

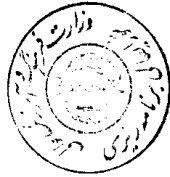

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی
شورای عالی برنامه ریزی

مشخصات کلی و برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی

الهیات و معارف اسلامی

درهفت شاخه :

۲۰۰۱۲ - علوم قرآن و حدیث

۲۰۰۲۲ - فقه و مبانی حقوق اسلامی

۲۰۰۳۲ - فلسفه و کلام اسلامی

۲۰۰۴۲ - ادیان و عرفان

۲۰۰۵۲ - تاریخ تمدن ملل اسلامی

۲۰۰۶۲ - فقه حنفی

۲۰۰۷۲ - فقه شافعی

کمیته تخصصی الهیات و معارف اسلامی

گروه علوم انسانی

مصوب یکصد و هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

شعبه

مورخ : ۶۸/۱۳/۲۰

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی

دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی در هفت شاخه

گروه: علوم انسانی

کمیته: الهیات و معارف اسلامی

رشته: الهیات و معارف اسلامی

دوره: کارشناسی

شورای عالی برنامه ریزی در یکصد و هشتاد و نهمین جلسه
مورخ ۶۸/۱۲/۲۰ براساس طرح دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی که
توسط کمیته الهیات و معارف اسلامی گروه علوم انسانی شورای عالی
برنامه ریزی تهیه شده و به تصویب هیأت مدیره رسیده است برنامه آموزشی
این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی ، برنامه ، سرفصل دروس)
بشرح پیوست تصویب کرد و مقرر میدارد :

ماده ۱- برنامه آموزشی دوره کارشناسی الهیات و معارف از تاریخ
تصویب برای کلیه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر
را دارند لازم الاجرا است . .

الف : دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت
فرهنگ و آموزش عالی اداره میشوند . .

ب : موسساتی که با اجازه رسمی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
و براساس قوانین ، تاسیس میشوند و بنا بر این تابع مصوبات شورای عالی
برنامه ریزی میباشند . .

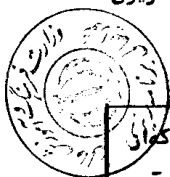
ج : موسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص
تشکیل میشوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران
باشند . .

ماده ۲- از تاریخ ۶۸/۱۲/۲۰ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات آموزشی در زمینه دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی و معارف سالانه معاهد دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱ منسوخ میشوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات میتوانند این دوره را ادایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

ماده ۳- مشخصات کلی و برنامه تدریسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی در سه فصل جهت اجرا به وزارت فرهنگ و آموزش عالی ابلاغ میشود.
رای صادره یکصد و هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی

مورخ ۶۸/۱۲/۲۰

در مورد برنامه آموزشی دوره

- کتابخانه وزارت فرهنگ و آموزش عالی
- ۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی
طرف گروه علوم انسانی پیشنهاد شد. با اکثریت آراء
بمقتضای رسید.
- ۲) برنامه آموزشی دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی
از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رای صادره یکصد و هشتاد و نهمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۶۸/۱۲/۲۰

در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی صحیح است بمورد اجرا گذاشته شود.

مورد تأیید است: علی شریعتی

سرپرست گروه برنامه ریزی علوم انسانی دکتر مطلق معین
وزیر فرهنگ و آموزش عالی
رئیس شورای عالی برنامه ریزی

رونوشت: به معاونت آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی جهت اجرا ابلاغ میشود.

سید محمد کاظم نائینی

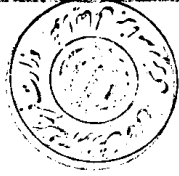
دبیر شورای عالی برنامه ریزی

فصل اول

مشخصات کلی و برنامه دوره کارشناسی

الهیات و معارف اسلامی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فصل اول - مقدمه

مشخصات کلی ، دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی و دوره کارشناسی آزاد الهیات و معارف اسلامی با هفت شاخه علوم قرآن و حدیث ، فقه و مبانی حقوق اسلامی ، فلسفه و کلام اسلامی ، ادیان و عرفان ، تاریخ تمدن ملل اسلامی بر اساس اهداف زیربوسیله کمیته برنامه ریزی الهیات و معارف اسلامی گروه علوم انسانی شورای عالی انقلاب فرهنگی تهیه شده ، و مشخصات کلی ، برنامه ها و سرفصل دروس و منابع این شاخه ها به تصویب کمیته فوق الذکر ، رسیده است بشریح زیر می باشد .
فقه حنفی - فقه شافعی

۱- هدف : کارشناسی الهیات و معارف اسلامی در نظام آموزش عالی به منظور تامین اهداف اساسی زیر در جمهوری اسلامی ایران تشکیل می شود .

۱-۱- تربیت اساتید علوم و معارف اسلامی و مربیان علوم اسلامی مورد نیاز دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی کشور از طریق دوره های کارشناسی ارشد و دکتری .

۱-۲- فراهم آوردن اثباتات برای کسب معلومات باشعوبه دانشگاهی برای افرادی که به اینکار علاقه دارند ولی مجال و امکانات لازم برای ادامه تحصیل در رشته علمی را ندارند .

۱-۳- تربیت کارشناسان فقه و مبانی حقوق اسلامی برای کادر قضائی جمهوری اسلامی .

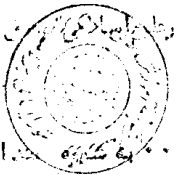
۱-۴- تربیت محققان دانشگاهی در علوم و معارف اسلامی از طریق دوره کارشناسی ارشد و دکتری .

علاوه بر این چهار هدف ، فارغ التحصیلان کارشناسی آزاد الهیات و معارف اسلامی می توانند پاره ای دیگر از نیازهای جمهوری اسلامی را از قبیل رایزنی فرهنگی

در مشاوره ستاده های بین‌دینی اسلامی و نهادهای اسلامی و سیاسی از طریق وزارت ارشاد اسلامی در خارج از کشور برآورده سازند • بدین ترتیب که سازمانهای مربوطه دولتی افراد و اوجد شرایط از تابع القسطنطنیه الهیات ارتقا می کنند و بنا بر قرار دادن دوره های خاص آموزشی و علمی ، آنان را برای کارآموزی و آموزش آماده می سازند و بنا بر آنکه باغسود دانشگاه قرار داده می روند که در سال برای تعدادی از نازنین تحصیل خود دوره ... تعلیمات و علمی خاص را که اصول آن بتصرف سازمانهای مربوطه می رسد بگذرانند و افراد را پس از گذراندن این دوره در اختیار سازمانهای مربوطه قرار دهند •

تذکره : توضیح به این نکته اساسی ضروری است که گریه برنامه روزی الهیات و معارف اسلامی بر این عقیده است که گویه اهداف این دوره فرازهد فبائی است که حوزه های علمیه اسلامی مانند قم ، مشهد ، تبرک و غیر آن تعریف می شود •
توضیح اینکه برای حوزه های و اهداف اساسی وجود دارد که در دانشگاه الهیات قابل تاهین نیست :

اول : حفظ اصول و بررسی ای سنتی به بحث و تحقیق در طبقه اسلامی و توسعه بخشیدن به این طبقه با این بر زمین ای خاص •
دوم : تربیت فقه ، فلسفه ، اصول ، فقه ، فلسفه ، منطق ، منطق و فلسفه •

حوزه که این وظیفه هم از لحاظ فردی که می خواهد قدم در این راه بگذارد و هم از نظر گروه تحویل و هم از نظر زبان فارسی برای تحصیلات و هم از نظر خصوصیات اخلاقی و روحی خاص این افراد و نیز رابطه خاص معنوی که به لحاظ این خصوصیات میان این افراد و جامعه برقرار می شود از فیز حوزه های علمیه ساخته نیست •

و بدین کیفیت توجه دادن به این نکته را ضروری می داند که منظور از تربیت و تالیف علوم اسلامی به سبک دانشگاهی که یکی از اهداف این دوره منظور شده تربیت افرادی است که در راه گبری و تالیف علوم اسلامی ، باشیوه های ، تدوین دانشگاهی امروز آشناسی پیدا می کنند • و همچنین در آن برده ما از علوم اسلامی که در محیط های دانشگاهی جهان امروز بیشتر مورد سؤال و تردید است تحقیق و تعمق بیشتری انجام دهد و از این

رهگذر بهتر بتوانند در مکاتب مختلف تطبیق و مقارنه بعمل آرند *

۲- طول دوره و شکل نظام :

برای رشته الهیات و معارف اسلامی سه دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری در نظر گرفته شده است *

دوره کارشناسی به دو دوره آزاد و دبیری تقسیم می شود که طول هر دوره ۴ سال است و نظام آموزش آن بر اساس آئین نامه آموزش مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی است *

کلیه دروس در ۸ ترم ارائه می شود طول هر ترم ۱۷ هفته و معادل نیم سال تحصیلی است ، زمان تدریس هر واحد درسی از نوع نظری در یک ترم ۱۷ ساعت راز نوع عملی ۳۴ ساعت است *

۳- تعداد واحدهای درسی :

تعداد کل واحدهای درسی دوره کارشناسی آزاد رشته الهیات و معارف اسلامی ۱۴۶ واحد به شرح زیر است :

۱۴ واحد	۱-۲-۱- دروس عمومی
" ۷۸	۲-۲-۲- دروس مشترک
" ۵۰	۲-۲-۳- تخصصی شاخه علوم قرآن و حدیث
" ۵۰	۲-۲-۴- " " فقه و مبانی حقوق اسلامی
" ۵۰	۲-۲-۵- " " فلسفه و کلام اسلامی
" ۵۰	۲-۲-۶- " " ادیان و عرفان
" ۵۰	۲-۲-۷- " " تاریخ تمدن و ملل اسلامی
" ۵۰	۲-۲-۸- " " فقه حنفی
" ۵۰	۲-۲-۹- " " فقه شافعی
" ۴	۳-۱-۰- آزاد

فصل دوم

جداول دروس دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی

در درمفست شاخه :

- ۱- علوم قرآن و حدیث
- ۲- فقه و مبانی حقوق اسلامی
- ۳- فلسفه و کلام اسلامی
- ۴- ادیان و عرفان
- ۵- تاریخ و تمدن ملل اسلامی
- ۶- فقه حنفی
- ۷- فقه شافعی

فصل دوم - برنامه

الف : دروس عمومی (فرهنگ و معارف و عقاید اسلامی و آکادمیک عمومی)
برای کلیه رشته های تحصیلی دوره های کارشناسی پیوسته

شماره درس	نام درس	واحد	ساعت		
			جمع	نظری	عملی
۱	معارف اسلامی (۱)	*	*	*	*
۲	فارسی (۱)	۲	۲۴	۱۴	-
۳	زبان خارجی (۱) (نظری و عملی)	۲	۵۱	۱۷	۲۴
۴	تربیت بدنی (۱) (عملی)	۱	۲۴	-	۲۴
۵	معارف اسلامی (۲)	*	*	*	*
۶	تعلیم و تربیت اسلامی	۲	۲۴	۲۴	-
۷	فارسی (۲)	۲	۲۴	۲۴	-
۸	زبان خارجی (۲) (عملی و نظری)	۲	۵۱	۱۷	۲۴
۹	تربیت بدنی (۲) (عملی)	۱	۲۴	-	۲۴
۱۰	تاریخ اسلام	*	*	*	*
۱۱	انقلاب اسلامی و ریشه های آن از قرن سیزدهم	*	*	*	*
۱۲	متون اسلامی (آیات و احادیث)	*	*	*	*
۱۳	زیست شناسی	۲	۲۴	۲۴	-
جمع		۱۴	۲۰۶	۱۷۲	۱۲۲

* از مجموع ۲۲ واحد دروس عمومی مشروط شورای عالی برنامه ریزی ۱۴ واحد به شرح فوق برای دوره کارشناسی اختصاص داده و بقیه به جهت اینکه به صورت کامپیوتری در دوره تخصصی برنامه ریزی شده است از جدول واحدهای عمومی حذف گردید.

ب : دروس مشترک

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		پیشنیاز یا زمان ارائه درس
			جمع	نظری / عملی	
۰۱	تاریخ اسلام ۱ و ۲	۴	۶۸	۶۸	به ترتیب
۰۲	منطق ۱ و ۲	۴	۶۸	۶۸	ترم اول و دوم
۰۳	عربی				
۰۳-۱	(۱) آموزش زبان عربی (۱)	۸	۱۳۶	۱۳۶	-
۰۳-۲	(۲) تاریخ فرهنگ عربی بزبان فارسی	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۳	(۳) دجويد و آواشناسی عربی	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۴	(۴) آشنائی با متون کلاسیک صرف و نحو (۱)	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۵	(۵) آموزش زبان عربی (۲)	۴	۶۸	۶۸	۰۳-۱
۰۳-۶	(۶) متن خوانی (۱) رادیو	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۷	(۷) گوش دادن به سخنرانی ها و اخبار	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۸	(۸) آشنائی با متون کلاسیک صرف و نحو (۲)	۲	۳۴	۳۴	۰۳-۴
۰۳-۹	(۹) مقاله براساس متون کلاسیک	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۱۰	(۱۰) ترجمه از عربی به فارسی	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۱۱	(۱۱) متن خوانی (۲)	۲	۳۴	۳۴	۰۳-۶
۰۳-۱۲	(۱۲) آشنائی با متون کلاسیک صرف و نحو (۳)	۲	۳۴	۳۴	۰۳-۸
۰۳-۱۳	(۱۳) علوم بلاغت	۲	۳۴	۳۴	
۰۳-۱۴	(۱۴) متن خوانی (۳)	۲	۳۴	۳۴	۰۳-۱۱
۰۳-۱۵	(۱۵) آشنائی با متون کلاسیک صرف و نحو (۴)	۲	۳۴	۳۴	۰۳-۱۲
۰۳-۱۶	(۱۶) تاریخ فرهنگ و ادب عربی به زبان عربی	۲	۳۴	۳۴	

فقه الحدیث (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

(۲۸۱)

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی با منطق و لسان حدیث

— در فصل دروس : (۲۴ ساعت)

— انتخاب و حدیث در هر یک از موضوعات زیر و شرح و تفسیر

آنها :

۱- اصول اعتقادات : توحید، نبوت، معاد، عدل،

و امامت .

۲- اخلاق .

۳- طهارت .

۴- نماز .

فقه الحدیث (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد (۲۸۲۰)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فقه الحدیث (۱)

هدف : آشنائی با منطق و لسان حدیث

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

شرح و بررسی احادیثی در موضوعات زیر :

۱- روزه

۲- خمس

۳- زکوة

۴- حج

۵- امریه معروف و نهی از منکر

۶- قضا و شهادت

۷- حدود و دیات

فلسفه (۱)

تعداد واحد : ۶ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : آشنا کردن مقدماتی دانشجویان با مطالب فلسفه
اسلامی

سرفصل دروس : (۱۰۲ ساعت)

تعریف فلسفه - کلیات مباحث وجود از قبیل بداهه
وجود ، اشتراک وجود ، وجود زائد بر ماهیت است ،
اماله وجود .
تشکیک وجود ..... (المرحله اولی)
انقسام وجود به ذهنی و خارجی (المرحله الثانيه)
انقسام وجود به نفسی و رابط و ..... (المرحله
الثالثه)
تعریف مواد ثلاثه : و تعریف واجب الوجود ، امکان ،
احتیاج ممکن به علت (المرحله الرابعه) .

ماهية واحكام آن : اعتبارات ماهية ، معنى ذاتى
وغرضى ، جنس وفصل وتوسع و.....
كلى وجزئى و.....
(المرحلة الخامسة)

مقولات عشر : انقسام هاهيه به جوهر ونسوخ
انقسامات جوهر ، جسم ، هيرلى ، حسوسرت
سورنوميه و.....
(المرحلة السادسة)
ملت ومعلول : اثبات علية ومعلول ، انقسامات
ملت ، ملازم ضرورى ملت ومعلول ..... دور وتسلسل
و.....
(المرحلة السابعة)

انقسام موجود به واحد وكثير : معنى وحدت و
كثرت ، اقسام وحدت ، عوارض وحدت
اقسام تقابل .....
(المرحلة الثامنة)

سبق ولحق واقسام آن ، قدم وحديث و
اقسام آن
قوة وفعل ، تغير ، حركت ، انقسامات حركت
مقدمت حركت ..... زمان و.....
(المرحلة العاشرة)

علم وعالم ومعلوم ، تعريف علم وانقسامات آن .....
انواع معلول ومرايب آن مشيخ مسوسر
علميه و.....
(المرحلة الحادية عشر)

فلسفه (۲)

(۲۲-۲)

تعداد واحد : ۶ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فلسفه (۱)

هدف : آشنایی استدلالی دانشجویان با مسائل فلسفه اسلامی

سرفصل دروس : (۱۰۲ ساعت)

احکام کلی وجود : اشتراك معنوی وجود

اصاله وجود ، تشکیک در وجود و .....

(المرحله الاولى)

وجود مستقل و وجود رابط ، اختلاف وجود رابط و

مستقل و .....

(المرحله الثانيه)

انقسام وجود به ذاتی و خارجی

(المرحله الثالثه)

مواد قضایا : وجوب ، امکان ، امتناع
 انقسامات هر کدام از مواد ثلاث ، ماهیت واجب
 انیت اواسیت •
 واجب الوجود بالذات ، واجب الوجود بغيره ، جميع الجهات
 است • الشئى بالم يجب لم يوجد ، مناط
 حاجته ممكن به ملیت •
 ملت سبقیه ممكن ، بعضی از احكام منوع
 بالذات •
 (المرحلة الرابعة)

ماهیه واحكام آن : ماهیت فی حد ذاتها
 نه درجداست نه معدوم ، اعتبارات ماهیه ،
 کلی و جزئی ، ذاتی و عرضی ، جنس و
 فصل ونوع ، بعضی از احكام نوع و بعضی
 از احكام فصل •
 (المرحلة الخامسة)

واحد و کثیر : مفهوم وحدت و کثرت • اقسام واحد
 لوازم وحدت و کثرت ، انقسام حمل به هو هو
 و دى هو •
 غیر پیرینه و اقسام آن ، تقابل تناقض ،
 تقابل عدم و حال که تقابل واحد و کثیر •
 تقابل تضاد •
 (المرحلة السابعة)

فلسفه (۲) (۳۳-۳۲)

تعداد واحد :	۶ واحد
نوع واحد :	نظری
پیش‌ساز :	فلسفه (۲)
هدف :	آشنایی استدلالی دانشجویان با مسائل فلسفه اسلامی

سرفصل دروس : (۱۵۲ ساعت)

علت و معلول : اثبات علت و معلولیت

انقادات علیه : وجوب وجود معلول با وجود

علت تامه و .....

تمام فصول (المرحلة الثامنة)

سبق ولاحوق وقدام وحدوث :

تقدم وياخر، ملاك سبق ولاحوق ، مضمينه ،
معناى قدم وحدوث واقسام آن ، قدم وحدوث زمانى ،
حدوث وقدام ذاتى و.....

(المرحله العاشره)

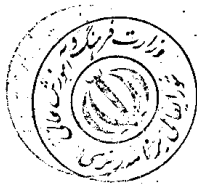
مباحث واجب الوجود ، اثبات واجب الوجود ، براهين
ديگراثبات واجب الوجود ، واجب عمالى ماهيت
ندارد ، واجب عمالى بسيط است .
واجب الوجود شريك ندارد ، توحيد واجب در ربوبيه
واجب بالذات ، شارك در فاعليم ندارد . . . .

قسمتى از (المرحله الثانيه عشر)

صفات واجب بالذات ، بروجيه كللى :

صفات ذاتيه ، صفات فعلييه ، علم واجب عمالى
عنايه وقضا و قدر ، قدرت . واجب عمالى
مبدء هر ممكن است ، حيات ، اراده وكلام
عنايت الهييه ونظام احسن ، خير و شر . . . .

(المرحله الثانيه عشر)

کلام : افعال واجب و محال

تعداد واحد : ۲ واحد
(۲۴۱)
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ندارد
هدف : آشنایی دانشجویان با مباحث " افعال بار و محال "
در علم کلام

سرفصل‌ها : (۲۴ ساعت)

فصل ثالث از " المقصد الثالث "

در افعال واجب و محالی : اثبات حسن و قبح عقلی

خداوند مرتکب قبیح نباشد ، خداوند قادر

بترقیح است .

در افعال خداوند فرغی هست .

قضای او قدره ، هدایت و ضلالت . . . . .

لطف و مهربانی و احکام آن . . . . .

(تمام مسائل فصل سوم از مقصد ثالث)

کلام : نبوت و امامت (۲)

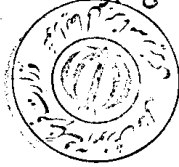
(۲۴۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : کلام (۱)

هدف : آشنائی با مسائل کلی نبوت عامه و خاصه

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

مقصد رابع در نبوت : حسن بعثت ، وجوب بعثت
وجوب عصمه ، طریق معرفت صدق نبی ، کرامات ،
وجوب بعثت در هر زمان ، نبوت پیامبر اسلام ، مباحث -
علامه طباطبائی در ذیل آیه ۲۱۲ سوره بقره پیرامین
نبوت *

امامت واجب است ، وجوب عصمه امام ، باقی صفات
امام ، وجوب نصب بر امام ، جواب اعتراضات ، -
تعیین امام ،

نصوص داله بر امامت حضرت علی (ع) ، امامت ائمه
ابن عشره * (قسمت مربوط به مطاعن خلفا
تدریس نخواهد شد) *

نظرات اهل سنت در ساله امامت بطور اخصصار
بیان خواهد شد *

پیشتر با زمان ارائه درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس مشترک	کد درس
	نظری	عملی			
	۳۴	۲۴	۲	موسد و لژی (روشن و تحقیق - حق)	۰۴
	۳۴	۳۴	۲	مبانی جامعه شناسی	۰۵
به ترتیب	۱۰۴	۱۰۲	۶	زبان و محاسبی ۱ و ۲ و ۳	۰۶
	۳۴	۳۴	۲	مبانی فقه و اصول	۰۷
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	کلام ۱ و ۲	۰۸
	۳۴	۳۴	۲	آشنایی با کتاب علوم اسلامی (عرفان و فلسفه)	۰۹
به ترتیب	۱۰۴	۱۰۲	۶	فقه مقدماتی ۱ و ۲ و ۳	۱۰
	۳۴	۳۴	۲	آشنایی با ادیان بزرگ	۱۱
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	تفسیر ۱ و ۲	۱۲
			۷۸	جمع	

برای تدوین این کتاب ترمیکس در این شماره از ۱۲ تا ۱۴ در ترم اول و ۱۵ تا ۱۷ در ترم دوم و ۱۸ و ۱۹ و ۱۱ در ترم سوم و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ در ترم چهارم و ۱۵ و ۱۶ در ترم پنجم تدوین شود.

کلام (۲)

- تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری (۳-۲۴)
پیشنیاز : کلام (۲)
هدف : آشنائی با مسائل کلی "معاد"

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

- فصل اول : در معاد روحانی
فصل دوم : در معاد جسمانی
فصل سوم : بدن محسوس و عین بدن دلیلی
است .

حکمت عملی (۱)

(۱۳۵۱)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : آشنائی دانشجویان با سائل اصلی حکمت عملی
از نظر فلاسفه اسلام

سر فصل ترمین : (۳.۴ ساعت)

تعریف النفس ، شوق النفس الى افعالها
الخاصة بها ، الحرص على الخيرات ،
الفضائل التي تحت الحقة ، الفضائل التي
تحت الشجاعة ، الفضائل التي تحت السخاء
الفضائل التي تحت العدالة •
المقالة الثانية : الخلق ، الشريعة ،
الانسان ، الفلسفة ، كمال الانسان في
الذات المعنوية ، قوى النفس الثلاث ،
الواجب على العاقل ، النفوس الثلاث ،
سياسة النفس العاقله •

حکمت عظمیٰ (۲)

(۲۵-۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

(۲-۳۵)

پیشنیاز : حکمت عظمیٰ (۱)

هدف :

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

المقاله الثالثه : الخیر والسعاده - اقسام الخیر
السعاده - رای المؤلف فی السعاده - اول رتب
الفضائل - آخر مراتب الفضائل - السعاده الاولی
من السعاده الاخیره - رای ارسطو فیها لیس -
فی یقیناً النفس ، لذه السعاده .
المقاله الرابعه : ظهور الفضائل ممن
لیس بسعید ولا فاضل - العاجد الی
العادل واکسابه بالطریق الشریفه العادل
العادل ، مواضع العداله - لزوم انشراحه
فی المعاملات - الامام العادل - اسباب العجزای ،
تقسیم العداله - ما یحب علی الانسان -
لخالقه - اسباب الانقطاع عن الله - عویمه
اولی عویمه ثانیه .

منطق (١)

(٢٦-١)

تعداد واحد : ٤ واحد

نوع واحد : نظري

پيشنياز : ندارد

هدف : آشنائي دانشجويان با مباحث اصلي قياس وحد واقسام قياس
به اعتراف مقدمات در سطح عالي

سرفصل دروس : (٦٨ ساعت)

فصل رابع در قياس : اقسام القياس ، القياسات الخمليه -
الاشكال الاربعه . . . شرائط الاشكال - الضروب المنتجه ،
النتيجه تابعه لاختصاص المقدمتين . . .
شرائط انتاج الشكل الاول . . . الضروب المنزليه
من الشكل الاول - الانتاج في الشكل الثاني - الضروب
المنتجه في الشكل الثاني . . . شرائط الانتاج في
الشكل الثالث . . . . . بـ شرائط انتاج الشكل الرابع
الضروب المنتجه من الشكل الرابع - الضروب المنتجه
من المخولطات - بيان الانتاجات في الشكل الرابع -
نتائج الشكل الرابع باعتراف المقدمات .

مرفقات

اقسام الشرحيات : القياسات المولفة من المتصلات
النتيجة في القياس المخطوط من الامتصاصية واللتزمية ،
النتاج القسيم الثاني من المتصلات ، انتاج القسيم
الثالث من المتصلات ، انتاج القضايا للمولفة
من المتصلات ، انتاج القسيم الثاني من -
المتصلات ، انتاج القسيم الثالث من المتصلات ،
القياسات المولفة من المتصلات والمتصلات ،
القسيم الثاني من القياسات ، المولفة من -
المتصلات والنتصلات ، القياسات المولفة من
الحمليات والشرحيات ، تقص ما قيل في عدم
انتاج التركيب من حملية ومولفة ، القياسات
المولفة من الحملية والمتصلة ، القياس المتالف
من متفصلة وحمليات .

منطق (٢)

تعداد واحد : ٤ واحد
نوع واحد : نظري
پیشنیاز : منطق (١)

هدف : آشنائی دانشجویان با مباحث اصلی قیاس وحد واقسام قیاس
به اعداد مقدمات ، در سطح عالی

سز فصل دروس : (٦٨ ساعت)

الاستثنائیات ••• القیاس المركب - لواحق القیاس -
مدق نتیجه مع كذب المقدمات - کیفیه اکتساب
مقدمات البرهان - قیاس الدور - قیاس العکس -
موارد استعمال قیاس الدور والعکس - الدور والعکس
فی العلوم - قیاس الخلف - الاستقراء - التمثیل ،
قیاس الضمیر - قیاس العقاومه - قیاس المعارضه -
فی البرهان والحد - القول الشارح والحججه
التعلیم والتعلم - مطلب ما - مطلب هل - مطلب لم
••• البرهان ••• احوال العلوم ••• نیادی العلوم
مسائل العلوم ••• العلم الامم •

محتويات

- القول في الحد - الحد التام والناقص -
كيف يكتب الحد - ما يستعان به في تحصيل الحدود -
العلمه يقع مبدئاً للفصل - وقوع المطلات و
العوارض في الفصل - تقدم اجزاء الحد على الحدود -
الرسم وحد الاعراض الدائريه .....
في الجدول ..... السائل والسجيب - مبادئ الجدول
المشهورات ..... الموضوع في الجدول - تقدمت
الجدول - محمولات الجدول - شرائط المحمولات
الجبرائيه ..... مواضع الاثبات والابطال .....
مواضع التركيب الحدي .

منطق (٢)

(٢٦-٢)

تعداد واحد : ٢ واحد

نوع واحد : نظري

پيشنياز : منطق (١) (٢)

مدف : آشنائي دانشجويان با مباحث اصلي قياس وحد و
اقسام قياس به اعزبار مقدمات در سطح عالي

سرفصل دروس : (٢٤ ساعت)

مواضع الهموم، وصايا السائل، وصايا
للمجيب، ما ينبغي للمجادل .
في المغالطة، اسباب الغلط اللفظي،
اسباب الغلط المعنوي . . . .
في الخطابه، نفعه الخطابه . . . اجزاء الخطابه
اقسام المستمعين، مبادئ العجج الخطابي،
باليقات الخطابه، ما يمس سبب الخطابه،
اقسام الخطابه، اقسام المشهورات . . . .
في الشعر، موارد استعمال الشعر،
تعريف الشعر، مواد الشعر، الشعر التام .

تاریخ فلسفه اسلامی

تعداد واحد :	۲ واحد	(۲۲)
نوع واحد :	نظری	
پیشنیاز :	ندارد	
هدف :	آشنائی با مراحل اصلی تحول فلسفه اسلامی	
سرفصل دروس :	(۳۴ ساعت)	

مراحل اصلی تاریخ فلسفه اسلامی

تاریخ فلسفه غرب (۱)

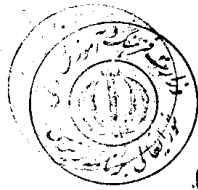
(۳۸۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف :

سرفصل‌ها : (۳۴ ساعت)

- ۱- تفکر پیش از سقراط
اشاره باقوال و کلمات حکمای ایون و الیاس و نقل بعضی کلمات
بزرگان دوره پیش از سقراط مخصوصاً هراکلیتس، پارمینیدس و
فیثاغورث
- ۲- سقراط و مائتی فاسفه
- ۳- افلاطون موسس فلسفه و مدینه عقلی
- ۴- ارسطو مدون منطق و معلم اول فلسفه
- ۵- سقراطیان - رواقیان ، اپیکوریان
- ۶- افلوپین و نوافلاطونیان
- ۷- انتقال فلسفه به اسکندریه و عالم اسلام
- ۸- نظراجمالی به فلسفه قرون وسطی با ذکر اوصاف فلسفه این
دوره و مسائل اساسی آن

چ - دروس تخصصی

(۱ - چ) : دروس تخصصی شامل علوم قرآن و حدیث

پیش از یا زمان ارائه درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	جمع			
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	تاریخ قرآن ۱ و ۲	۱۲
به ترتیب	۱۰۲	۱۰۲	۶	تاریخ تفسیر قرآن کریم ۱ و ۲ و ۳	۱۴
	۳۴	۳۴	۲	تاریخ حدیث	۱۵
	۳۴	۳۴	۲	درایه الحدیث	۱۶
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	فقه الحدیث ۱ و ۲	۱۷
"	۲۰۴	۲۰۴	۱۲	علوم قرآنی ۱ و ۲ و ۳	۱۸
"	۲۰۴	۲۰۴	۱۲	تفسیر قرآن کریم ۱ و ۲ و ۳	۱۹
	۳۴	۳۴	۲	تاثیر قرآن کریم در پیدایش علوم ادبی	۲۰
	۳۴	۳۴	۲	مروری بر نهج البلاغه	۲۱
"	۶۸	۶۸	۴	علوم بلاغت ۱ و ۲	۲۲
					
جمع			۵۰		
۳۸۴			۱۸۴		

تاریخ فلسفه غرب (۲)

(۲۸۲)

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: تاریخ فلسفه غرب (۱)

هدف:

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- ۱- رنسانس و آغاز دوره جدید
- ۲- اشاره به ادب و هنر و علم و فلسفه در فریون پانزدهم و شانزدهم میلادی
- ۳- فرانسیس بیکن
- ۴- دکارت و دکارتیان
- ۵- پاسکال و مالبرانش، اسپینوزا و لایپ بیتن
- ۶- جان لاک و بارکلی، دیوید هیوم
- ۷- روسو و قرن منور الفکری
- ۸- کانت و فلسفه انتقادی
- ۹- هگل و اپیدالیزم آلمان
- ۱۰- نیچه و پایان فلسفه
- ۱۱- اشاره ای به فلسفه های معاصر

متون فلسفی بزبان خارجی

تعداد واحد : ۴ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : آشنایی دانشجویان متون فلسفی به زبان خارجی

سرفصل ترمین : (۳۴ ساعت)

متون فلسفی به زبان خارجی

مرفان

- تعداد واحد : ۴ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : آشنائی دانشجویان با اصطلاحات و مسائل اصلی مرفان اسلامی
سرفصل‌های درسی : (۶.۸ ساعت)

مقرراتی از رساله کشمیری
به انتخاب استاد .

معارف شیعه (۱)

(۱-۴۳)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنا کردن دانشجویان با اهم دیدگاههای شیعه بخصوص در مسائل کلامی و جهان بینی اجتماعی و فلسفی وائمه شیعه و منابع مهم فکر شیعی و موقعیت شیعه در اسلام.
سرفصل دروس : (۴ ساعت)

۱- اشاره ای اجمالی به عوامل انشعابات بین مسلمین از زمان رحلت پیامبر تا شهادت امیرالمومنین علی (ع) و اهم مسائل کلامی در این دوره از جمله مسئله تشیع ، خلافت وامت و خوارج و دیدگاه شیعه درباره آنها .

۲- اشاره ای اجمالی به اوضاع سیاسی و اجتماعی جهان اسلام از شهادت امیرالمومنین تا شهادت حضرت امام حسین و اهم مسائل کلامی و اعتقادی این مقطع و دیدگاههای شیعه .

معارف شیعه (۲)

(۴۳-۴۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : معارف شیعه (۱)

هدف : آشنا کردن دانشجویان با اهم دیدگاههای شیعه بخصوص

در مسائل کلامی و جهان بینی اجتماعی و فلسفی وائمه ه

شیعه و منابع مهم فکری شیعی و موقعیت شیعه در اسلام

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- از شهادت حضرت امام حسین (ع) تا شهادت امام جعفر صادق (ع)

و اهم مسائل کلامی و اعتقادی این دوره از قبیل مسائل مربوط به

توحید و صفات نبوتی و سلب و کلام الهی و مسائل مربوط به کفر

و ایمان و وضع شخص گناکار و ارجاء و تصویف و عرفانسی و

امامت و حد و اعتبار عقل و نقل و عصمت و نیز مسائل خوارج

۲- تاثیر حالیم ائمه علیهم السلام خصوصاً امام باقر و امام صادق

(ع) در شکل گیری فکرو فرهنگ شیعه و اشاره ای به محدثین

و مفسرین و متکلمین و گروههای سیاسی شیعه

۳- اشاره ای اجمالی به اوضاع سیاسی و اجتماعی و علمی جهان

اسلام از امامت حضرت موسی بن جعفر و بخصوص امام رضا و تا

پایان غیبت صغری و ورود دانشهای بیگانه به عالم اسلام

و علل حمایت دستگاه خلافت و دیدگاههای کلامی و فلسفی و

شیعه با اشاره اشاعره و معتزله و

بزرگان متقدمین و مفسرین و فقهای و کلمه شیعه

تاریخ فرق اسلامی (۱)

تعداد واحد :	۲ واحد	"(۱-۴۴)"
نوع واحد :	نظری	
پیشنیاز :	ندارد	
هدف :	شناخت فرق اسلامی و علل پیدایش آنها	

سر فصل دروس : (۲۴ ساعت)

بحث درباره فرق عمده اسلامی - بیان اصول و موارد اخلاق ،
علل پیدایش فرق ، علل سیاسی و اجتماعی ، علل
اعتقادی و اصولی --

تاریخ فرق اسلامی (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد (۴۴-۲۰)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ فرق اسلامی (۲)

هدف : شناخت فرق اسلامی و اصول اعتقادی آنان

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

فرق شیعی ، اسماعیلیه ، زیدیه ، پیدایش اسماعیلیه ،
اصول اعتقادی مذهب اسماعیلی ، وجوه اشتراک و
اختلاف با سایر مذاهب و فرق شیعی .

تاریخ فلسفه اسلامی (۱)

(۱۱ - ۴۵)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با سیر حرکت در اسلام و شناخت مکاتب فلسفی

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

آغاز تفکر فلسفی در اسلام

فلسفه و علم کلام ، ترجمه های کتب فلسفی یونانی

بزرگان عربی ، اصول فلسفه مشاء

کندی ، فارابی ، ابن سینا .

تاریخ فلسفه اسلامی (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد (۴۵-۲)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ فلسفه اسلامی (۱)

هدف : آشنائی با سیر حکمت در اسلام و شناخت مکاتب فلسفی

سر فصل تدریس : (۳۴ ساعت)

دین و فلسفه - محمد غزالی -

ابن رشد و غزالی -

حکمت اشراق و شیخ شهاب الدین سهروردی -

مفسرین ابن سینا - مفسرین حکمت الاشراق -

فلسفه اسلامی در ایران دوره صفوی -

میرداماد - صدرالدین شیرازی و مکتب او -

شمارحان و پروان فلسفه صدرالدین شیرازی در

دوره قاجاریه - ملامادی سبزواری -

فلسفه اسلامی در دوره حاضر *

تاریخ فلسفه غرب (۱)

(۱۶۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با سیر فلسفه در غرب از آغاز تا رنسانس

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

ظهور نخستین فلاسفه ، فلاسفه پیش از سقراط ،

سقراط ، افلاطون ، ارسطو ، اپیکوریان ،

رواقیان ، نوافلاطونیان ،

فلسفه در قرون وسطی .

(۲-ج) : دروس تخصصی شیخه فقه و مباحث حقوق اسلامی

بیشتر یا زمان ارائه درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظری	عملی			
بترتیب	۳۰	۶۸	۱۸	فقه اوجوه	۴۳
	۳۴	۳۴	۲	فقه تطبیقی	۴۴
بترتیب	۳۰	۶۸	۱۸	اصول فقه اوجوه	۴۵
"	۶۸	۶۸	۴	آیات الاحکام اوجوه	۴۶
"	۶۸	۶۸	۴	تاریخ فقه و فقها اوجوه	۴۷
"	۶۸	۶۸	۴	فقه الحدیث اوجوه	۴۸
		۸۵۰	۵۰	جمع	

تاریخ فلسفه غرب (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد (۴۶-۴)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ فلسفه غرب (۱)

مهدف : آشنائی با سیر فلسفه در غرب از رنسانس تا زمان حال .

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

تأثیر رنسانس در تحولات فکری و مکاتب فلسفی —
اومانیسم بعد از رنسانس — بیکن ، دکارت ، کانت —
ایدئالیسم فئلسفه آلمانی — مگل ، نیچه ،
شوپنهاور .
فئلسفه انگلیسی — میوم — بارکلی —
اگزیزتیوئیسم — پراگماتیسم ،
مکاتب مادی —
فلسفه جدید — برگسون — وینکشتاین —
راسل

کلیات علم کلام

(۴۷)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با کلیات علم کلام و مذاهب کلامی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

مباحث اساسی علم کلام ، مذاهب کلامی ،
وجوه اختلاف و اشعراک در مسائل کلامی بین
مذاهب مختلف .

تفسیر عرفانی قرآن

(۴۸)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با دیدگاه‌ها و روش‌های تفسیر مفسران عرفانی

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

دیدگاه عرفاد رباره موضوعات و مسائل قرآنی

ذکر نمونه‌های از روش تفسیر تنزیل‌گشایی ،

انصاری ، مری ، ابن عربی .

متون عرفانی فارسی (۱)

(۴۹۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنایی با متون عرفانی فارس و اصطلاحات عرفانی از آغاز

تا قرن ششم

سرفصل ترم : (۳۴ ساعت)

متمم‌های از کشف المحجوب مجری‌ری ،
از رسائل خواجه عبدالله انصاری ، از اسرار التوحید ،
از ترجمه رساله قشیریه ، از آثار منظوم
سنائی و عطار
(با شرح مطالب و اصطلاحات) .

متون عرفانی فارسی (۲)

(۴۹-۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : متون عرفانی فارسی (۱)

هدف : آشنائی با متون عرفانی فارسی و اصطلاحات عرفانی قرن

مقدم و هشتم

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

متن‌های از دفتر اول مثنوی ، متن‌های از دیوان

شمس تبریزی ، از دیوان عراقی ، از دیوان حافظ

از دیوان شاه نعمت اله ولی

از مرصاد العباد

از مصباح الهدایه

متون عرفانی فارسی (۲)

(۴۹-۳)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : متون عرفانی فارسی (۲)

هدف : آشنائی با متون عرفانی فارسی از قرن نهم به بعد

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

منوچبانی از آثار جامی ، از منظومه های جامی ،

از آثار فیض کاشانی ، ترجیح بنسد ماریف اصفهانی

منوچبانی از کمالیست شیخ احمد سررهنندی .

تاریخ تصوف (۱)

(۵۰-۱)

تعداد واحد :	۲ واحد
نوع واحد :	نظری
پیشنیاز :	ندارد
هدف :	تاریخ تصوف از آغاز تا پایان قرن هفتم هجری

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

- ۱- روش زاهدانه در عهد اسلام - حسن بصری ،
رابعه ، ابراهیم ادلم ،
ارتباط با تعالیم قرآنی و اقوال و افعال نبی اکرم و صحابه و
ائممه اسلام .
- ۲- مشرفیه اولیه - بایزید بسطامی ، جنید ،
ذوالنون مصری ، حلاج ، خرقانی ، ابوسعید ابی الخیر ،
خواجه عبدالله انصاری .
- ۳- تأسیس خانقاه و آغاز سلسله ها - آداب خانقاه -
- ۴- آراء مشرفیه - مقامات و احوال و سیر و سلوک عرفانی -
- ۵- عرفان نظری - مسأله وحدت وجود - تفاسیر عرفانی
قرآن - نظر فقها و متشرعیین درباره تصوف و آداب و آراء آن .
- ۶- غزالی ، ابن عربی ، جلال الدین بلخی ، نجم
الدین کبیری ، ابن فارض ، ابن طفیل .
- ۷- معرفی برخی از کتب مهم عرفانی چون کتاب التصوف
کلا بادی .

بقیہ

سرفصل دروس :

- المصباح ابونصر سراج - كشف المحجوب مجیری
- منازل السائرين خواجه عبداله انصاری
- عوارف المعارف سهـروردی

تاریخ تصوف (۲)

- تعداد واحد : ۲ واحد (۵۰-۲)
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : تاریخ تصوف (۱)
مدف : تاریخ تصوف اسلام از قرن هشتم تا قرن دهم هجری

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- تاثیر حمله مغول در گسترش افکار صوفیانه *
- ۲- تصوف اسلامی در شبه قاره هند ، تاسیس خانقاه ها و ورود سلسله قادریه * علی بن عثمان هجریری ، ذکریا مولتانسی ، گیسو دراز ، نظام الدین اولیاء ، امیر خسرو دهلوی *
- ۳- شارحان آثار ابن عربی و پروان نظریات او *
- ۴- شیخ محمود شبستری ، حافظ ، نعمت اله ولی ، جامی *
- ۵- معرفی برخی از آثار مهم عرفانی این دوره : گلشن راز ، شروج جامی ، نفحات الانس *

تاریخ تصوف (۲)

- تعداد واحد : ۲ واحد (۵۰-۲)
- نوع واحد : نظری
- پیشنیاز : تاریخ تصوف (۱)
- هدف : تاریخ تصوف اسلامی از قرن دهم تا زمان حاضر

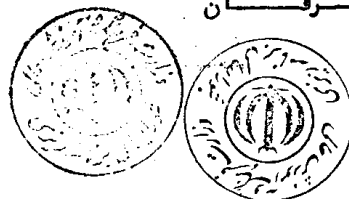
سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- تصوف در دوره صفوی - رابطه تشیع و تصوف
- ۲- شیخ بهائی ، فیض کاشانی ، صدرالدین شیرازی و عرفان اسلامی .
- ۳- اوضاع خانقاه ها و توسعه و انشعاب سلسله ها .
- ۴- تصوف اسلامی در هند - شیخ احمد سرهندی ، شاه ولی الله دهلوی ، سرمد کاشانی ، محداد اراشکوه
- مخالفت اورنگ زیب با صوفیه .
- ۵- تصوف در دوره زندیه و قاجاریه .
- ۶- کارها و تحقیقات و ترجمه های مستشرقین در باره تصوف .

(۳-ج) : دروس تخصصی فلسفه و کلام اسلامی

بیشتر یا زمان ارائه درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد س
	نظری/عملی	جمع			
به ترتیب	۳۰۶	۳۰۶	۱۸	فلسفه اسلامی ۱ و ۲ و ۳	۳۳
به ترتیب	۱۰۳	۱۰۳	۶	کلام ۱ و ۲ و ۳	۳۴
"	۶۸	۶۸	۴	حکمت عملی ۱ و ۲	۳۵
به ترتیب	۱۳۱	۱۳۰	۱۰	منطق ۱ و ۲ و ۳	۳۶
	۳۴	۳۴	۲	تاریخ فلسفه اسلامی	۳۷
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	تاریخ فلسفه غرب ۱ و ۲	۳۸
	۳۴	۳۴	۲	مجموع فلسفی به زبان خارجی	۳۹
	۶۸	۶۸	۴	مرفهان	۴۰
	۸۵۰	۸۵۰	۵۰	جمع	

متون دینی و عرفانی بزبان انگلیسی (فرانسه) ۱

(۵۱-۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با متون دینی و عرفانی بزبان انگلیسی (فرانسه) و شناخت اصطلاحات

سرفصل ترموس : (۲۴ ساعت)

فصل اول و دوم از کتاب *Sufism* (*Sufism*)

آرییری -

فصل مربوط به تعاریف اصطلاحات و صرف از کتاب عرفان اسلامی

تیکسون (*Islamic Mysticism*)

متون دینی و عرفانی بزبان انگلیسی (فرانسه ۲)

تعداد واحد : ۲ واحد (۵۱-۲)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : متون دینی و عرفانی به زبان انگلیسی (فرانسه ۱)

هدف : آشنائی با متون عرفانی و دینی بزبان انگلیسی
(فرانسه) و شناخت اصطلاحات

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

مقاله دائره المعارف هستینگز درباره

" صوفیه "

مقاله دائره المعارف هستینگز درباره " توحید "

متون دینی و عرفانی بزبان انگلیسی (فرانسه) ۳

تعداد واحد : ۲ واحد (۵۱-۳)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : متون دینی و عرفانی انگلیسی (فرانسه) (۲)

هدف : آشنائی با متون عرفانی و دینی بزبان انگلیسی
(فرانسه) و شناخت اصطلاحات

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

فصل مربوط به " عرفان " از کتاب

" انواع و چهره های دینی " ویلیام جیمز .

ادیان ابتدائی و قدیم

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیتنیاز : ندارد
هدف :

(۵۲)

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

بحث در روشهای تحقیق در ادیان
نظریات محققان تاریخ ادیان درباره ادیان ابتدائی -
ادیان ابتدائی - ادیان قدیم

ادیان ایران قبل از اسلام

(۵۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با ادیان ایران قدیم

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

دین و آئین آریاییان قدیم ، زرتشت و مصلحتات او ،
کتابهای زرتشت ، اوستای بعد از زرتشت ،
اصول اعتقادی و اعمال دینی زرتشتی ، دین
زرتشتی در دوره ساسانی ، دین زرتشتی بعد
از اسلام .

مکانی و اصول دین او

مزدک و افکسار مزدکی

دین یهود و مسیحیت

(۵۴)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : شناخت سیرتاریخی یهود و مسیحیت و اصول اعتقادی آنها *

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

۱- دین یهود : مختصری درباره اوضاع اجتماعی و فکری مصر و خاورمیانه پیش از آغاز یهود - ابراهیم موسی - دین یهود در - کنعان و فلسطین - سلیمان و داوود - تاسیس معبد - روابط قوم یهود با دولت‌های آشور و بابل - دوران اسارت - تدوین اسفار - دوران بازگشت و تعمیر معبد - روابط با دولت ایران - روابط با دولت روم - عصر مکیان - فرقه های یهودی (مدوقیان فریسیان ، آسنی ها ، متعمیدی ها) آغاز مسیحیت و روابط با کلیسای مسیحی - دوران پراکندگی - تدوین تلمود - یشتا و گمارا - طبقه رباتیون - یهود در اسپانیا - حکمت و عرفان یهودی عصر جدید *

۲- مسیحیت : محیط فکری فلسطین و روم پیش از آغاز مسیحیت ظهور مسیح - کلیسای اولیه - مذاهب گنوسی - کلیسای روم - تدوین اناجیل - متابله اناجیل سه گانه (مرقس ، لوقا ، متی) و نامه های پولس رسول - زندگی مسیح بر حسب اناجیل سه گانه یوحنا ، یحیی محمدان ، پولس رسول ، رسولان اورینگن و سنت اوگوست و رشد علوم الهی ، مجادلات کلامی ، هیانیت -

دنیال

کلیسای ارتودوکس شرقی ، مسیحیت در آسیای غربی ، و آسیای میانه ،
کلیسای در قرون وسطی ، فلسفه مسیحی در قرون وسطی ، علی نهضت
اصلاح کلیسا ، کالون ولوتر ، پیدایش کلیسای پروتستان ، فرق -
پروتستان ، اختلاف و تفاوت‌های میان کلیسای کاتولیک و کلیساهای
پروتستان ، کلیسای در برابر اومانیسم کلیسا در برابر پیشرفتهای علم
جدید •

ادیان هند و بودائی

(۵۵)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشبار : ندارد

هدف : شناخت ادیان هند (هندوئی و بودائی) و سیرتاریخی و

اصول معتقدات آنها •

سرنصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- ادیان هندوئی - اشاره ای مختصر به ادیان بومی هند قبل از آمدن آریائیان - مهاجرت اقوام آریائی - وداها و دین و دانیسی اوپانیشادها - شیواپرستی - اهمیت شاکتی در شیواپرستی - آداب دینی در مجابد ویشنوپرستی - اوتارها - رامنا و مهابهارت - اهمیت کرشنا - درویشو پرستی - بهگود گیتا - نهضت بهگتی تا تأثیر اسلام در نهضت بهگتی - دین جایی - دین سیکه - تأثیر اسلام در دین سیکه - نهضت های جدید - مختصری درباره فلسفه دین و عرفان هند (ودانته ، ماتکھیه ، یوگا)

۲- دین بودائی - بودا و ادیان هندوئی - زندگی بودا و تعلیمات - او - شورای اول و پیدایش فرقه ها - دو فرقه اصلی : مهاییانه و ترواده بود هیستوه - آشوکا و کوشش های در تقویت و ترویج دین بودائی - تدوین کتب بودائی بزبان پالی - دین بودائی در خاورمیانه ، و در آسیای جنوب شرقی - دین بودائی در چین و ژاپن - مکتب زن در ژاپن - اشاره اجمالی به مکتب های فلسفی بودائی (مادیا میکه ، یوگا چاره)

اسلام و ادیان دیگر

(۵۶)

تعداد واحد : ۳ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : ادیان دیگر از دیدگاه اسلامی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ادیان غیر اسلامی از دیدگاه قرآن
- نظرم کلّی در باره ادیان دیگر
- مجادلات مسلمانان با پیروان ادیان دیگر
- موضوعات مورد بحث از لحاظ کلامی و فلسفی

جامعه شناسی ادیان

(۵۷)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : مقدمات جامعه شناسی ادیان و نظریه های مربوط

به دین در جامعه

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

دین در جوامع ابتدائی و نظریه های مربوط به آن

توسعه سیستم (نظریه های فریزر، دورکهایم،

فروید، لوی استراوس) -

دین در جوامع پیشرفته - رابطه دین و سایر نهاد های

اجتماعی .

(۴-ج) : دروس تخصصی شاخه ادیان و عرفان

کد درس	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			جمع	نظری	عملی
۴۲	معارف شیعه ۱ و ۲	۴	۶۸	۶۸	۶۸
۴۴	تاریخ فرق اسلامی ۱ و ۲	۴	۶۸	۶۸	۶۸
۴۵	تاریخ فلسفه اسلامی ۱ و ۲	۴	۶۸	۶۸	۶۸
۴۶	تاریخ فلسفه غرب ۱ و ۲	۴	۶۸	۶۸	۶۸
۴۷	کلیات علم کلام	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۴۸	تفسیر عرفانی قرآن	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۴۹	متون عرفانی فارسی ۱ و ۲ و ۳	۶	۱۰۲	۱۰۲	۱۰۲
۵۰	تاریخ تصوف ۱ و ۲ و ۳	۶	۱۰۲	۱۰۲	۱۰۲
۵۱	متون ادیان و عرفان بزبان خارجی ۱ و ۲ و ۳	۶	۱۰۲	۱۰۲	۱۰۲
۵۲	ادیان ابتدائی و قدیم	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۵۳	ادیان ایران قبل از اسلام	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۵۴	دین یهود و مسیحیت	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۵۵	ادیان هند و بودائی	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۵۶	اسلام و ادیان دیگر	۲	۳۴	۳۴	۳۴
۵۷	جامعه شناسی ادیان	۲	۳۴	۳۴	۳۴
		جمع	۵۰	۵۰	۵۰

وضوح کنونی جهان اسلام (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : آشنائی با اوضاع و احوال دول و اقوام اسلامی در عصر حاضر
و شناخت اجمالی مسالك اسلامی •
سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

کنیاتی در جغرافیای طبیعی ، انسانی ، اقتصادی کشورهای اسلامی
آسیا و بررسی اجمالی احوال دول و اقوام آنها در عصر حاضر و انقلابات
و تحولاتشان در عصر کنونی (از پایان جنگ اول جهانی
تا امروز) :

ایران ، افغانستان ، پاکستان ، ترکیه ، عراق ، اردن ، سوریه
لبنان ، فلسطین ، عربستان ، یمن شمالی ، یمن جنوبی ،
عمان ، امارات متحده ، بحرین ، قطر ، کویت ،
بنگلادش ، مالزی ، اندونزی و اقلیتهای مسلمان کشورهای
آسیایی •

تذکره : به هر یک از عناوین مذکور که از اهمیت بیشتری برخوردار است دو ساعت و به باقی عناوین یک ساعت درس
در هفته اختصاص داده خواهد شد •

وضع کنونی جهان اسلام (۴)

- تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری (۶۳-۲)
پیشنیاز : وضع کنونی جهان اسلام (۱)
هدف : آشنائی با اوضاع و احوال دول و اقوام اسلامی در عصر حاضر و شناخت اجمالی ممالک اسلامی •

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

کلیات در جغرافیای طبیعی ، انسانی ، اقتصادی کشورهای اسلامی آفریقا و بررسی اجمالی احوال دول و اقوام آنها در عصر حاضر و انقلابات و تحولاتشان در عصر کنونی (از پایان جنگ اول جهانی تا امروز) : مصر ، سودان ، لیبی ، تونس ، - الجزایر ، مغرب ، صحرا ، موریتانی ، بنگال ، مالدی ، بجزر ، چاد ، نیجریه ، سومالی ، تانزانیا و اقیانوسهای مسلمان کشورهای آفریقایی •

تذکر : به هر يك از عناوین مذکور که از اهمیت بیشتری برخوردار است دو ساعت و به باقی عناوین يك ساعت درس در هفته اختصاص داد • خواهد شد •

تاریخ نگاری در اسلام

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : آشنائی با شیوه های گوناگون تاریخ نگاری در اسلام
و شناخت مآخذ اصلی تاریخ اسلامی
سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

مقدمه ای در ارزش و اعتبار تاریخ ، سه ساله جمع آوری و نقد اسناد ،
طرز تلقی مسلمانان از تاریخ و فواید آن ، شیوه تاریخ نویسی در نزد
مورخان اسلامی از کهن ترین زمان تا ابن خلدون و ابن تفسری و
دیگران ، اشاره به انواع تاریخ نگاری از وقایعنامه سنین (مانند
طبری) ، احوال امم و اقوال (مانند یعقوبی و سعدی) تا
صورت های دیگر از قبیل «ساجم رجال» (مثل ابن خلکان ، طبقات رجال ،
انساب) ، تاریخ محلی و احوال بلاد و غیره ، معرفی عمده این و
اصیل ترین مآخذ تاریخی اسلام و ارزیابی اجمالی هر یک .

تاریخ هنرهای اسلامی (۱)

(۶۵)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با بخشها و ابعاد گوناگون هنر اسلامی و شناخت اجمالی
سیر و تطور و تکامل هنرهای اسلامی در طول تاریخ اسلام در -
سرزمینهای اسلامی .

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

مقدمه ای در معنی هنر و اقسام آن ، اسلام و هنر ، سبک امویان
(ساختمان مساجد ، کاخها ، قلعه ها ، تزئینات ابنیه ، هنرهای
مستظرفیه) ، هنر در دوره عباسیان (مساجد ، قصر ،
ابنیه مسکونی ، تزئینات ، هنرهای مستظرفیه) ، سبک
فاطمیان (مساجد ، قلاع و قصر ، تزئینات ، ادوات ، نساجی) ،
هنرنامه چوکیان (مدرسه و مسجد ، ابنیه مقابر ، تزئینات
کاشی کاری ، خط و مینیاتور ، ادوات ، فرش و پارچه) ،
سبک مغربی (ابنیه مذهبی ، دژها و کاخها ، تزئینات
مغربین) .

تاریخ هنرهای اسلامی (۲)

- تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : تاریخ هنرهای اسلامی (۱)
هدف : آشنائی با بخشها و ابعاد گوناگون هنر اسلامی و شناخت
اجمالی سیر و تطور و تکامل هنرهای اسلامی در طول تاریخ
اسلام در سوره‌بینه‌های اسلامی *
سرفصل دروس : " (۳۴ ساعت)

هنر اسلامی از عهد مشول تا عصر حاضر : سبک ایرانی - مغولی -
(مقابله ، مدارس و مساجد ، تزئینات مغولی ،
هنر کتاب سازی ، سبک نقاشی ، قالی و پارچه ، ادوات) ،
هنر مالیک مصر ، هنر در عهد ایلخانان و تیموریان ، عهد
صفویان (ایتیه ، شهر سازی ، هنر کتاب سازی و نقاشی ،
منسوجات ، قالی بافندگی ، سفالگری) ، سبک مغولی در
هند (مساجد و مقابر ، قصور و قلاع ، مینیاتور) ،
سبک عثمانی (مساجد ، سنان و مقبره او ، ایتیه عثمانی
مذهبی ، تزئین بنا ، هنر کتاب سازی و نقاشی ، ادوات) ،
هنر دوره قاجاریه ، نگاهی به هنر اسلامی
در عصر حاضر *

تاریخ سیاسی اسلام (۱)

(۶۶۱)

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با تاریخ خلفای عباسی در دوره نفوذ ایرانیان و بررسی اجمالی تاریخ دودمانهای حکومتی مستقل معاصر آنان و تجزیه و تحلیل اجمالی رویداد های مهم سیاسی این دوره .
سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)
تاریخ خلفای عباسی در دوره نخستین : دعوت عباسی ، امام عباسی و ابومسلم ، جنگ زاب ، علل سقوط بنی امیه ، خلافت سفاح ، ابوسلمه خلال ، امام جعفر صادق (ع) و خلافت ، خلافت منصور ، علویان در مقابل عباسیان ، قیام عبد الله بن علی ، قتل ابومسلم ، قیام سنباد ، قیام محمد نفس زکینه ، خروج استاد سیس ، خلافت مهدی و هادی ، خروج مقنع ، بیزناس - خراج گزار اسلام ، زندیق کشی ، هارون ، برامکه ، استقلال افریقا ، جهاد بابیزانس ، ارتباط با شارلمانی ، بیزناس و خزران در مقابل اسلام ، قیامهای خراسان و سیستان ، سقوط برامکه ، امام موسی کاظم (ع) و خلافت ، خلافت امین ، جنگ دوبرادر ، خلافت مامون ، امام رضا (ع) و خلافت ، تغییر سیاست ، دوره محنت ، ظهور دولت های مستقل ادیسیان ، رستمیان ، اغیلبیان ، بررسی و تجزیه و تحلیل اجمالی تاریخ و اهم حوادث هر یک از این دودمانها و روابط آنها با خلفای بغداد .

دبالت

تاریخ خلفای عباسی در دوره نفوذ ترکان : خلافت معتمد ، نفوذ ترکان ،
بابک خرم دین ، مازیار ، افشین ، زطها ، امام محمد تقی (ع) و خلافت ،
جنگ باروم ، خلافت مهوکل ، شدت عمل علیه شیعه ، مندرسه مستنصرین ،
استقلال طاهریان ، معزز ، زیدیان طبرستان ، صفاریان ، مهدی ،
صاحب الزنج ، معتمد ، شکست یعقوب ، پایان کار صاحب الزنج ، معتمد
قصرامطه ، خلافت مکفی تامساقی .

خلافت زیر نفوذ آل بویه : آل بویه ، ضد الدوله ، خلفای تشریفاتی ،
مطالعه اجمالی تاریخ دولتهای مستقل طاهریان ، صفاریان ، زیدیان ،
زیاریان ، سامانیان ، سمرقانیان ، حمدانیان ، طولونیان ، اخشیدیان
و . . . و روابط آنان با دستگاه خلافت ، فاطمیان در مقابل عباسیان :
اسماعیلیه ، تبلیغات اسماعیلیه ، ابو عبد الله شیخی ، پیروزی بر -
دولتهای شمال افریقا ، خلافت عبید الله مهدی قائم منصور ، معز ،
فتح مصر ، بنای قاهره ، فتح شام و حجاز زمین ، خلافت عزیز و حاکم ، ظهور
درزی ، خلافت الظاهر و المستنصر ، اسماعیلیه ایران ، نام فاطمیان بر
صنایع بغداد ، مستعلی و نزار ، آخرین خلفای فاطمی و سقوط آنان ، همراه
با تجزیه و تحلیل اجمالی رویداد های مهم این دوره .

تاریخ سیاسی اسلام (۱-۶۶)

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع واحد : نظری (۶۸ ساعت)

پیشنیاز : تاریخ سیاسی اسلام (۱)

هدف : آشنائی با تاریخ خلفای عباسی در دوره سلاجقه تا سقوط بغداد بدست مغول و بررسی اجمالی تاریخ دولت‌های مستقل معاصران و تاریخ جنگ‌های صلیبی همراه با تجزیه و تحلیل اهم حوادث این دوره .

سرفصل دروس خلافت در دوره سلجوقیان : سلجوقیان ، بغداد در دست سلجوقیان ، قیام بساسیری ، خلافت مقتدی و نادر سر ، خوارزمشاهیان و اسماعیلیه در ارتباط با خلافت بغداد ، آخرین خلفای عباسی ، سقوط بغداد ، مزیدیان ، مروانیان ، عقیلیان ، مرداسیان ، دانشمندیه ، حشاشین ، قرامانیان ، اتابکان و ...

جنگ‌های صلیبی : سلجوقیان ، شام ، علل و انگیزه ها ، دوران فتوح صلیبی ها از دست رفتن آسیای صغیر ، امیرنشینهای لاتین ، سقوط بیت المقدس ، عکس العمل های مسلمانان : زنگیان ، صلاح الدین ایوبی ، جنگ‌های داخلی فتح بیت المقدس ، ایوبیان ، مهالیک برجای ایوبیان ، مهالیک بحری ، مقابله با ایوبیان و مغولان ، بیبرس ، قلاوون ، داستان خلافت ، خلفای تشریفاتی عباسی در قاهره ، مهالیک برجی ، برقوق ، برسبای ، فتح قبرس ، فتح مصر بدست سلطان سلیم عثمانی .

تاریخ امپراطوری عثمانی : آغاز امپراطوری و توسعه آن تا زمان سلیمان اول (زیینه تاریخ ، ترکان عثمانی ، عثمان ، اورخان ، نخستین تشکیلات دولت عثمانی ، پیروزیهای مراد در بالکان ، عثمانی مادر مقابل تیموریان ، بازماندگان تیمر ، برادر کشی ، محمد فاتح قسطنطنیه ، سیاست صلحجویی با یزید ، سلیم و صرف مصر ، عثمانیان و خلافت اسلامی ، سلیمان اوج ترقی عثمانی) ، اجمالی در باب تمدن عثمانی در اوج ترقی امپراطوری ، مذهبیان در مقابل عثمانیان ، انحطاط امپراطوری عثمانی تا اواخر قرن هجدهم (اولین شکستهای خارجی ، انقلابات داخلی ، اصلاحات کاپرولیو ، آخرین جنگها با اروپا ، آخرین جنگهای ایران و عثمانی ، جنگ روس و عثمانی) عثمانی در قرن ۱۹ ، تفوق محمد علی پاشا ، اصلاحات در عثمانی به سبک اروپائیان ، تجزیه کشوریه وسیله دول ارزائیس ، انقراض امپراطوری عثمانی .

سلسله صفویه در ایران : زیینه تاریخ (قره قویونلو ، آق قویونلو) ، حکومت روحانی شیخ و جانشینان او ، شاه اسماعیل ، رسمی شدن مذهب تشیع ، رفع ازبکان ، شاه عباس و جانشینان وی ، روابط با غرب ، شکوفائی هنر ، حیات فکری ، دین و دولت ، زوال و سقوط صفویه .
 دودمانهای حکومتی افغانستان و هند : غوریان ، سلاطین دهلوی و بنگالی و کشمیری ، سلسله بابر (بابر بنیان گذار ، همایون ، اکبر شاه سیاستدار بزرگ و دین القاطی او ، جهانگیر و شاه جهان اورنگ زیب) .

تاریخ سیاسی اسلام (۳)

(۶۶۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز :

تاریخ سیاسی اسلام (۱)

هدف : آشنائی با تاریخ حکومت مسلمین در اندلس و مغرب و بررسی و تجزیه و تحلیل اجمالی اهم حوادث سیاسی دین منطقه •

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

تاریخ حکومت مسلمین در اندلس و مغرب : اشاره ای به تاریخ اسپانیا
قبل از رسیدن مسلمین بدانجا ، موس بن نصیر لخمی ، طارق بن زیاد ،
فتح اندلس ، نتایج پیروزی ، تقسیمات سیاسی اسپانیا ، حکام -
اسپانیا ، حکومت عبدالرحمن غافقی ، جنگ نمر و پراویه ، -
سلطه اشهاداء ، حکام دیگر اندلس ، ازدست رفتن تارین •
خلافت امویان در اندلس : عبدالرحمن بن معاویه ، ورود به اندلس
سلطه بر قرطبه ، وحدت در اسپانیا ، مقابله با شارلمانی ،
یوسف فهری آخرین امیر عباسی ، حکومت مستقل ، رفتار با مسیحیان ،
مولدان ، هشام بن عبدالرحمن ، پیروزی بر بیگانگان ، حکم بن -
هشام ، شورشهای داخلی ، وقعه ربض ، عبدالرحمن اوسط ،
تحرکات کشیشهای قرطبه ، حمله به طلیطله ، خلافت -
اموی در قرطبه : عبدالرحمن سوم (ناصر خلیفه) ، شکوه و
جلال قرطبه ، الزمراء ، اعلام خلافت ، جنگ خندق ، سازمان
سیاسی و اقتصادی و فرهنگی ، وزارت ابن ابی عامر ، سقوط
• امویان

(۵ -) : دروس تخصصی شاخه تاریخ فرهنگ و تمدن ملل اسلامی

بیشتر یا زبان ارائه درس	ساعت		تعداد واحد	نام درس	کد درس
	نظریه‌ای	جمع			
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	وضع کنونی جهان اسلام ۱ و ۲	۶۳
	۳۴	۳۴	۲	تاریخ نگاری در اسلام	۶۴
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	تاریخ هنرهای اسلامی ۱ و ۲	۶۵
	۱۷۰	۱۷۰	۱۰	تاریخ سیاسی اسلام ۱ و ۲	۶۶
به ترتیب	۳۴	۳۴	۲	کلیات فرهنگ و تمدن اسلامی	۶۷
	۶۸	۶۸	۴	تاریخ تشکیلات اسلامی ۱ و ۲	۶۸
به ترتیب	۳۴	۳۴	۲	متون تاریخی	۶۹
	۳۴	۳۴	۲	اسلام در برخورد با غرب و استعمار	۷۰
به ترتیب	۳۴	۳۴	۲	اسلام شناسی در غرب	۷۱
	۳۴	۳۴	۲	متون جغرافیایی	۷۲
به ترتیب	۳۴	۳۴	۲	تاریخ آموزش و پرورش در اسلام	۷۳
	۶۸	۶۸	۴	جغرافیای تاریخی اسلام ۱ و ۲	۷۴
به ترتیب	۱۰۳	۱۰۳	۶	تاریخ علم در اسلام ۱ و ۲	۷۵
به ترتیب	۶۸	۶۸	۴	تاریخ تشیع ۱ و ۲	۷۶
	۸۵	۸۵۰	۵۰	جمع	

دروس آزاد ۴ واحد

منظور از واحد آزاد در این دوره این است که دانشجو باید پس از اتمام واحدهای عمومی و مشترک و در خلال واحدهای تخصصی تعداد ۴ واحد از دروس تخصصی سایر شاخه های این دوره را با موفقیت مدیر گروه انتخاب و بگذراند .

ملوك الطوائف در اندلس : دولت بنی حمود ، بنی عباد ،
بنی زیری ، بنی جهور ، بنی ذی النون ، بنی عامر ،
بنی هود ، امیرنشین های مختلف ، مرابطین ، موحدین ،
بنی نصر ، خلافت وفاق امرا و حکام مسلمانان با یکدیگر ، تصرف
غریزاطه بدست فردینساند و ایزابلا ، پیمان صلح غریزاطه
(۸۹۷ هـ / ۱۴۹۱ م) ، اخراج مسلمانان از اندلس ،
احتیاط همه جانبه اندلس پس از اخراج مسلمانان .

کلیات فرهنگ و تمدن اسلامی

{ ۶۲ }

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با مفاهیم فرهنگ و تمدن و بعد نیهای بزرگ بشری

و بررسی مقام و نقش تمدن اسلامی در جهان *

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

مقدماتی درباره فرهنگ و تمدن ، عوامل موثر در فرهنگ و تمدن ، دوره های مختلف تمدن بشری ، اشاره ای به تمدنهای بزرگ جهان ، اجمالی در فرهنگ و تمدن قوم عرب پیش از اسلام (نظام سیاسی ، آداب و رسوم ، اخلاق ، عقاید و ادیان ، فرهنگ و هنر ، ۰۰۰) ، اعجاز اسلام در بنیاد تمدنی بزرگ و جهانی ، عصر طلایی تمدن اسلام ، مظانته تاثیر فرهنگ و تمدن اسلامی در تمدن غرب ، بررسی اجمالی علل و عوامل شکوفایی و انحطاط فرهنگ و تمدن اسلامی *

تاریخ تشکیلات اسلامی (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

(۶۸۱)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با نظام و تشکیلات دولتهای مسلمان از آغاز تا

پایان خلافت عثمانی

سرنصل دروس : (۲۴ ساعت)

تشکیلات سیاسی : پیامبر (ص) در مدینه ، دواست
شهر مدینه ، حکومت در عهد پیامبر (ص) ، خلافت در دوره
خلفای راشدین ، خلافت در دوره امویان ، خلافت در دوره
عباسیان ، خلافت فاطمیان ، امویان اندلس ، عثمانیهها
و خلافت ، وزارت در تمام این دوره ها ، کتابت در تمام این
دوره ها ، حجابت در تمام این دوره ها -
نظام اداری : نظام اداری عرب قبل از اسلام ، نظام اداری در
زمان پیامبر (ص) و خلفای راشدین ، مقام مسجد در نظام -
اداری ، نظام اداری در زمان امویان ، عباسیان ، فاطمیان
و دوار دیگر ، دیزانها ، نظام لشکری ، موااسلات ،
شرطه .

تاریخ تشکیلات اسلامی (۲)

(۶۸۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ تشکیلات اسلامی (۱)

هدف : آشنایی با نظام و تشکیلات دولتهای مسلمان از آغاز

تا پایان خلافت عثمانی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- نظام مالی : بررسی اجمالی سیاست مالی اسلام ،
- بیت المال ، منابع بیت المال (خراج ، جزیه ،
- زکات ، خمس ، مشور ، اقسام اراضی ، نحوه
- وضع خراج ، اهل ذمه) ، مصارف بیت المال .
- نظام قضائی : قضا ، شرایط قاضی ، اختیارات قضائی ،
- اجمالی از تاریخ قضا در سرزمینهای اسلامی ، محاکم
- قضائی و مراحل آن ، دیدبان مظالم ، حسبیه .

موسم تاریخی

(٦٩)

تعداد واحد : ٢ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی مستقیم و عملی دانشجویان با منابع
و مآخذ کهنه تاریخ اسلام

سرفصل دروس : (٣٤ ساعت)

قرائت و بررسی منتخباتی از تواریخ قدیم عربی و فارسی ،
خاصه دینی که فهم آنها برای دانشجوی خالی از صعوبت
نیست ، از کهن ترین آنها تا اوایل عهد صفوی و عثمانی ، نظیر :
سیره ابن اسحاق ، مغاز و واقعی ، اصنام کلیسی ،
سیره ابن هشام ، طبقات ابن سعد ، فتوح البلدان ،
بلادزی ، تاریخ یعقوبی و تاریخ طبری ، مروج الذهب
مسعودی ، عقد الفرید ، مقاتل الطالبیین ،
کامل ابن اثیر ، ابن خلکان ، ابن خلدون . . . (عربی)
تاریخ سیستان ، تاریخ طبرستان ، مجمل التواریخ و
القصر ، جهانگشا ، جامع التواریخ ، تاریخ بلعمسی ،
زین الاخبار گردیزی ، نظام التواریخ بیختری ، تاریخ
بناکسی ، تاریخ گزیده ، حمد الله مستوفی ، تاریخ
مسعودی بیهقی ، مجمع الانساب شعبانگساره ،
زیده التواریخ حافظ ابرو ، مجمل التواریخ فصیحی ، . . . ،
روضه المفاهیر خواند ، حبیب السیر خواند میسر .

اسلام در برخورد با غرب و استعمار

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : آشنائی با چگونگی نفوذ غرب و استعمار در جهان اسلام و
کیفیت مقابله فکری و عملی علمای اسلامی و مسلمانان با آن
سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

مقدماتی در تاریخ آغاز استعمار، توجه مسلمانان به غرب و پیروی از
تمدن غربی، غرب زدگی و آثار آن، عکس العمل علما و جهان اسلام،
جنبشهای فکری و اصلاحی در مصر (سید جمال الدین، محمد
عبده، محمد رشید رضا، کواکبی، اخوان المسلمین)،
ترکیه (داستان خلافت، رفرمهای دینی و نتایج شوم آن)
هند و پاکستان (اقبال لاهوری، استقلال پاکستان)،
حركاتهای اصلاحی شیخی (زمینه های تاریخی و فکری)،
مشروطیت، روحانیت و مشروطیت، نتایج و آثار، نهضت
اسلامی ایران، کلیاتی در اندیشه های سیاسی در اسلام،
اجمالی در سیر تاریخی حکومت در اسلام.

اسلام شناسی در غرب

تعداد واحد : ۲ واحد (۷۱)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با تحقیقات غربی و ارزیابی و نقد و شناخت این

تحقیقات و محققان بزرگ باختر *

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

زمینه تاریخی اسلام شناسی ، مراکز و مجامع مهم شرق شناسی ، مجلات شرق شناسی ، جوامع مرجع (مثل دائره المعارف اسلام شرق شناسان نامدار ، آثار مهم هر یک از آنان در باب اسلام ، نقد و ارزیابی این آثار ، مقاصد فرهنگی ، اقمادی ، سیاسی و دینی شرق شناسان *

متون جغرافیائی

(۷۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی مستقیم و عملی دانشجویان با منابع و مآخذ کهن

جغرافیائی اسلام

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

قرائت و بررسی منتخباتی از متون جغرافیائی کهن عربی و فارسی ، خاصه متونی که فهم آنها برای دانشجویانی از صعوبت نیست ، نظیر المسالك والممالك ابن فردادبه ، كتاب الخراج قدامة ، البلدان یعقوبی ، اطلاق الفیسیه ابن رست ، البلدان ابن فقیه ، التنبیه و الاشراف سعیدی ، المسالك والممالك اصطخری ، دوره الارض ابن حوقل ، احسن التقاسیم مقدس ، نزهة المشاق ابن ریس ، رحلة ابن جبیر ، حجم البلدان یاقوت ، تقویم البلدان ابوالفداء ، رحلة ابن بطوطه . . . (عربی) حدود العالم ، سفرنامه ناصر خسرو ، جهان نامه ابن بکران ، تاریخ قم ^{حسن} بن علی قمی ، تاریخ بیهقی ابن فندق بیهقی ، تاریخ طبرستان : ابن اسفندیار ، فارسنامه ابن بلخی ، نزهة القلوب مستوفی ، تاریخ یزد جعفری ، تاریخ نیشابور الحاکم نیشابوری ، تاریخ بخارا نرشخی قباوی ، . . . (فارسی)

تاریخ آموزش و پرورش در اسلام

(۷۳)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با جایگاههای آموزش و پرورش در اسلام ،

تاریخ ، سازمان ، روش ، اهداف و سیر تحول آنهاد رسرزمینیهای

اسلامی .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

مقدمه ای در ماهیت و هدف تعلیم و تربیت اسلامی ، آموزش و پرورش در آیات و احادیث ، عقاید بزرگان اسلام ، نزایب تعلیم و تربیت ، جایگاههای آموزش و پرورش (مسجد ، تکب ، مدرسه ، زائیه ، خانقاه ، رباط ، کتابخروشی ها ، خانه علماء ، بادیه) ، مساجد آموزش مسجیدی ، زیوی در مدینه ، مسجد الحرام ، جامع بصره و کوفه و فسطاط ، جامع زبونییه ، جامع الازهر) ، برخی از مدارس مهم (ناصریه ، منصوریه ، جمالیه ، . . .) ، دانشگاهها (سیریکاملی دانشگاه در اسلام نظامیه ها ، مدرسه های نورالدین زنگی . . .) ، بیت الحکمه ، کتابخانه (کتابخانه و آموزش ، ساختمان سازمان وشیره کار ، فهرستها ، مدیران و کارمندان) ، حیات علمی در مراکز آموزش : هدفها ، روابط - استاد وشاگرد ، مواد درسی ، روشهای تدریس (حلقه های درس ، روایت ، سماع ، املاء ، قراءت) ، مراحل

بسم الله

تحصیل ، وسایل تحصیل ، اجازه ها و شهادت نامه های
علمی ، القاب علمی در جامعه اسلامی (امام ، حافظ
فقیه ، رحله ، محدث ، ...) ، سازمان اداری و
مالی ، گروه آموزشی (مدرسان ، اسخادان ،
معیدان ، ...) ، دانشجویان و شاگردان ،
زن و آ...وزش .

جغرافیای تاریخی اسلام (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : بررسی و شناسایی حدود و ثغور و اوضاع شهرهای اسلامی در طول تاریخ اسلام
سرفصل دوره : (۳۴ ساعت)

تحریر جغرافیای تاریخی ، شناسایی کتب جغرافیایی مهم و پایه ، جغرافیای تاریخی شامات (اردوگاه دمشق ، حمص ، حلب ، اردن ، فلسطین) • مواضع و کرسی نشینسی ها ، ثغور و مرزهای شام ، جغرافیای تاریخی حجاز ، شهرهای نکه و مدینه و مضافات آنج ، بین النهرین (عراق و جزیره)

• ترکیب

جغرافیای تاریخی اسلام (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : جغرافیای تاریخی اسلام (۱)
هدف : دربرگیرنده نخستین

سرفصل تئوری : (۳۴ ساعت)

جغرافیای تاریخی ایران : ایالت آذربایجان ، ایالت
گیلان ، ایالت مازندران ، ایالت خراسان ، ایالت
اصفهان ، قم ، ایالت گیلان و طبرستان ، ایالت قزوین ، ایالت
خوزستان ، ایالت فارس ، کرمان ، خراسان ، شامل (ریح
بلخ ، هرات ، نیشابور) سیستان و زابلستان ، کرمان
و کویسریزگ ایران ، ماوراء النهر .

تاریخ علوم در اسلام (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد

(۷۵-۱)

هدف : آشنائی با مقام علم در اسلام و سیر تکاملی علوم در میان
مسلمین و سیر بزرگ علمای مسلمان در تاریخ علم جهان

سرفصل‌ها : (۳۴ ساعت)

مقدمات درباره علم مطلوب اسلام و پیش اسلام نسبت به علم
و اوصاف دالم راستین با اکتفا به آیات و روایات ، روش مشوم
در جوامع اسلامی با تکیه بر ترمیمه های اسلام ، -
علوم خاص اسلامی و قرآنی و بحث در تاریخ و تحول هر -
یک از آنها : علوم ادبی (صرف ، نحو ، لغت ، معانی
بیان ، بلاغت) ، تفسیر ، حدیث ، فقه ، اصول ،
کلام (انواع کلام : معتزلی ، اشعری ، شیخی) .

تاریخ علوم در اسلام (۲)

(۷۵-۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

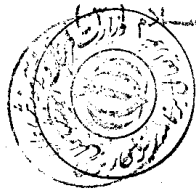
نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ علوم در اسلام (۱)

هدف : آشنایی با مفاهیم علم در اسلام و دورنگامی علوم در مسلمانان
مسلمین و سرزمین بزرگ نامشان مسلمانان در تاریخ علم جهان

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

تاریخ علوم عقلی : تراکمز مهم علوم عقلی متان نظری و اسلامی
 (حوزه اسکندریه ، انطاکیه ، مدارس سیرانی ، ...)
 چندین نابین و معارف هندوان ، اظهارات علوم عرب
 در دوره جادلی ، نهضت نقل و ترجمه علوم در اسلام ، ...
 کتب و خطای مستفاد ، بیت الحکمه ، حدرد استفاده
 مسلمین از علوم عقلی و مفیدات اسلامی علوم ، دوره ...
 انحطاط ، مخوفه سوری در معرفی اجدالی تاریخ حکمت و
 فلسفه و عرفان (مشاهیر اشعرا ، حکمت ممالیکه) ،
 معرفی اجدالی چهره های برجسته حکمت و فلسفه و عرفان
 اسلامی (گندی ، فارابی ، ابن سینا ، شیخ اشعرا ،
 مسلا صدرا ، ...) ، معارف کلام و فلسفه ، آشنایی
 با غسزالسی .
 علوم انسانی : تاریخ ، جامعه شناسی ، فلسفه
 و تاریخ (بحثی اجدالی درباره این خلدون و مقدمه او) .

(۲-۷۵)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ علوم در اسلام (۲)

هدف : آشنائی با مقام علم در اسلام و سیر تکاملی در میان مسلمین و

سهم بزرگ علمای مسلمان در تاریخ علم جهان

سرفصل دروسی : (۲۴ ساعت)

علوم طبیعی و تجربی - طب ، زمینه تاریخی طب اسلام
(چندیشاپور ، اسکندریه ، طب پیامبر) ، مفرجمان و
آغاز پزشکی اسلامی ، پزشکی در قرنهای نخستین (علی بن
رین طبری ، رازی ، علی بن عباس مجوسی) ، ابن سینا
پزشکی پس از ابن سینا ، طب در مصر و شام ، اسپانیا و مغرب ،
خاندان ابن زهره ، طب در ایران و هند . ریاضی : آغاز
ریاضیات اسلامی ، خوارزمی ، خیام ، ابوالوفاء ، ابن
سینا ، ابوریحان ، غیاث الدین جمشید ، اخوان
الصفاء . شیمی : داروسازی ، نجوم و هیئت ،
فیزیک (معرفی چهره های جهانی علوم اسلام در مریک
از این علوم و اشاره به مهمترین کارها و اکتشافات و ابتکارات
علمی مریک از این چهره ها) ، سهم مسلمین در تاریخ -
علم جهان ، نقش ایرانیان در تاریخ علوم .

تاریخ تشیع (۱)

(۷۶-۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با تاریخ پیدایش و چگونگی و علل شکل گیری تشیع و سیرا جمالی آن در جهان اسلام ، بررسی و تحلیل اجمالی خطوط اصلی مبارزات و رهبری ائمه معصومین (ع) ، شناخت و بررسی اجمالی حکومت‌های شیعه در سرزمینهای اسلامی تا تشکیل سلسله صفویه .
سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

زمینه بحث (مختصری در آثار اختلاف سلمانان ، علل اختلاف ، مهمترین فرق تشیع) معنی ، اسباب و زمان ظهور ، چگونگی رشد و گسترش ، مهمترین انشعابات ، افسانه عبدالله بن سبا ، نقد و بررسی برخی نظرات درباره شیعه (، سقوفه (تحلیل رویدادهای پیش و پس از سقوفه (علی (ع) و شناسایی ، تحلیل مسائل شورای شش نفری (رابستگیا و گرایشهای اعضا ، سخنان علی (ع) درباره شورا ، نتایج و آثار) ، خلافت عثمان و تشیع ، کوفه پایگاه شیعیان و مرکز خلافت ، تحلیل اهم حوادث خلافت علی (ع) ، صلح امام حسن (ع) (بررسی زمینه صلح ، علل ، مواد صلح نامه ، نتایج و آثار ، شیعه در برابر معاویه . شهادت امام حسین (ع) (بررسی و تحلیل زمان و زمینه قیام ، رویدادهای مهم ، نتایج و آثار انقلاب : تشکیل شیعه ، توأبیین ، انقلاب مدینه

مختار، کیسانیه ، انحراف در شکل مشروع تشیع ، خلافت
عبدالله بن زبیر ، موضع امام زین العابدین (۴) ، امام
محمد باقر (ع) و قیامهای تشیع و مدعیان امامت : زبید بن علی
(زید و شیعه امامیه ، حقانیت قیام ، علل قیام ، اهمیت و آثار
قیام) ، یحیی بن زید ، عبدالله محض ، عباسان ، ابوسلمه
هوادار علویان ، شیعیان در برابر عباسیان (قیام محمدتقی زکیه ، -
ابراهیم بن عبدالله ، بررسی حوادث و نتایج این قیامها) موضع
امام جعفر صادق (ع) ، مبارزه فکری شیعه با عباسیان ، موضع -
گیری ابوحنیفه و مالک در قبال علویان و عباسیان ، برامکه و علویان ،
امام موسی کاظم (ع) ، اسماعیلیه ، ولایت عهدی امام رضا (ع)
امام در سنجش مناظرات علمی و عقیدتی ، تداوم مبارزات فکری و
سیاسی شیعه به رهبری ائمه معصومین (ع) ، بزرگان
شیعه در دستگاه خلافت بغداد ، بررسی و تحلیل اجمالی خطوط اصلی
مبارزات و رهبری ائمه معصومین (ع) در جریان های گوناگون
سیاسی و اجتماعی از قیام کربلا تا غیبت کبری

مختار، کیسانیه، انحراف در شکل مشروع تشیع، خلافت
عبدالله بن زبیر، موضع امام زین العابدین (۴)، امام
محمد باقر (ع) و قیامهای تشیع و مدعیان امامت: زبید بن علی
(زید و شیعه امامیه، حقانیت قیام، علل قیام، اهمیت و آثار
قیام)، یحیی بن زید، عبدالله محض، عباسان، ابوسلمه
هوادر علویان، شیعیان در برابر عباسیان (قیام محمدنفس زکیه، -
ابراهیم بن عبدالله، بررسی حوادث و نتایج این قیامها) موضع
امام جعفر صادق (ع)، مبارزه فکری شیعه با عباسیان، موضع-
گیری ابوحنیفه و مالک در قبال علویان و عباسیان، برامکه و علویان،
امام موسی کاظم (ع)، اسماعیلیه، ولایت عهدی امام رضا (ع)
امام دزستگر مناظرات علمی و عقیدتی، تداوم مبارزات فکری و
سیاسی شیعه به رهبری ائمه معصومین (ع)، بزرگان
شیعه در دستگاه خلافت بغداد، بررسی و تحلیل اجمالی خطوط اصلی
مبارزات و رهبری ائمه معصومین (ع) در جریان های گوناگون
سیاسی و اجتماعی از قیام کربلا تا غیبت کبری

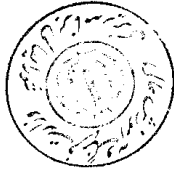

فصل سوم

سرفصل سوم

دوره کارشناسی الهیات و معارف اسلامی

درمغت شاخه :

- ۱- علوم قرآن و حدیث
- ۲- فقه و مبانی حقوق اسلامی
- ۳- فلسفه و کلام اسلامی
- ۴- ادیان و عرفان
- ۵- تاریخ تمدن و ملل اسلامی
- ۶- فقه حنفی
- ۷- فقه شافعی

تاریخ تشیع (۲) (۷۱-۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ تشیع (۱)

هدف : (در بخش (۱) این درس آمده)

سرفصل درس : (۳۴ ساعت)

حکومتها و خاندانهای بزرگ شیعه در زمینهای اسلامی :
مطالعه و تحلیل اجمالی تاریخ سیاسی و اجتماعی حکومتهای سادات
طالبیه در قلم ، علویان و سادات حسینی و زیدیه در طبرستان ،
آل بسویه ، اسماعیلیه الموت و قهستان ، خاندان نقبای
ری و قم ، خاندان سادات بیهق ، سرداران خراسان ، خاندان مرعشی
مازندران ، سادات آل کبادرگیلان ، فاطمیان مصر ، حمدانیان ، نقبای
سادات حلب ، شیعیان جبل عامل ، سادات علوی مکه و مدینه ،
بنی الرسی (اشعه زیدی یمن) ، مطالعه و بررسی اجمالی آثار
علمی ، ادبی و فرهنگی شیعه

ضمیمه چهارم
منابع و مآخذ

منابع و مآخذ دروس عمومی شامل :
فارسی - زبان خارجی - تربیت بدنی - زیست شناسی

همان منابع و مآخذ تعیین شده بوسیله شورای عالی برنامه ریزی است که
در همه دانشگاهها و مؤسسات عالی آموزشی کشور تدریس می شود.

تاریخ اسلام (۱)

(۱-۱)

منابع اصلی : زندگانی پیغمبر اسلام آقای سید هاشم رسولی
زندگانی پیامبر اسلام دکتر آیتی - تاریخ و تحلیل اسلام دکتر شهید
ترجمه مغازی واقعی - دکتر مهدوی
منابع فرعی : سیره ابن هشام - تاریخ یعقوبی - و ترجمه آن دو -
فروغ ابدیت - تاریخ طبری - کامل ابن اثیر - الطبقات الکبری
ابن سعد .

تاریخ اسلام (۲) (۱-۲)

منابع اصلی : زندگانی امیر و انسان تالیف آقای سید هاشم رسولی -
تاریخ و تحلیل دکتر شهیدی - الامام منی دکتر محمد الفلاح عبدالحمید
الغدیرو ترجمه آن .
منابع فرعی : شرح نهج البلاغه ابن ابی العزید - تاریخ مروج الذهب
تاریخ یعقوبی - شذرات الذهب .

منطق (۱) و (۲) (۱-۳)

منابع اصلی : المنطق و مناهج البحث انتشارات مجمع علمی
منابع فرعی : منطق مسوری خراسانی در ره دو جلدی و الامعات الشرقيه
فی الفنون المنطقیه ملا مدرا با بزرگ ، به منطق نوین دکتر مشکاتی الیدی

مکتب فلسفی (۱۶۳ الی ۱۶۴) (۱-۴)

منابع و مسأخذ همراه با سرفصل دروس و طریقه در ریس ذکر شده است .

معد و لوی (۱) (۱-۵)

منابع اصلی : منطق نلسی (کتاب فلسفه در ایران)

معد ولژی یا شناخت روش لوسرم ، نلیسن شالسه

ترجمه یحیی مهدوی

منابع فرعی : ۱- مقدمه ای بر فلسفه علم : رودلف کارمات

۲- درآمدی تاریخی به فلسفه علم

ترجمه نان پایسا

۳- علم و دین هاینریش

۴- علم ، انسان ، نظریه - ترجمه احمد آرام

۵- روشهای علوم اجتماعی ، جیمز مرنسوی

۶- علم چیست ، فلسفه چیست دکتر سروش

۷- علم و دین ، وید : مکتب فلسفی

تاریخ اسلام (۱)

(۱-۱)

منابع اصلی : زندگانی پیغمبر اسلام آقای سید هاشم رسولی
زندگانی پیامبر اسلام دکتر آیتلی - تاریخ تحلیل اسلام دکتر شهیدی
ترجمه مغازی واقعه - دکتر مهدوی
منابع فرعی : سیره ابن هشام - تاریخ یعقوبی - و ترجمه آنندو -
فروع ابدیت - تاریخ طبری - کامل ابن اثیر - الطبقات الکبری
ابن سعد .

تاریخ اسلام (۲)

(۲-۱)

منابع اصلی : زندگانی امیر و بنان تالیف آقای سید هاشم رسولی -
تاریخ تحلیل دکتر شهیدی - الامام بنی دکتر محمد الفتاح عبدالحمید -
الخدیر و ترجمه آن .
منابع فرعی : شرح نهج البلاغه ابن ابی العتدید - تاریخ مروج الذهب
تاریخ یعقوبی - شذرات الذهب .

منطق (۱) و (۲)

(۲-۱ و ۲-۲)

منابع اصلی : المنطق و منابع البحث انتشارات مجمع علمی
منابع فرعی : منطق صوری خراسانی دره دو جلدی و الامعات المشرقیه
فی الفنون المنطقیه ملامد را با ترجمه به منطق نوین دکتر مشکات الدینی

منطق (۱) و (۲)

(۱-۱ الی ۱-۶)

منابع اصلی : منطق و سایر دروس و نظریه در فلسفه است .

منطق و فلسفه (۴)

منابع اصلی : منطق فلسفی (کتاب فلسفه در ایران)
معد ولژی شناخت روش فلسفه ، فیلسوف شالند
ترجمه یحیی مهدوی

منابع فرعی : ۱- مقدمه ای بر فلسفه علم : رودلف کارمات
۲- درآمدی تاریخی به فلسفه علم
ترجمه علی پایا

۳- علم و دین هایزینبرگ

۴- علم ، انسان ، نظریه - ترجمه احمد آرام

۵- روشهای علوم اجتماعی ، جمشید مرتضوی

۶- علم چیست ، فلسفه چیست دکتر سروش

۷- علم بنجای رود : ماکس راکل

مبانی جامعه شناسی (۰۵)

منابع اصلی : ۱- شوید مظهري : جامعه و تاريخ (بخش اول جامعه)
۲- مندخيس از كتاب جامعه شناس ساوول كوتيك و مندخيس از كتاب
جامعه شناسي تاليف هانري سندارس *

منابع فرعی : ۱- سندارس ، هانري - مبانی جامعه شناسی *

۲- دكتور محمد علي شيخ پژوهشگرى در اندیشه های ابن خلدون *

بصیرة : در مورد تهیه كتاب جامع ، خدمات و مبانی جامعه شناسی با توجه به
فترست مطالب اقدام بعمل آمده است *

زبان تخصصی (۱) (۰ ۶-۱)

منابع اصلی : بخش های مربوط به تشیع و اسلام و کلا در حدود ۷۵ صفحه
برای يك نرم در نظر گرفته شده است که از آن جمله مربوط به
DUALISM & MONOTHEISM
شرك و توحید میباشد *

اکثر منابع از انتشارات اسلامی که در قم موجود میباشد ، گردآوری و ترجمه
شده است *

منابع فرعی : گردآوری برخی از منابع مربوط به ادیان

زبان تخصصی (۲) (۰ ۶-۲)

منابع اصلی : كتاب مربوط به تشیع و اسم اصلی آن شیعه ، تالیف ملامه
طباطبائی میباشد که ترجمه گردیده در این نرم قسمتی از آن و بخش
دیگر از انتشارات بعثت که مترجم لاله بختیار بوده تدریس گسرد *

منابع فرعی : تدریس اصطلاحات ادیان دیگر بزبان انگلیسی *

زبان تخصصی (۳) (۰ ۶-۳)

منابع اصلی : نام کتاب "THE ROOTS OF RELIGION"

گردآوری شده در موسسه در راه حق (قم) که در انتشارات سلمان
فارس قم چاپ گردیده و انتشار یافته است *

منابع اصلی درس مربوط به مبنای اسلامی و پریشده تشیخ میباشند .
منابع فرعی : گورد آوری برخی ترجمه های مربوط به دین مبین اسلام
و تشیخ میباشند .

مبای فقه و اصول (۰۷)

منابع اصلی : مبای فقه و اصول از علی رضا فیض

کلام (۱) (۰۸)

منابع اصلی : شرح باب حاد بعشیر

منابع فرعی : سلم کلام آقای صفائی کشف المراد

آشنائی با کائنات علوم اسلامی (۰۹)

منابع اصلی : آشنائی با کائنات علم اسلامی تالیف مرحوم استاد مطهری

فقه مقدماتی (۱۰)

منابع اصلی : مخوم سرتاج

منابع فرعی : شرایح الاسلام ، بیبصره . عروة الوثقی و لمعه

آشنائی با ادیان بزرگ (۱۱)

منابع اصلی : کتاب تاریخ مخوم سرتاج - فیلیس شانه

تاریخ جامع ادیان - جان تسانس

تفسیر قرآن (۱) (۱۲)

منابع اصلی : تفسیر الهمدانی : علامه طباطبائی

منابع فرعی : مجمع البیان ، کشف الاستار و سایر تفاسیر

منابع گرایش علوم قرآن و حدیث

تاریخ قرآن (۱۳)

- منابع اصلی : پژوهش در تاریخ قرآن کریم : دکتر سید محمد باقر حججی
- منابع فرعی : تاریخ القرآن : ابوعبدالله زجاجی
- تاریخ قرآن : دکتر محمود رامیار
- تاریخ القرآن : دکتر عبدالعزیز شاهین
- بحث فی تاریخ القرآن و علومه : ابراهیم میرمحمدی

تاریخ تفسیر قرآن کریم (۱) (۱۴-۱)

- منابع اصلی : التفسیر والمفسرون : محمد حسین ذهبی
- منابع فرعی : مقاله اول از کتاب " سه مقاله در تاریخ تفسیر و نحو " دکتر سید محمد باقر حججی
- قانون تفسیر : کمالی دزفولس
- مباحث التفسیر : مصطفی صادق جزیسی
- الذریعه : حاج شیخ آقابزرگ تهرانی

تاریخ تفسیر قرآن کریم (۲) (۱۴-۲)

- منابع اصلی : التفسیر والمفسرون : محمد حسین ذهبی
- منابع فرعی : قانون تفسیر : کمالی دزفولس
- مقدمه تفسیر مجمع البیان و به قلم زهدی محمد حسن عاملی • طبع اسلامی تهران

تاریخ تفسیر قرآن کریم (۳) (۱۴-۳)

- منابع اصلی : التفسیر والمفسرون : محمد حسین ذهبی
- منابع فرعی : قانون تفسیر : کمالی دزفولس
- دوائر المعارف الاسلامیه ، ماده " تفسیر " یا تعلیقات امین الخولسی

علم الحدیث (تاریخ الحدیث) (۱۵)

- منابع اصلی : علم الحدیث : کاظم مدیر شاه چس
- منابع فرعی : علوم الحدیث و مصطلحه : صبحی الصالح
- التحریفات القرآن الحدیث : زکراف
- قواعد الحدیث : علامه تاسع

درایة الحدیث - یا - مصطلح الحدیث (۱۶)

- منابع اصلی : درایة الحدیث : کاظم مدیر شاه چس

تاریخ اسلام (۱)

(۱ - ۰)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنایی دانشجویان با تاریخ صدر اسلام

سر فصل دروس : (۲۶ ساعت)

- ۱- شرح جزیره العرب از نظر جغرافیایی و سیاسی و اجتماعات قبل از ولادت رسول خدا و عرب ابراهیم در آنجا
  - ۲- نسب رسول خدا را اجداد آنحضرت و داستان ولادت و دوران شیر خوارگی و رضاع تا وفات عبدالله الحلیب
  - ۳- زندگی آنحضرت در دوران جوانی تا ازدواج با خدیجه و پس از آن تا بعثت
  - ۴- داستان بیعت رسول خدا و قدرت پیمانی تا آغاز دعوت علمی
  - ۵- مسلمانان تا از مرد و زن و گمراهها و داستان ولادت فاطمه علیها السلام و شکنجه مشرکان
  - ۶- هجرت مسلمانان به یثرب و داستان سفینه مایه نه و محاصره اقتصادی و شصت ایمی طالب
  - ۷- مدراج و شق الخمر و بعثت کربلاء در ساره مدینه
- نکات ابوالطالب و خدیجه و بعثت در ایمان ابوالطالب و سار پشاکش و خردی از آن

- مناقب فرعون : وجيزه : شيخ بهائيس
- علوم الحديث ومطلحه : دكتور صبحي المالحح
- درايه : مروج الاسلام كرتاس = هديه المحمدين
- بدايه الدرايه : شهيد تانس

فقه الحديث (١) (١٧-١)

- مناقب اصلي : يكي از شروح كتب اربعه • ويا " الاربعين " شيخ بهائيس
- مناقب فرعون : شروح كتب اربعه ومصاح ست

فقه الحديث (٢) (١٧-٢)

- مناقب اصلي : يكي از شروح كتب اربعه ويا شروح الاربعين
- مناقب فرعون : شروح كتب اربعه وشروح صحاح ست

علوم قرآني (١) (١٨-١)

- مناقب اصلي : الاتقان في علوم القرآن : جلال الدين سيوطي : نوع ٣٧ و٣٨ و٣٩ و٤٠ و٤١ و٤٢

- مناقب فرعون : البرهان في علوم القرآن : بدر الدين زركشي
- وجوه قرآن : تثنيس
- المعربا : جواليقس

- مباحث في علوم القرآن : دكتور صبحي المالحح
- التمهيد في علوم القرآن : محمد هادي معرفت
- علم متشابهات القرآن : شيخ خليل ياسين

علوم قرآني (٢) (١٨-٢)

- مناقب اصلي : الاتقان في علوم القرآن : جلال الدين سيوطي : نوع ٤٤ و٤٥ و٤٦ و٤٧ و٤٨ و٤٩ و٥٠ و٥١ و٥٢ و٥٣ و٥٤ و٥٥

- مناقب فرعون : مائل انرفان في علوم القرآن : عبد العظيم زرقاني
- مباحث في علوم القرآن : دكتور صبحي المالحح
- مجازات القرآن : ابي عبيده

علوم قرآني (٣) (١٨-٣)

- مناقب اصلي : الاتقان في علوم القرآن : جلال الدين سيوطي : نوع ٦٢ و٦٣ و٦٤ و٦٥ و٦٦ و٦٧ و٦٨ و٦٩ و٧٠

- منابع فرعی : نظم الدرر فی تناسب الایات و السور : بتاعسی
- مباحث فس علم القرآن : دکتر صبحی المصباح
- البیان فی تفسیر القرآن : علامه سید ابوالقاسم خوئی
- شرح النسخ و المدوخ : سید عبدالجلیل قاری
- معانی العرفان فی علم القرآن : عبدالعظیم زرقانی
- لباب التقریل فی اسباب النزول : جلال الدین سیوطی
- اسباب النزول : ابی الحسن علی بن احمد واحدی نیشابوری

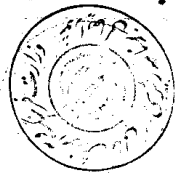
تفسیر قرآن کریم ۱ (۱۹-۱)

- منابع اصلی : المیزان : علامه طباطبائی
- تفسیر روح البیان : اسماعیل حقن بروسوی
- منابع فرعی : الجواهر : محمد طنطاوی
- فی تفسیر القرآن : قاسم
- کشف الاسرار : مبینی

و راجعه به اخبار و احادیث که در زمینه مسائل اخلاقی در رابطه با دوسوره یاد شده وارد شده است

تفسیر قرآن کریم ۲ (۱۹-۲)

- منابع اصلی : الکشاف : جارالله زمخشری
- مباحث فرعی : تنزیه القرآن عن العظائم : قاض عبدالجبار
- مناقب الغیب : امام فخرالدین رازی
- امالی : شریف مرتضی

تفسیر قرآن کریم ۳ (۱۹-۳)

- منابع اصلی : تفسیر سوره واقعه : ملاصدرا
- تفسیر سوره اعلی و طارق : ملاصدرا
- مذبح فرعی : تفسیر الشیخ الاکبر : مشهور بنه محسن الدین بن عربی - کشف الاسرار - مبینی - الذبوة الثالثة - رساله های تفسیری ابن سینا

تفسیر قرآن کریم در بنیادش علوم ادبی (۲۰)

- منابع اصلی : الوسیط^{فی} الادب العربی • و یا جزوه ای توسط استاد تهیه شود
- منابع فرعی : مقاله "از ادب الاسود تا سبیه" دکتر حجتی (سه مقاله در تاریخ تفسیر و نحو)
- القراءات و البلاغات : عبدالوهاب حموده

• القراءات القرآنية (تاريخ وتعريف) : عبد الهادي فضلي

مسروري بر نهج البلاغه (١) (٢١-١)

- منابع اصلی : استناد نهج البلاغه - يا - سيری در نهج البلاغه
- منابع فرعی : مستدرک نهج البلاغه : كاشف الغطاء
- نهج البلاغه و مصادرہ و رسائده : سيد عبدالزهره حسيني

مسروري بر نهج البلاغه (٢) (٢١-٢)

- منابع اصلی : شرح نهج البلاغه : ابن أبي الحديد
- منابع فرعی : بهج المباهغه في شرح نهج البلاغه : علامه محمد تقی شوشتری
- شرح نهج البلاغه : استاد محمد تقی جعفری
- شرح نهج البلاغه : ابن هشام بعمرانی

علوم بلاغت (١) (٢٢-١)

- منابع اصلی : جواهر البلاغه : احمد الهاشمی
- منابع فرعی : مختصر المعاني : سعد الدين تفتازانی
- مطول : سعد الدين تفتازانی

علوم بلاغت (٢) (٢٢-٢)

- منابع اصلی : جواهر البلاغه : احمد الهاشمی
- منابع فرعی : مختصر المعاني : سعد الدين تفتازانی
- مطول : سعد الدين تفتازانی

مناہج گرایش فقہ و بہان حقوق اسلامی

فقہ (۱) (۱-۲۳)

مناہج اصلیس : لمعہ ارتہبہ اول

فقہ (۲) (۲-۲۳)

مناہج اصلیس : لمعہ و شرایع محقق

فقہ (۳) (۳-۲۳)

مناہج اصلیس : شرایع محقق

فقہ تطبیقی (۲۴)

• مناہج اصلیس : الفقہ علی المذاهب الخمسہ : محمد جواد مغنیہ

اصول فقہ (۱) (۱-۲۵)

• مناہج اصلیس : معالم الاصول شیخ حسن بن زین الدین

اصول فقہ (۲) (۲-۲۵)

• مناہج اصلیس : معالم الاصول شیخ حسن بن زین الدین

اصول فقہ (۳) (۳-۲۵)

• مناہج اصلیس : معالم الاصول شیخ حسن بن زین الدین

آیات الاحکام (۱) (۱-۲۶)

• مناہج اصلیس : کنز العرفان فاضل مقداد

• مناہج فرعی : زیدہ البیان فی احکام القرآن : مقدس اردبیل

۲- فلائد الدرر : شیخ اسمعیل جزایری

آیات الاحکام (۲) (۲-۲۶)

• مناہج اصلیس : کنز العرفان : فاضل مقداد

• مناہج فرعی : زیدہ البیان : مقدس اردبیل

تاریخ فقہ و فقہا (۱) (۱-۲۷)

• مناہج اصلیس : جسزہ استاذ

• مناہج فرعی : ادیان فقہ آثار : قاسم

(۲۱۰)

تاریخ الفقه الاسلامی • تاریخ الفقه الجعفری •
(مقدمہ شرح لمحہ کلانتری)

تاریخ فقہ و فقہا (۲) (۲۷-۲)

مباح اصحابی: جزوہ استاد •
مباح فرعی: ادوار فقہ • فلسفہ التشریح الاسلامی •
تاریخ الفقه الاسلامی • تاریخ الفقه الجعفری •
(مقدمہ شرح لمحہ) •

فقہ الحریث (۲۸)

مباح اصحابی: یکی از شرح کتاب اربعہ و یا شرح الاربعینات •
مباح فرعی: شرح کتاب اربعہ و شرح صحاح است •

منابع گرایش کلام و فلسفه اسلامی

فلسفه (۱) (۱-۲۳)

منابع اصلی : هدایة الحکمه علامه طباطبائی

فلسفه (۲) (۲-۳۳)

منابع اصلی : نهایة الحکمه علامه طباطبائی

منابع فرعی : علم کلی آقای حائری

حکمت الهی - قمشه ای

دروس فلسفه آقای مصباح - ۴ جلد اصول فلسفه

فلسفه (۳) (۳-۳۳)

منابع اصلی : نهایة الحکمه علامه طباطبائی

منابع فرعی : علم کلی آقای حائری

حکمت الهی آقای قمشه ای

روش فلسفه آقای مصباح - اصول فلسفه

کلام (۱) : افعال واجبه و محالی (۱-۲۴)

منابع اصلی : کشف المراد

منابع فرعی : انوار الملک جده علامه

سرمایه ایمان ، لاهیجی

گورمراد لاهیجی

کلام (۲) : نبوت و امامت (۲-۲۴)

منابع اصلی : کشف المراد

تفسیر المیزان جلد ۲ مبحث نبوت در ذیل آیه ۲۱۳ سوره بقره

کشف المراد - بحث امامت و شرح القاصد بفحوازی مبحث امامت

منابع فرعی : گورمراد لاهیجی

سرمایه ایمانی

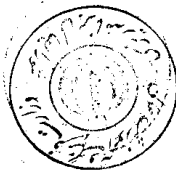
کلام (۳) (۳-۲۴-۲۰۳۴)

منابع اصلی : شرح منظومه سبزواری

قسمت معاد - فریفته اولی و ثانیه و ثالثه از تصد سادس

منابع فرعی : ده مقاله پیرامون مبدا و معاد از آقای جوادی آمینی

گورمراد ، لاهیجی

حکمت عقلی (۱) (۲۵-۱)

منابع اصلی : روشنی الاخلاق و نظم سیرالاعراق ابن مسکویه
از ص ۱ تا ۴۶ چاپ مطبعه حسینیہ مصر
منابع فرعی : کیمیای سعادت ، اوصاف الاشراف ،
المحجۃ الی بیضا - اخلاق نامہ سوری

حکمت عقلی (۲) (۲۵-۲)

منابع اصلی : روشنی الاخلاق و نظم سیرالاعراق ابن مسکویه
از ص ۶۲ تا ۱۱۲ - چاپ مطبعه حسینیہ مصر
منابع فرعی : کیمیای سعادت - اوصاف الاشراف
المحجۃ الی بیضا - اخلاق نامہ سوری

منطق (۱) (۲۶-۱)

منابع اصلی : الجوهر النقطی
ص ۹۱ تا ۱۷۴ چاپ انتشارات بیدار
منابع فرعی : رهبر خرد محمد شهبازی

منطق (۲) (۲۶-۲)

منابع اصلی : الجوهر النقطی ، از ص ۱۷۵ تا ۲۶۰
چاپ انتشارات بیدار
منابع فرعی : رهبر خرد محمد شهبازی

منطق (۳) (۲۶-۳)

منابع اصلی : الجوهر النقطی در ص ۲۶۰ تا ص ۲۰۴
منابع فرعی : رهبر خرد محمد شهبازی

تاریخ فلسفه اسلامی (۲۷)

منابع اصلی : جزوه استاد
منابع فرعی : تاریخ فلسفه در اسلام : م-م شریف
تاریخ فلسفه در جهان اسلام : حنیف اخگری و ...
تاریخ علوم عقلی در تمدن اسلامی ذبیح المصفا

منابع تاریخ فلسفه (۱) (۲۸-۱)

۱- تاریخ مختصر فلسفه ترجمه آقای دکتر مجیدی

- ۱- تاریخ فلسفه کاپلاندتون ترجمه آقای دکتر مجیدی
- ۲- تاریخ فلسفه یونان دکتر شریف‌الدین خراسانی
- ۳- حکمت یونان ترجمه بزرگ ناساززاد
- ۴- حکمت سقراط و افلاطون محمد علی فروغی
- ۵- سقراط و افلاطون ترجمه دکتر لطفی
- ۶- تاریخ فلسفه یونان دکتر مومسن
- ۷- تاریخ فلسفه غرب برتراند راسل

مباح تاریخ فلسفه (۶) (۲۸-۲)

- ۱- تاریخ فلسفه غرب برتراند راسل
- ۲- تاریخ متافیزیک ترجمه دکتر مجیدی
- ۳- از پروتوسورا جیگل دکتر شریف‌الدین خراسانی
- ۴- فلسفه چیست؟ رضا داوی
- ۵- سیر حرکت در اروپا محمد علی فروغی
- ۶- کانت دکتر کریم بیوی
- ۷- عصر خرد
- ۸- عصر تجزیه و تحلیل راسل

مجموع فلسفی به زبان خارجی (۳۹)

مباح اصلی: گروه فلسفه و بلام دانشکده الهیات، متون مربوطه
زبان انگلیسی، فرانسوی، یا آلمانی انتخاب خواهند نمود.

صرفاً (۴۰)

مباح اصلی: الرسائل القنییه، ابوالقاسم قشیری
مباح فرعی: الانسان الکامل عزیزالدین نسفی
اعمال القلوب والجوارح منسوبی
و تحقیق عبد القادر احمد عظامی

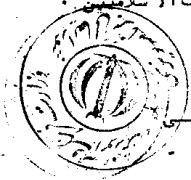
منابع گرایش ادیان و عرفان

(۲ و ۳ - ۴۳)

معارف شیعه ۱ و ۲

منابع اصلی : جزوه استاد با استفاده از منابع زیر : نهج البلاغه ، اصول کافی ، احتجاج طبرسی بحار الانوار ، کتب کلامی از جمله آثار از شیخ مفید ، شیخ صدوق شیخ طوسی ، سید مرتضی علامه حلی ، شیعه و شیعه در اسنم نامه طباطبائی الشیعه بین الاشاعره و المعتزله از هاشم معروف الحسینی .

منابع فرعی : التمدیر از امینی ، اصل الشیعه و اصولها از : کاتب النطاء تاجیس الشیعه از سید صدر ، لمیقات اعلام الشیعه و اعیان الشیعه از آقا بزرگدتهرانی ، - کتب مهم تالیف شده درباره ائمه بخصوص امام صادق و امام رضا (ع) ، مقدمه مرآت العقول دو جلد از آقای عسگری ، ملل و نحل شهرستانی فرق الشیعه مقالات الاسلامیین .

(۲ - ۱ - ۴۴)

تاریخ تفرق اسلامی -

منابع درس : التفرق بین الفرق و فرق الشیعه ملل و نحل شهرستانی

(۴۵)

تاریخ فلسفه اسلامی (۱)

منابع اصلی : تاریخ فلسفه در جهان اسلام - خلیل الجبرو یوحنا حنی الفاخوری - نشات الذکر - اسلامی «کتر علی نشاء» - تاریخ فلسفه در اسلام - م. شریف - حکمای اسلام (مقدمه) آقایان آشتیانی

منابع فرعی : تاریخ علوم عقلی در اسلام دکتر - فلسفه تاریخ فلسفه اسلام پروفیسور کریمی

(۴۶)

تاریخ فلسفه غرب (۱)

منابع اصلی : میر حکمت در اروپا - تاریخ فلسفه " کاپلسترن - تاریخ فلسفه بر تراندرا بل تاریخ فلسفه - ران - شرق و الدین خراسانی تاریخ فلسفه یوسف کرمی نمد تفکر فلسفه غرب - ترجمه دکتر احمدی

(۴۷)

کلیات علم کلام

منابع اصلی : ملل و نحل شهرستانی - تاریخ علم کلام شیخی نعمان مذاهب الاسلامیین دکتر عبدالرحمن بدوی

(۴۸)

تفسیر عرفانی قرآن

منابع اصلی : تفسیر خواجه عبدالله انصاری - امین نوری - رساله قشیری

(۴۹)

متون عرفانی فارسی (۱)

منابع اصلی : منتخبی از کشف المحجوب هجویری ، از رسائل خواجه عبدالله انصاری ، از اسرار التوحید ، از آثار منظوم سنائی و عطار با شرح مطالب و اصطلاحات از ترجمه رساله قشیری ، از آثار منظوم سنائی و عطار با شرح مطالب و اصطلاحات

متون عرفانی (۲) (۲۴-۷)

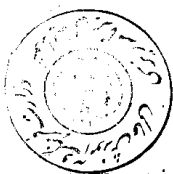
منابع اصلی: منتخباتی از دفتر اول مشدوی، منتخباتی از دیوان شمس تبریزی، از دیوان عراقسی، از دیوان حافظ، از دیوان شاه نعمت اله ولی از مرصاد العباد

متون عرفانی فارسی (۳) (۲۹-۴)

منابع اصلی: منتخباتی از آثار جامی - از منظومه های جامی - از آثار فیض کاشانی ترجمه بنده هاتف افغانی - منتخباتی از مکاتیب شیخ احمد سرهندی

تاریخ تصوف (۵۰)

تاریخ تصوف دکتر غنی - جستجو در تصوف دکتر زرین کوب - بحثی در تصوف دکتر غنی فصول مربوط به تصوف در تاریخ ادبیات دکتر صفا

منابع فرعی: زینت و تصوف در اسلام - کلد زینب تصوف اسلامی نیکلسن

متون دینی و عرفانی بزبان انگلیسی (ترجمه) (۱) (۵۱-۱)

منابع اصلی: فصل اول و دوم از کتاب تصوف (Sufism) آریتری (Islamic Mysticism) فصل مربوط به تعاریف مربوط ب تصوف از کتاب عرفان اسلامی نیکلسون (Mysticism)

متون دینی و عرفانی بزبان انگلیسی (ترجمه) (۲) (۵۱-۲)

منابع اصلی: مقاله دائره المعارف هیستینگز درباره صوفیه (Sufism)

مقاله دائره المعارف هیستینگز درباره "توحید" (Monotheism)

متون دینی و عرفانی بزبان انگلیسی (ترجمه) (۳) (۵۲-۳)

Varieties of Religious Experiences

منابع اصلی: فصل مربوط به عرفان از کتاب "انواع تجربه های دینی" ویلیام جیمز

ادیان ابتدائی و قدیم (۵۲)

منابع اصلی: تاریخ جامع ادیان - جان تاهدرس Theories Of Frimitive Religions By Pr tehard

ادیان ایران قبل از اسلام (۵۳)

منابع اصلی: دین ایران باستان - نیبویک - زدا پرستی در ایران قدیم - کریستن سن

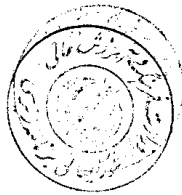
اوستا - ترجمه پورداوستانی تعلیمات دیدگرن - آئین مزدک - کلیم

دین یهود و مسیحیت (۵۴)

منابع اصلی: تاریخ جامع ادیان - جان تاهدرس Encyclopaedia of Religions & Ethics Encyclopaedia of Lusing Faiths, Ly . R.e. Zashner Encyclopaedia of Religions & Ethics.

ادیان هند و بودائی (۵۵)

دنبالنامه

- ۹- آشنائی مردم یشرب با رسول خدا و مقدمات هجرت و توطئه دارالندوة
- ۱۰- هجرت رسول خدا و ورود بمحله قبا و مدینه
- ۱۱- پیمان تاریخی و منشور اساسی رسول خدا برای ساکنان مدینه و پیمان اخوت میان مهاجر و انصار و حوادث دیگر سال اول هجرت
- ۱۲- حوادث سال دوم هجرت و جنگ بدر و ازدواج علی علیه السلام با فاطمه
- ۱۳- ولادت امام حسن علیه السلام و اخراج یهود بنی قینقاع و حوادث سال سوم هجرت
- ۱۴- جنگ احد و وپی آمدهای آن و علل شکست مسلمانان و حادثه رجیع و بئثر معونه
- ۱۵- حوادث سال چهارم و ولادت امام حسین علیه السلام و جنگ خندق
- ۱۶- غزوه بنی قریظه و بنی المصطلقه و صلح حدیبیه
- ۱۷- جنگ خیبر و موتسه و فتح مکه جنگ حنین
- ۱۸- و "سود و داستان مباحله و جنگ تبوک و سفر حجه الوداع

منابع اصلی :

- ۱ - تاریخ جامع ادیان جان تانس
  - ۲ - ادیان و مکتب‌های فلسفی هند دابوش شایگان
  - ۳ - مقارنه‌الادیان : احمد شمس ناخره جلد چهارم
- منابع درسی :
- راه حق : دامادپاده ترجمه رضا مدبری

اسلام و ادیان دیگر (۵۶)

منابع ادلی : ملل و نحل شهرستانی کتاب التمهید با تالیف المصنفی نائی ، دالچهار
احتجاجات طبرسی

جامعه شناسی ادیان (۵۷)

منابع ادلی : کتاب جامعه شناسی دین ، اثر یو یاخیم واخ - نظریه های مربوط به ادیان -
ابتدائی اثر پریچارد .

منابع اصلی : حاضر العالم الاسلامی (شکیب ارسلان) ، العالم الاسلامی (عمر رضا کحاله) ، جغرافیه العالم الاسلامی (محمود طه ابوالفداء) جغرافیای عمومی جهان (سحاب) ، شناخت آماری جهان سوم (ترجمه دکتر محمد رضا جابلی) ، جغرافیای جمعیت و کشورهای در حال توسعه (ترجمه هوشنگ بهرام بیگی) ، سکن العالم الاسلامی (محمود شاکر) ، مجموعه - کتابهای محمود شاکر در باب هر یک از کشورهای اسلامی ، دوره مجله مکتب السلام ، تاریخ - ملل و دول اسلامی (کارل پرو کلمان) ، اسلام در جهان امروز (مارسل بوازار) ، اسلام در جهان امروز (ویلفرد کنت ول اسمیت) ، مسلمانان، امروز (محمد کاظم تولکی) ، مبارزه اعراب در راه استقلال اقتصادی

ترجمه جلال علون نیا) ، زمین و مردم ترکیه (ترجمه علی اصغر بهرام بیگی) و دیگر کتب آیینی و روحانی (ترجمه حسین مهری) ، در خاور میانه چه گذشت؟ (ناصر - الدین نشاربیبی) درباره فلسطین (اکسم رودنسون) ، بنگلادش (مدیقه بیگم مجانبی) تاریخ مئاد و کشورهای عربی (ترجمه محمد حسین ذهری) ، تاریخ انقلاب فلسطین (حمید احمدی) نبرد اسلام در آفریقا (مید هادی خسرو شامی) ، آشناسی با کشورهای آفریقای غربی و مرکزی (شرویسر طهماسبی) ، جدید پولیساریو (ترجمه مجید نوحی) ، جنبش آزاد پیش از تیسره (مجموعه کرامه) ،

تاریخ نگاری در اسلام (۶۴)

منابع اصلی : روش تحقیق در تاریخ (کیتسن کلائی) ، فلسفه علمی (ترجمه یحیی مهدوی) ، علمه التاريخ عند المسلمین (روز نصال) ، تاریخ نگاری در اسلام (ترجمه یعقوب آژند) ، نقد و بررسی در باب مآخذ تاریخ ایران بعد از اسلام (عبدالحمید زرین کوب) ، روش تحقیق در تاریخ (جهانگیر قائم مقامی) ، تاریخ در سرازو (عبدالحمید زرین کوب) ، فاسفه تاریخ (عبدالکریم سروش) ، تاریخ (گوردون چارلند) ، تاریخ شناسی (مجید یکتاشی) ، تاریخ نگاری در ایران (لسبتون ، آریری ، ۰۰۰) ، تاریخ چیست ؟

(ای . اچ . کار) ، جامعه و تاریخ (سرخسی مطهری) ، مقدمه فی تاریخ صدر اسلام (المتشور عبدالعزیز الدوری) ، فلسفه تاریخ ابن خلدون (محسن مهدی) .

تاریخ هنرهای اسلامی (۶۵)

منابع اصلی : هنر اسلامی (آرنست کونل) ، ترجمه هوشنگ طاهری) ، هنر معماری در سززمینهای اسلامی (ج . هوگ) ، " پرویز ورجاوند) . هنر ایران (آندره گدار ، بهروز حبیبی) - دوره - له هنر و مردم - تاریخ هنر اسلامی (ترجمه مسعود رجب نیا) ، معماری اسلامی ایران در دوره ایلخانان (ترجمه فریبار) راهنمای منابع اسلامی (ترجمه فرید ار) منابع ایران بعد از اسلام (ترجمه محمد علی خلیلی) ،

تاریخ سیاسی اسلام (۱) (۱ - ۶۶)

منابع اصلی : تاریخ یعقوبی (یعقوبی) ، تاریخ طبری (طبری) ، فتوح البلدان (بلاذری) ، اخبار الطوال (دینوری) ، مروج الذهب (مسعودی) ، کامل (ابن ابیشر) ، تاریخ الخلفاء (سیوطی) ، البدایه و النهایه (ابن کثیر) ، تاریخ ابوالفداء (عماد الدین - حموی) ، ارشاد (شیخ مفید) : تاریخ عرب و اسلام (امیر علی) ، تاریخ سیاسی اسلام (دکتر حسن ابراهیم حسن) ، تاریخ مفضل عرب (فیلیپ حتی) ، تاریخ اسلام دکتر فیاض) ، خزران (ترجمه محمد علی موحد) ، برمکیان (ترجمه عبدالحسین میکده) ، بایک خرم دین (سعید نفیسی) ، آل بویه (علی اصغر فقیهی) تاریخ ملل و دول اسلامی (کارل بروکلیمان) ، خطط (مقریزی) ، مختصر الدول (ابن عسری) ، تجارب الامم (ابن سکویه) ،

منابع فرعی : تاریخ طبرستان (ابن اسفندیار) ، تاریخ طبرستان و رویان (میرزا حسن زین الاخبار (گردیزی) ، فی رحاب الاثمه (سید محسن امین العلی)

(۲ - ۶۶)

تاریخ سیاسی (۲)

منابع اصلی : کامل (ابن ابیشر) ، تاریخ الخلفاء (سیوطی) ، مختصر الملل (ابن عسری) ، تاریخ ابوالفداء (عماد الدین حموی) ، کتاب العبر (ابن خلدون) ، خطط (مقریزی) ، حسن المحاضرة (سیوطی) و فیات الاعیان (ابن خاکن) ، سیره صلاح الدین (بهاء الدین بن شداد) ، روایت الحفا (میر خوند) ، تاریخ تریپه (مستوفی زین الاخبار (گردیزی) ، جامع التواریخ (رشیدی) ، بهانکسای (جوینی) ترجمه تاریخ مدینی (جرفادقانی) ، سلجوقنامه (شهری) ، تاریخ آل سلجوق (ابوظاهر خاتونی) ، راحه المدور (راوندی) ، اخبار الدوله السلجوقیه (صدرالدین حسینی) ، طبقات ناصر (منهاج سراج) ، تاریخ ملل و دول اسلامی (بروکلمان) ، تاریخ عرب و اسلام (امیر علی) ، تاریخ مفضل عرب (فیلیپ - حتی) ، تاریخ سیاسی اسلام (دکتر ابراهیم حسن) ، تاریخ مغول (عباس اقبال) ، تاریخ مفضل ایران (عباس اقبال) تاریخ عصر حافظ (دکتر قاسم غنی) ، تاریخ جنگهای صلیبی (استون - رانسدیمان) ، تاریخ امپراتوری عثمانی (وین ووسینج) ، استانبول و تمدن امپراتوری عثمانی (برنارد لوئیس) ، آتاتورک (دکتر حمید نطقسی) ناسیونالیسم ترک و تمدن باختر (ضیا گوکالپ) ، ترکیه (دکتر خانیاپایانی) ، جمهوری اول ترکیه (ریچارد رابینسون) ، میدایش دولت صفوی (میشل مزاوی) ، تشکیل دولت ملی در ایران (والتر هینتس) ، ایران عصر صفویه (راجر سپوری) ، زندگانی شاه عباس (نصرت الله فلسفی) ، تاریخ ملل و دول اسلامی (بروکلمان) ، تاریخ خاور میانه (ترجمه دکتر هادی جزایری) ، شرق نزدیک در تاریخ (فیلیپ حتی) ، تاریخ کشور های همجوار ایران (دکتر کامران مقدم)

عالم آرای عباسی (اسکندر بیک ترکمان) ، احسن التواریخ (حسن بیک روملو) عالم آرای صفوی (بدالله شکری) ، تاریخ افغانستان ، حد از اسلام (عبدالحسی حبیبی) ، غوریان (عتیق الله پژواک)

تاریخ هند (ترجمه محمد تقی نثر داعی) ، تاریخ هندوستان (مولوی عبدالرحیم ، سرزمین
و مردم هند (امیر فریدون کزازی) ، طبقات اکبری (خواجہ نظام الدین احمد) ، جهانگیر
نامه (محمد هاشم) .....

تاریخ سیاسی اسلام (۴۶-۴۷)

منابع اصلی : اندلس یا تاریخ حکومت مسلمانان در اروپا (دکتر محمد ابراهیم آیتی) ،
تاریخ فتوحات اسلامی در اروپا (شکیب ارسلان ، ترجمه علی دوانسی) ، نفوذ اسلام در اروپا
در قرون وسطی (دکتر ابوالفضل عزتی) ، تاریخ ملل و دول اسلامی (بروکلمان) ، تاریخ عرب
و اسلام (امیر علی ترجمه فخر داعی) ، تاریخ مفضل عرب (فیلیپ حتی) ، تاریخ سیاسی
اسلام (دکتر حسن ابراهیم حسن) .

کتاب البیبر (ابن خلدون) ، کامل (ابن ایشر) ، تاریخ طبری ، نفع الطیب (مقرئ تلمسان) ،
المعجب فی بلخیص اخبار المغرب (عبدالواحد مراکشلی) ، و فیات الاعیان (ابن خلکان) .

منابع فرعی : اسپانیای اسلامی (مونتگمری وات) ، دولتہ الاسلام فی الاندلس

(محمد عبداللہ عثمان) ، جزوه المقتبس فی ذکر ولادہ الاندلس ، فجر الاندلس (مکتبہ
حسین بن علی) .

کلیات فرهنگ و تمدن اسلامی (۴۷-۴۸)

منابع اصلی : تاریخ تمدن (ج. زویل دورانت) ، سیر تاریخ (گوردن چایلد) ، تمدن در
یوتیه آذربایجان (آرتولد توپچی) ، تاریخ مفضل عرب (ج. ۱/۸) ، فیلیپ حتی) ، کارنامه استر
(دکتر عبدالحسین زرین کوب) ، دانشن مسلمان (محمد رضا حکیمی) ، علم و تمدن در اسلام
(حسین نصر) ، تمدن اسلام در قرن چهارم هجری (آدم متز) ، تاریخ علوم عقلی در اسلام
ذبح اللہ صفا)

منابع فرعی : العرب قبل الاسلام (جرجی زیدان) ، المفضل فی تاریخ العرب قبل الاسلام
(جواد علی) ، تاریخ تمدن اسلام (جرجی زیدان)

تاریخ تشکیلات اسلامی (۱) (۴۸-۴۹)

منابع اصلی : احکام السلطانیة (الماوردی) ، عقربہ الاسلام فی اصول الحکم (منیر المعجلانی)
، الوزر ، و الکتاب (جهشپاری) ، تاریخ تمدن اسلام (جرجی زیدان) ، الفخری فی الاداب
السلطانیة (ابن طیا طیا) ، کتاب الخراج (قاضی ابو یوسف) ، کتاب الخراج (یحیی بن آدم) ،
کتاب الخراج و صنعة الکتابه (قدامة بن جعفر) ، مقدمه (ابن خلدون) ، کتاب الاموال (ابو عبیدہ
قاسم بن سلام) ، النظم المعالیسة (محمد ضیا الدین الریسی) ، فضا در اسلام (صدر بلائی) ،
اقتصاد ما (محمد باقر صدر) .....

منابع فرعی : بررسی وضع مالی و مالیه مسلمانان (دکتر ابوالقاسم اجنابی) ، تاریخ سیاسی و

و اجتماعی اسلام (دکتر حسن ابراهیم حسن) ، خلیفه و سلطان (و ۰۰ بار تولد) ، تاریخ تمدن اسلام (جرجی زیدان) ، تاریخ مصلح غرب (فیلیپ حتی) .

متسون تاریخی (۶۹)

منابع اصلی : سیره ابن اسحاق ، سیره ابن هشام ، منازق واقعی ، اصنام کلبی ، طبقات ابن سعد ، فتوح البلدان بلاذری تاریخ یعقوبی ، تاریخ طبری ، مروج الذهب مسعودی ، عقد الفرید ابن عبید ربیع ، مقاتل الطالبیین ، کامل ابن ایشر ابن خلکان ، ابن خلدون ، وقعة - المصیسن نصرین مزاحم ، اخبار الطوال : ابو حنیفه دینوری ، عیون الاخبار ابن قتیبہ - دینوری ، الامامة و السياسة ابن قتیبہ ، الفهرست ابن ندیم ، الفخری ابن طقطقی ، - تاریخ ملوک الارض و الانبیاء حمزه اصفهانی ، البدء و التاریخ : مطهر المقدسی ، تحریر - ثعالبی

منابع فرعی : تجارب الامم : ابن مسکویه ، مختصر الدول : ابن عسری ، تاریخ ابوالفداء ، الدایه و النهایه ابن کثیر ،

اسلام در برخورد با غرب و استعمار (۷۰)

منابع اصلی : نهضت‌های اسلامی در صدی‌ها اخیر (شهید مرتضی مطهری) ، اندیشه سیاسی سر اسلام مداصر (حمید عنایت) ، سیر اندیشه سیاسی غرب (حمید عنایت) ، نقش روحانیت در مشروطیت (حامد الگار) ، تشیع مشروطیت (عبدالهادی خاوری) ، تنبیه الامه و تنزیه المده (محمد حسین نائینی) ، الاسلام فی مواجهه التحدیات المعاصره (ابو الاعلیٰ مودودی) ، مفاهیم اسلامیة حول السیرة النبویة (ممدود) ، الاذیان المسامین (زکریا بیومی) ، احیای فکری در اسلام (محمد اقبال لاهوری) ، جمال الدین اسد آبادی (هما پاک‌مین) ، تاریخ بیداری ایرانیان (ناظم الاسلام کرمانی) ، نقش جفا: الدین اسد آبادی در بیداری مشرق - زمین (محیط طباطبائی) ، تاریخ انقلاب مشروطیت ایران (مهدی ملک زاده) ، شیخ محمد - عسکه (مصطفی حسین طباطبائی) دین و جامعه (حمید عنایت) ، اندیشه های میرزا قزوینی آخوند زاده (نریز آدمیت) ، اندیشه ها و نهادهای سیاسی در ایران اسلام (حمید عنایت) ، طبایع الاستبداد (بندالرسن کواکبی) ، ترجمه عبدالحسین قنبار) ، سید جمال الدین حسینی پایه گذار نهضت‌های اسلامی (مدرو اشعی) ، تاثیر اسلام در بیداری ملت‌های آسیا و آفریقا (محقق داماد) .

اسلام شناسی در غرب (۷۱)

منابع اصلی : اسلام از دریچه چشم مسیحیان (مجتبی مینوی) ، تحقیقات علمای مغرب - در باب معالک شرقی (حسن تقی زاده) خاور شناسی در روسیه و اروپا (حمزه سردادور) ، خاور شناسی و توطئه خاور شناسان (غلامرضا سعیدی) ، المستشرقون .

منابع اصلی : المسالك و المعالك و الممالک ابن خرداد بسه ، البلدان یعقوبی ، اتلاق الفیاضه ابن رسته ، البلدان ابن فقیه ، المسالك اصلخسری صورہ الارش ابن حوقل ، احسن التقاسیم - مقدسی ، نزہة المشتاق ادریسی ، رحله ابن جبیر ، معجم البلدان یاقوت ، تقویم البلدان ابوالفداء ، رحله ابن بطوطه ، حدود الحالم (۹) ، سفر نامه ناصر خسرو ، جهان نامه ابن بکران ، تاریخ قم ، تاریخ بیہق ، تاریخ طبرستان ابن اسفندیار ، تاریخ طبرستان و رویان مرعشی ، مزارات ہرات دشتکی ، فضائل بلخ صفی الدین ابی بکر ، تاریخ بخارا نرشخی ، تاریخ رویان مولانا آملی ، فارسنامه ابن باخسی ، شیراز نامه ، آثار البلاد قزوینی ، سفر نامه ابی دلف (عربی) ، یستان السیاحہ ...

تاریخ آموزش و پرورش در اسلام

منابع اصلی : تاریخ آموزش در اسلام (دکتر احمد شلمی) ، آموزش و پرورش اسلامی (دکتر ابوالفضل عزنی) ، منیقہ المرید فی آداب المفید و الاستفید (شہید ثانی ، ترجمہ دکتر حاجتی) ، پژوهشی در نظام طلبگی (مہدی ضوابطی) ، تاریخ فرهنگ ایران (عیسی صدیق) ، مدارس نظامیہ (دکتر نوراللہ کسائی) ، تاریخ دانشکدہهای بزرگ اسلامی (دکتر نوراللہ کسائی)

جغرافیای تاریخی اسلام

منابع اصلی : المسالك و المعالك و الممالک ابن خرداد بسہ ۲۵۰ھ - کتاب الخراج تداۃ ۲۶۶ھ ، - البلدان یعقوبی ۲۷۸ھ ، الارش الفیاضہ ابن رسته ۲۹۰ھ - مختصر کتاب البلدان ابن فقیہ ۲۹۰ھ - التنبیہ و الاشراف مسعودی ۳۳۲ھ - المسالك و المعالك اصطخسری ۳۴۰ھ ، صورت الارش ابن حوقل ۳۶۷ھ - احسن التقاسیم مقدسی ۳۷۵ھ - سفر نامه ناصر خسرو ۴۳۸ھ - نزہة المشتاق فی اختراۃ الاناقہ ادریسی ۸۴۸ھ - رحله ابن جبیر ۵۸۰ھ - معجم البلدان یاقوت ۶۲۳ھ - آثار البلاد و اخبار العباد قزوینی ۶۷۴ھ - تقویم البلدان ابوالفداء ۷۲۱ھ - نزہة القلوب حمدانہ ستوفی ۷۴۰ھ - رحله ابن بطوطه ۷۵۶ھ -

منابع فرعی : سرزمینهای خلانت شرقی (ٹی لسترنج) ، جغرافیای حافظ ابرو ، جهان نامه - (محمد بن بکران) ، مطلع الشمس (اعتماد السلطنہ) ،

تاریخ علوم در اسلام (۱)

منابع اصلی : آداب تعلیم و تعلم در اسلام (ترجمہ دکتر محمد باقر حاجتی) ، المعینۃ البیضاء (ج ۱) ، علم الحدیث (کاظم شانہ جی) ، درایۃ الحدیث (کاظم شانہ جی) ، خدمات متقابل ایران و اسلام (استاد مطہری) ، علوم اسلامی (استاد مطہری) ادوار فقہ (محمود شہابی) ، علم کلام (احمد صفائی) معتزلہ (دکتر حمزہ فاضل) ، دانش مسلمین (محمد رضا حسینی)

منابع فرعی : تاریخ ادبیات در ایران (ذبیح اللہ صفا) مبادی فقہ و اصول (دکتر علیسررما فیض)

تاریخ علوم در اسلام (۲)

(۲- ۷۵)

منابع اصلی : انتقال علوم یونانی به عالم اسلامی (رندسی اولیری) ، تاریخ علوم ثقلی در تمدن اسلامی (ذبیح الله حفا) ، تاریخ علوم در اسلام (حسن تقی زاده) ، تاریخ فلسفه در جهان اسلامی (حنا الفاخوری) ، تاریخ فلسفه اسلامی (هانری کورین) تاریخ فلسفه در اسلام (م. م. شریف) ، علم و تمدن در اسلام (حسین نصر) ، سه حکیم مسلمان (حسین نصر) . . . .

تاریخ علوم در اسلام (۳)

(۳- ۷۵)

منابع اصلی : تاریخ پزشکی ایران ، و سرزمینهای خلافت شرقی (سی ریل الکوود) ، تاریخ نجوم اسلامی (کرلو اندونولینو) ، نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت (حسین نصر) ، شیعیان نامی اسلامی (جفر آتابانی) ، علم و تمدن در اسلام (حسین نصر دانش مسامین) (محمد رضا حکیمی) ، تاریخ تمدن اسلام (جرجی زبدان) ، تمدن اسلام و عرب (گوستاولوبون) ، خدمات متقابل اسلام و ایران ، فرهنگ اسلام در اروپا (دکتر زیگرید دونکه) ، تاثیر اسلام در اروپا (مونتگمری وات) ، تمدن اسلامی در قرن چهارم هجری (آدم متز) . . . .

تاریخ شیعه (۱)

(۱- ۷۶)

منابع اصلی : الف منابع کهن : ارشاد ، مفید ، اقتداس : مفید ، احتجاج : طبرسی ، اعلام الواری : طبرسی ، مناقب : ابن شهر آشوب ، مقاتل المظالمین : ابوالفرج اصفهانی ، شرح نهج البلاغه : ابن ابراهیم الحدید ، تاریخ : یعقوبی ، مروج الذهب : مسعودی ، طبقات : ابن سعد ، اخبار الطوال : دینوری ، عیون الاخبار : ابن حشبه ، تاریخ الرسول و السابقین : طبری ، کامل : ابن اثیر ، اسباب الاشراف : بلاذری ، وقعه الصفین : نصر بن مزاحم ، بحار الانوار : مجلسی ، تذکره الائمه : مجلسی ، فرق الشیعوه : ابی حنیفه ، السلسله : العجلیل رازی ، مجالس الهمومنین : شوشتری ، رجال : کشی ، فهرست : طوسی ، عیون اخبار الرضا : دوق ، . . . . .
ب . منابع جدید : اعیان الشریعه : محسن امین ، الشیعه و الحاکمین : محمد جواد مفید ، تاریخ الشیعه : حسین علی محفوظ ، التذییر : علامه ابنی ، شمه در اسلام : علامه طباطبائی ، تاریخ شیعه : فخر رازی ، تاریخ الشیعه : محمد حسین المظفری ، الحیاه السیاسیه للامام الحسن (ع) : جعفر مرتضی ، الحیاه السیاسیه للامام الرضا (ع) : جعفر مرتضی ، الحیاه السیاسیه للامام الجواد : جعفر مرتضی ، . . . . .
تالیفات سید مرتضی عسکرن ، تشیح در مسیر تاریخ : دکتر سید حسین جعفری ، جهاد الشیعه : سمیرة مختار اللبشی ، ادل الشیعه و اصولها : کاشف الغطاء ، زندگانی تحلیلی پیشوایان ما : عادل ادیب . . . .

تاریخ تشیع (۲)

(۲- ۷۶)

منابع اصلی : فتوح البلدان : بلاذری ، احسن التقاسیم : مقدسی ، جوامع السیره : ابن خرم - تجارب الامم : ابن مسکویه ، الفخری : ابن طفاقی ، النجوم الزهره : ابن تغری ، تاریخ حلب : ابن العديم ، تاریخ گزیده : حمدالله مستوفی ، حبیب السیر : خوانده میر ، روشه الصفا : میر - خواند ، تاریخ طبرستان : ابن اسفندیار ، تاریخ طبرستان : مرعشی ، تاریخ بیهق : ابن فندق ، تاریخ قم : حسین بن علی بن عبدالملک قاسی ، تالیفات : حافظ ابویو ، السلوک : مقرئری ، . . . . .
خروج و عروج سرداران : جان اسمیت ، سمرقند سربداران : ترجمه کریم کشاورز آل بویه : علی اصغر فقیهین ، تاریخ مشعل ایران : عباس اقبال ، تاریخ مغول : عباس اقبال

((بسمه تعالی))

اصلاح و تغییر واحدهای رشته های الهیات و معارف اسلامی بر اساس مصوبه
کاهش سقف واحدها

الف: واحدهای درسی دوره کارشناسی رشته الهیات و معارف اسلامی

سقف واحدها به دلایل زیر از ۱۴۶ واحد به ۱۳۵ واحد تقلیل یافته است.

- ۱- درس ۲ واحدی زیست شناسی از مجموعه دروس عمومی حذف شده است.
- ۲- دو درس فارسی ۱ و ۲ به ارزش ۴ واحد به یک درس ۳ واحدی تبدیل شده است که باید در دو جلسه ۱/۵ ساعته تدریس شود.
- ۳- دو درس زبان ۱ و ۲ به ارزش ۴ واحد به یک درس ۳ واحدی تبدیل شده است که باید در دو جلسه ۱/۵ ساعته تدریس شود.
- ۴- ارزش درس آموزش عربی (۱) از ۸ واحد به ۵ واحد تقلیل می یابد و محتوای آن تغییر نمی کند.
- ۵- ۴ واحد از دروس اختیاری حذف می شود.

ب: واحدهای درسی دوره کارشناسی رشته دبیری الهیات و معارف اسلامی

سقف واحدها به دلایل از ۱۴۶ واحد به ۱۳۵ واحد تقلیل یافته است

- ۱- از مجموعه دروس عمومی درس زیست شناسی به ارزش ۲ واحد حذف شده است.
- ۲- دو درس فارسی ۱ و ۲ به ارزش ۴ واحد به یک درس ۳ واحدی تبدیل شده است که باید در دو جلسه ۱/۵ ساعته تدریس شود.
- ۳- دو درس زبان ۱ و ۲ به ارزش ۴ واحد به یک درس ۳ واحدی تبدیل شده است که باید در دو جلسه ۱/۵ ساعته تدریس شود.
- ۴- درس آموزش عربی ۱ از ۸ واحد به ۵ واحد بدون تغییر در محتوا تقلیل یافته است.
- ۵- ۲ واحد از دروس تمرین دبیری کسرمی شود.
- ۶- درس فلسفه ۵ به ارزش ۲ واحد حذف می شود.

ج: تقلیل واحدهای درسی در رشته کارشناسی ارشد الهیات و معارف اسلامی

۱- رشته علوم قرآن و حدیث

- تاریخ حدیث ۲ به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
- روشهای تفسیری به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
- زبان خارجی ۲ به ارزش ۲ واحد حذف می شود.

تاریخ اسلام (۲)

(۲ - ۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

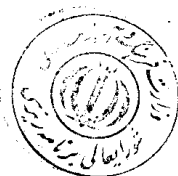
پیشنیاز : تاریخ اسلام (۱)

هدف : آشنائی دانشجویان با تاریخ صدر اسلام

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

- ۱- داستان خدیر خم و نسب امیر المومنین به خلافت و رحلت رسول خدا (ص)
- ۲- داستان سقیفه بنی ساعده و انگیزه‌های تشکیل آن و تحلیلی در این باره
- ۳- داستان مدعیان نبوت و اهل رده و سر کوبی آنان و داستان مالک بن نویره
- ۴- مرگ ابوبکر و انتصاب عمر بخلافت و کیفیت آن و بحثی درباره انتخاب رهبری از نظر دینی
- ۵- فتوحات مسلمانان در شمال غربی و شرق جزیره العرب و آثار آن
- ۶- تاسیس دیوان حقوق و اثر آن در بهم زدن عدالت اسلامی و تبعیض نژادی
- ۷- قتل عمر و داستان شوری و خلافت عثمان
- ۸- سیاست مالی و نظام حکومت عثمان که سبب قیام مسلمانان علیه خلافت او

گردید

- ۲- رشته فقه و مبانی حقوق اسلامی
 - احادیث فقهی به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
 - مباحث اصول ۲ از ۲ واحد به ۲ واحد تقلیل می یابد.
 - زبان خارجی ۲ واحد حذف می شود.
- ۳- رشته فلسفه و کلام اسلامی
 ۱- تاریخ علم و کلام و فرق اسلامی به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
 ۲- فلسفه تطبیقی به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
 ۳- زبان خارجی ۲ به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
- ۴- رشته ادیان عرفان تطبیقی
 ۱- ادیان اروپای قدیم به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
 ۲- تاریخ مجادلات در اسلامی به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
 ۳- زبان خارجی ۲ (متون اسلامی) حذف می شود.
 ۵- رشته تاریخ و تمدن ملل اسلامی
 ۱- شناخت مأخذ تاریخ شیعه به ارزش ۲ واحد حذف می شود.
 ۲- متون تاریخی، جغرافیایی و کتیبه ها از ۴ واحد به ۲ واحد کاهش می یابد.
 ۳- زبان خارجی ۲ حذف می شود.
- بنابراین سقف واحدها در همه ۵ رشته کارشناسی ارشد الهیات و معارف اسلامی از ۳۸ واحد به ۳۲ واحد تقلیل می یابد که ۲۸ واحد آن درس و ۴ واحد پایان نامه است.

جمهوری اسلامی ایران
وزارت فرهنگ و آموزش عالی

بسم تعالی

تاریخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۵

شماره ۱۱۲/۲۶۴۲

دستورالعمل اجرایی موضوع کاهش سقف واحدهای درسی
دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد
مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲

- ۱- گروه‌های برنامه ریزی موظفند حداکثر ظرف مدت ۶ ماه برنامه‌های مصوب مربوط به خود را بازنگری کرده و سقف واحدها را تا حد مجاز کاهش دهند.
- ۲- برنامه‌های اصلاح شده از تاریخ ابلاغ، برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم الاجرا است.
- ۳- دانشجویان شاغل به تحصیل می‌توانند براساس سقف تعیین شده در برنامه جدید، به تشخیص گروه آموزشی، سه ماهه ذی ربط و بارعایت شرایط زیر فارغ التحصیل شوند:
  - ۲-۱: واحدهای درسی الزامی دوره را اعم از عمومی، پایه، اصلی و تخصصی تا سقف مجاز در برنامه جدید، گذرانده باشند.
  - ۲-۲: برای رشته‌هایی که هنوز برنامه جدید آنها ابلاغ نشده است، سقف واحدها در دوره کارشناسی برای رشته‌های فنی و مهندسی ۱۴۰ واحد و برای سایر رشته‌ها ۱۲۵ واحد و برای دوره کارشناسی ارشد ۲۲ واحد است.
  - ۲-۳: آن دسته از دانشجویانی که در مشمول بند ۲-۱ قرار نمی‌گیرند یعنی تعداد واحدهای گذرانده شده آنها کمتر از حد مجاز است، می‌توانند از نیمسال تحصیلی بعد کمبود واحدهای درسی خود را تا سقف تعیین شده برابر برنامه جدید بگذرانند، در این صورت:
    - الف: کلیه واحدهای گذرانده شده قبلی دانشجوی، حتی اگر در برنامه جدید حذف شده باشد، پذیرفته می‌شود.
    - ب: در سہائشی که در برنامه جدید با تعداد واحد کمتر یا بیشتر عرضه شده‌اند و دانشجویان در سہارا قبلاً گذرانده است، براساس همان تعداد واحد گذرانده شده از وی پذیرفته می‌شود و نیازی به گذراندن واحدهای اضافی برای آن دروس را ندارد.
    - ج: گذراندن در سہائشی از برنامه قدیم که در برنامه جدید حذف شده است، برای دانشجویانی که آن درس را نگذرانده‌اند الزامی نیست.
    - د: برای فراغت از تحصیل در دوره‌های کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی ارشد پذیرفته گذراندن کلیه دروس عمومی (مصوب جلسه ۲۸۲ مورخ ۱۳۷۲/۶/۲۰ شورای عالی برنامه ریزی) الزامی است.

مصوب جلسه ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی، مورخ ۱۳۷۲/۱۱/۲۲ در مورد دستورالعمل اجرایی کاهش سقف واحدهای درسی دوره‌های کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد صحیح است جهت اجرا ابلاغ شود.

دکتر سید محمد رضا چاشمی کلیه‌ایگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی و

معاونت محترم آموزشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و
رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی

خواهشمند است دستور فرمایید به واحدهای مجری ابلاغ نماید.

سید محمد کاظم نائینی

دستیار ای عالی برنامه ریزی

تاریخ: ۱۳۷۳/۱۱/۲۴

شماره: ۲۳/۲۶۴۹

پیوست:

بسم الله

جمهوری اسلامی ایران
دانشگاه فرهنگ و آموزش عالی

حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی
(مصوبات جلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۵ و ۱۳۷۳/۱۱/۹)

شورای عالی برنامه ریزی

شورای عالی برنامه ریزی، به پیشنهاد گروههای برنامه ریزی و براساس بازنگری پروندههای آموزشی، حذف دروس ناموفق و واحدهای غیرضروری و انجام شاخهها در بعضی از رشتههای تحصیلی، حداقل و حداکثر واحدهای درسی درمقاطع مختلف آموزش عالی را به شرح زیر تصویب کرد این مصوبات از تاریخ تصویب قابل اجرا است و به موجب آن مصوبات قبلی لغو میگردد.

۱- دورههای کارشناسی حداقل ۶۷ و حداکثر ۷۲ واحد
۲- دورههای کارشناسی حداقل ۱۳۰ واحد و حداکثر ۱۳۵ واحد (برای رشتههای مختلف فنی و مهندسی حداکثر ۱۴۰ واحد)

۳- دورههای کارشناسی ناپیوسته حداقل ۶۵ و حداکثر ۷۰ واحد

۴- دورههای کارشناسی ارشد ناپیوسته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد (که از این تعداد ۴ تا ۱۰ واحد اختصاص به پایان نامه دارد).

۵- دورههای کارشناسی ارشد پیوسته حداقل ۱۷۲ و حداکثر ۱۸۲ واحد

۶- دورههای دکتری Ph. D. حداقل ۴۲ و حداکثر ۵۰ واحد (که از این تعداد ۱۶ تا ۲۰ واحد میتواند اختصاص به رساله داشته باشد).

در اینصورت:

الف: گروههای برنامه ریزی موظفند کلیه برنامههای مصوب رشتههای مربوط به خود را بررسی کرده و با حذف واحدهای غیر ضروری، سقف واحدها را درمقاطع مختلف تحصیلی به سطح تعیین شده فوق کاهش دهند.

ب: این تقلیل واحدها و برنامههای جدید برای دانشجویان ورودی سالهای تحصیلی ۱۳۷۳-۷۴ و بعد از آن قابل اجرا است.

ج: دانشجویان ورودی قبل از ۱۳۷۳ نیز میتوانند وضعیت تحصیلی خود را با برنامه جدید تطبیق دهند، در اینصورت تطبیق واحدها و دروس با برنامههای جدید حسب مورد برعهده شورای آموزشی گروه یا کمیته تحمیلات تکمیلی مؤسسه ذیربط است.

رای صادره درجلسات ۲۹۱ و ۲۹۲ شورای عالی برنامه ریزی درخصوص تقلیل واحدهای درسی درمقاطع مختلف تحصیلی صحیح است به برجاء اجرا گذارده شود.

دکتر سید محمد فرضاها شعی کلیپارگانی

وزیر فرهنگ و آموزش عالی

رونوشت: معاونت محترم آموزشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی
معاونت محترم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
و رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی
خواهشمنداست به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

سید محمدکاظم نائینی

دبیر شورای عالی برنامه ریزی

۲۱۹

- ۹- قتل عثمان و پی آمدهای آن و سایر حوادث مربوط به آن
- ۱۰- کیفیت بیعت امیر مومنان علیه السلام و سخنان آنحضرت در این باره و آغاز مخالفت طلحه و زبیر و دیگران
- ۱۱- حرکت ناکشین از مدینه به مکه و از آنجا به عراق و جنایاتی که در بصره انجام دادند
- ۱۲- حرکت امیر مومنان از مدینه به سمت عراق و مقدمات جنگ جمل
- ۱۳- جنگ جمل و پی آمدهای آن
- ۱۴- ورود امیر المومنین علیه السلام به کوفه و نامه نگاریهای آنحضرت با معاویه و مقدمات جنگ صفین
- ۱۵- جنگ صفین
- ۱۶- داستان حکمت و پی آمدهای آن
- ۱۷- داستان مارقین و خوارج در جنگ نهروان
- ۱۸- شهادت امیر مومنان علیه السلام
- ۱۹- امامت و بحثی اجمالی درباره زندگی امامان بختیون اشاراتی به خلافت امام حسن و شهادت امام حسین و امام باقر و امام صادق و امام رضا (ع)

مبداً (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : تالیسی
پیش نیاز : تالیسی
هدف : آشنایی با روش تالیسی

(۰۲۰)

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

- ۱- مبدا تالیسی و اصول تالیسی
- ۲- تالیسی و تالیسی
- ۳- کلیات و نشانه‌های تالیسی
- ۴- اصول و روش تالیسی
- ۵- تالیسی و تالیسی (اقسام تالیسی ، جهات ، تالیسی و تالیسی)

منطق (۲)

(۲-۰۲)

- تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : دانشجو
پیشنیاز : منطق (۱)
هدف : آشنایی با روش تفکر منطقی

سرفصل دروس : (۴ ساعت)

اصول منطقی : قیاس ، اشکال اربعه واحکام آنها ، قیاس برای
اثباتی و سرفصلی و استنتاجی
انواع قیاس (خالص ، سببی ، ترکیبی ، و خلف ، دوری ، دوری ۰۰۰)
کلیت : استنباط ، روشی و اصولی قیاسات ، مناسبات
خفیه و برهان و اشکال و احکام آن و اکتساب حد ، جدول
شعری و خطاییه ، مفسر الخطیبه

عربی

(۱) آشنایی زبان عربی

- تعداد واحد : ۸ واحد
- نوع واحد : نظری
- پیشنیاز : ندارد
- هدف : فراگیری زبان و ادبیات عرب

سرفصل دروس : (۱۳۶ ساعت)

مقدمه برنامه

این هشت واحد ، بر ۲۰ درس شامل است : برنامه یک روزه در سوا و نیز جزواتی که بر زمین منتشر شده و به قلمبه تقدیم می گردد .

این درس برایین اساس استوار شده که از ساده ترین ساختارهای زبان عربی آغاز ، و به ساختارهای پیچیده ختم می شود ، و در همه احوال طریقی تالیف و تالیف زبان شناسی (در حد ساده) قیاس می گردد تا دانشجویان زبان عربی را به مسرت پدیده ای زنده و فعال بیاموزند ، نه به عنوان علمی انتزاعی و سراسر حاشی .

برای هر درس ، معینی تعداد درسها که شامل تعداد معینی از قواعد نحوی است و هر درس مکمل دروسهای قبلی است .

تمرین ها از همین حاشی برآمده اند ، همه آنها به نحو کامل حل می گردد و علاوه بر آن استاد موظف است از درون

در سوابق همین های تازه ای یافته دانشگاه تهران را بطور شفاف
به حل آنها خواهد آورد *

۱- خصوصیات حروف عربی ، هاء ، طاء و ظاء آنها ،
حروف بیگانه و چگونگی تبدیل آنها به عربی (ژ ، گ ، چ ، ...)
و نامهای بیگانه در عربی

۲- مستوفیهای کوتاه (حرکات) و نحوه تلفظ آنها در عربی
(مخصوصاً) ، مستوفیهای بلند (آ او ای)
و تفاوت تلفظ آنها با فارسی (مخصوصاً)

۳- حروف ششمی و قهقهه

۴- حروف ساکن و ترکیب آنها با همزه و تلفظ و کوتاه (حروف دو حرکت)

۵- چگونگی پیدایش سیلاب و نوع آن در عربی (مخصوصاً قهقهه)
در درس ۱۸)

۶- ابتدایه ساکن (که در واقع ابتدایه دو ساکن است) ، تغییر
که عربی در کلمات خارجی ساکن در ابتدای آنها دارند *

۷- تدریس (نون افزودن به کلمه) و معنی آن ، طرز نگارش آن *

۸- تالیف مربوطه ، معنی آن

۹- وصل و فسخ ، طرز نگارش و تلفظ آن

۱۰- حرف تعریف ، نگارش آن ، معنی آن *

۱۱- همزه ، سابقه تاریخی آن ، نحوه تلفظ آن در

لهجسه های کهن عربی ، طرز نگارش آن در حالات مختلف

(تساهلی) کاملی همسراه با مثال های متعدد

عرضه شود تا دانشجویان بتوانند همیشه به آن

مراجعه کنند *

۱۲- آراشناسی : همه مصوت کوتاه (حرکات) ،
 مه مصوت بلند ، تارز تلفظ آنها در عربی ، عدم وجود برخی
 از آنها در زبان فارسی ، توزیع نحوه ایرانیان که به عربی
 سخن می گویند ، نگارش اصوات عربی به خط لاتین ، بیان
 تغییرات فیزیکی که هنگام تلفظ آنها در دستگاه صوتی رخ
 میدهد و تقایسه آن با فارسی . *

۱۳- هجاء (سلاب) : چگونگی پیدایش هجاء در زبان عربی
 ، هجاء هائیکه در زبان عربی موجود است ، هجاء های
 غیر موجود در زبان عربی ، نقش خط عربی در نگارش عربی
 هجاء های بیگانه و خصوصاً فارسی ، پیدایش هجاء های
 غیر موجود (غیر معمول) در عربی و چگونگی تشخیص آنها
 (باب اعلال به بیان زبان شناختی) . *

۱۴- کلمه : معرفی حدود ۲۰ کلمه معرفی به عربی
 تعریف و ترجمه دقیق آنها به فارسی ، ترمیم شش
 قسمی در این کلمات ، این کلمات شامل اسم ، صفت
 صفت تشبیهی می باشند (بدون توضیح زیاد
 همان کلمات به صورت تکرار و ترجمه دقیق آنها
 به فارسی) *

همان کلمات (معرفی و تکرار) در حالت تریب (فقط معنی فعلی
 مراد است) . *

ترجمه این کلمات به فارسی (فعلی) مثال : الکتاب :
 کتاب را ؛ کتاباً : کتابی را)
 همان کلمات (معرفی و تکرار) با حرف اضافه و مثال :

من الكتاب : از کتاب ؛ من کتاب : از کتابی)
تسریس (ترجمه وحدادی کلمه ، هر يك با سه حرکت
و سه تدریس ، به فارسی

۱۵- اعراب وحدادی اسم وصفی ، معرفه و نکره ، با اعراب
شکستگی ، به طور پراکنده ، دانش و آرزوی مشابه ظاهری
و معنوی ، صفت و معرف مناسب را یافته کنار هم می نویسد ،
۱۶- اعراب وحدادی کلمه فارسی که دانشجو را قبل عربی
آنها را آموخته ، به صورت های معرفه ، نکره ، فاعلی
مفعولی یا همراه با حرف اضافه عربی)

۱۷- جمله های اسمی (۱) (دسته اول) در فصل
مطابقت آن با مستند الیه و مستند و نیز با نهاد و گزاره در تارسی
بیان رابطه معنوی (یعنی " است " در فارسی) در
جمله عربی ، نقش اعراب • جمله اسمی با مستند الیه مذکور
و موثرت ، مطابقت خیر یا بدستد ، عدم مطابقت آن دو (خیرچا بد)
این درس ساده ترین شکل مبتدا خبری در نظر شود .

۱۸- ضمیر اشاری و صفت اشاری (۱) [نقش هذا ، هذه ،
به دو صورت ضمیر صفت) ، ضمیر شخصی (۱) ، مَنْ
(سوالی) • (مجموعه ضمایر این درس عبارتند از : هذا ،
هذه ، (جزوه اسماء اشعاری در نحو) ، هُوَ ، هِیْ
تسریس (۱- ترجمه و اعراب گذاری جمله های که استاد
از واژگان رد ستور در سبای قبل ساخته

سوال و جواب شفاهی بر اساس جمله های اسمی همراه با مَنْ ، هَل
۱۹- (جمله های چند ولسی : در ک جمله

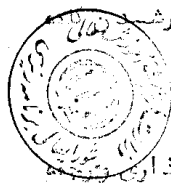
ندونه ، درباریک کلمه را تخریب کرده از دانشجو به او میداد
 . جمله را بر حسب آن کلمه بازسازی کند .
 ۲۰- ترجمه حدود ۱۰ جمله ساده از فارسی به عربی (هیچ تهرانی از حد اطلاعاتی که به دانشجو داد ، شده تجاوز
 نمایی نکند) .

موضوعات مختلفه

- ۱- جمله های اسمی (مبتدا ، خبر ، مفعول) همراه با
 نشانه (فاعل ، مفعول) و ماضی مطلق (همراه با کاف و
 کانت) .
- ۲- ضمایر اشاره (ذلک ، ذلک ، ذلک) و نحوه مطابقت
 آنها با کلمات بعدی .
- ۳- ضمایر متصل (فاعلی = أنا ، أنت ، است ، من)
 می .
- ۴- مذکور و موصوف (در اسمهای خاص = حقیقی ، و تیسرزه جازی
 با علامت حائزیت و بدون آن ، مانند الشمس ، السیور)
 تیسرین الف - ۲۰ جمله منفی ، یا ماضی مرکب با تیسرگان ،
 برای اعراب گذاری و ترجمه به فارسی ، با تیسرگان
 و جواب پر اساس و اثرگذار و دستوری که تاکنون تدریس شده ،
 جمله های جدولی : ارائه یک جمله ندونه توسط استاد ،
 تخریب یک کلمه در آن ، مثلاً تبدیل مبتدای مذکوره مونت
 و بازسازی جمله بر حسب آن کلمه جدید تر از دانشجو .
- ۵- صفت و موصوف ، مطابقت صفت و موصوف (به تالیف کسه
 توسط تالی در یونانیه مونت می شود بستند ه گردد) ،
 نسبی و نحوه ساختن آن .

۶- به حرف اضافه (حروف چاره : مین ، علی ، ل ، بی ،

به ساده ترین معانی آنها اکتفا می شود) ، هرگز شکل آنها
بمقدار آنهاست .

۷- نفسی (۲) : لست ، لست ، لست ، لست .

تدریس الف - محدود ۲۰ تا ۲۰ جمله برای اعراب گذاری و ترجمه
به فارسی ، پ - سوال و جواب بر اساس متنسی که به
مناسبت این درس تدریس شده . ه - ترجمه جملات ساده
از فارسی به عربی = متنسی مذکور و نوشت ، فارسی مذکور
و نوشت = کان ، کانت) .

۸- جمله های اسمی (۲) شامل خبر چاره و جرور یا تید ،
بمقدار تکرار مؤخر : فی الدار ریل ، هناك مجلسه ،
بمقدار خبر یا کلمات سیدر نشین (این ، کین)

۹- غیر منفی صرف (یا : در وجهی) ، تقابله چند نام
(احمد ، مریم) و وزن افعال اشاره می شود ،
توضیح آن که کلمات غیر منفی صرف ، با گرفتن حرف تعریف به
کلمات مادی تبدیل می شوند .

۱۰- دره تنسی که برای این درس تهیه می شود ، حدود ۲۰
کلمه تازه می آید .

تمرین : الف - ارائه ۱۵ جمله برای اعراب گذاری و
ترجمه ، پ - سوال و جواب بر اساس متن ،
ج - ترجمه جمله های فارسی به عربی . در هر تدریس
تمام مباحث درسهای گذشته به نحوی گنجانده می شود .

۱۱- متن شامل ده واژه جدید .

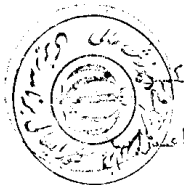
۱۲- حذف متناهی الیه ، چگونگی اضافه ، حذف حرف تعریف

یا قنوبین از مضاف ، حالت مضاف الیه از نظر اعراب یا عربی است ،
مضاف الیه غیر منصوب و سببی ، ترکیب چندین مضاف
و مضاف الیه

۱۳- فعل (۱) : مطابقت همیشه های فارسی و عربی
(بدون ذکر مثال در عربی) ، توضیح اینکه فعل و فاعل
از نظر ترکیب و تانیث با هم مطابق اند ، و اینکه فعل ، قبل از
فاعل جمع است ، مفرد می آید و بعد از مطابقت من کند .
در این درس فقط ۴ همیشه تدریس می شود : فعل فاعل
فعل فاعل .

جمله هائی را که خبر آن مضاف فعل است ، برخلاف نحو عربی
جمله های فعلی می خوانیم .

۱۴- مفعول : مفعول به واسطه ، معرفه و تکثر
تمرین : الف - ارائه ۲۵ جمله برای ترجمه و اعجاز
گذاری ، ب - سوال و جواب بر اساس متن این درس و -
پرسشهای پیش ، ج - جمله های جسد و لی ، د - ترجمه
یك متن یا چندین متن کوچک از فارسی به عربی بر اساس
آنچه تدریس شده .

۱۵- متن همراه با ۱۵ واژه و ترکیب نوشانی در زیر :
الف - فعل (۲) چهارده همیشه هاضی (بر حسب ترتیب فارسی)
همراه با ضمائر منفصل .

ب - ضمائر متصل همراه با فاعل ،
ج - ضمائر متصل : ه ، ما ، ك ، ك ، ی ، نا (در حالات
مضاف الیه می مجروری ، مفعولی) ، طرز تلفظ ضمیر
در حالات مختلف ، نون و قافیه قبل از ،

تمرین ۱۰ - اراکه ۲۰ جمله عربی برای اعراب‌گذاری و ترجمه

۲ - سوال و جواب بر اساس متن ، ۳ - جمله های جدولی ،

ترجمه جمله های فعلی از فارسی به عربی

۱۶ - متن شامل ۲۰ واژه و ترکیب تازه و شامل موارد زیر :

الف - فعل (۳) : فعل در اوزان مختلف ثلاثی مجرد ، ثلاثی

مزیسد (فَعَّلَ وَفَعَّلَ وَفَاعَلَ) ، اشاره به فعل معتل

(فقط معتل الفاء)

ب - حرف ربط : اَنْ و چونگی پیوند دو جمله بوسیله آن ،

تاییدی که در کلمه بعد از آن حادث می شود ، ایجاد

فصاحله میان اَنْ و اسم آن (اِنَّ فِى الدَّارِ رَجُلًا) ، معنی

و نقش معنوی اِنَّ در صورتیکه حرف ربط نباید (در ابتدای

جمله قرار گیرد) ، ترکیب اَنْ بآل ، ك (لا مَنَّ ، كَان) ،

لکن و شباهه آن بان .

ح - مطابقت : مطابقت صفت و موصوف (در اید کیرو تا نیست) ،

مبتدا یا خبر ، فاعل یا فعل (مبتدا خبر فعلی)

مطابقت جمع خبر ذوی العقول بایک مؤنث (خواه فعل)

خواه خبر ، خواه صفت) و استثناء های آن (الشُّعْرَابُ)

(تریب)

د - قید : هر قیدی منسوب است ، قید نکره

(یومئذ) ، معرفه (الیوم) ، اضافه (یوم الحرب)

ه - ضمایم متصل (فورست کامل آنها در جمله های مناسب)

تمرین ۱۶ - ترجمه و اعراب‌گذاری ۲۵ جمله عربی ،

۲ - سوال و جواب بر اساس متن و قرائت این درس ،

۳ - جمله های جدولی ، ۴ - ترجمه از فارسی به

عربی

۱۷. دین ، شامل ۲۵ واژه و ترکیب نو و وارد ستروری زیر :

الف - فعل (۴) : موجدی ، موجدی شدن بر نفس فعل ما
در بابهای فَعَلَ و افْعَلَ و فاعِل ، موجدی شدن بر نفس فعل ما
با حرف جیسر (حرف اضافه) ، صرف افعال کسان و لیسن
با تائیسه بازمان فارسسی .

ب - مفعول (۲) : مذهب شدن مفعول و مطابقت آن
با فارسسی (مغرغه و نکسره) .

ج - قید : معرفتی قید های زمان و مکان رائج
پس ، بالا ، پائین ، الآن ، امروز ، روزی (۰۰۰)

د - صفت و تیسراشاری (هذا ، ۰۰۰) مطابقت مشارالیه با
آنها ، معرفتی همه ضمایر (هذا ، هذه ، ناسک ،
ذاك ، ذلك ، هؤلاء) ، استعمال تیسراشاری
نونت برای جمع مکسر (هذه الکتاب) .

ه - مطابقت صفت و موصوف ، چگونگی ایضا و فاصله بیسان
صفت و موصوف (مانند : جیسر ایران الشجاع)

و - نفسی : (دارد ندارد ، داشت نداشت : لسه کتاب ،
لیسن لسه کتاب ، کسان لسه ، ۰۰۰ ، ما کسان له ، ۰۰۰) ،
لای تائیسه لاجنس و معنی دقیق آن

ز - جمع : جمع مکسر کلمات ، بررسی تمام جمعهای
که تاکنون دیده شده ، اشاره به وزن آنها ، سماعی
بودن آنها . اشاره به جمع سالم (درد رسنای دیگر
تدریس می شود) .

ح - تمرین : (ترجمه و اسراب گذاری معنی که تدریس
می شود ، ۲ جمله های چند و لیس ، ۳ سوال و

جسواب براساس متن ، ۴ - ترجمه از فارسی به عربی ،

۱۸ - متن همراه با ۲۰ واژه نو ، شامل موارد زیر :

الف - فعل (۵) : صرف فعل ثلاثی ماضی و اشاره به
پسوند ها (ضمائر متصل) ، فعل مضارع (فقط ۵ صیغه)
بی روم ، بی روی ، مذکور و مؤنث ، بی روم - مذکور و مؤنث) ،
اشاره به حرکت عین الفعل ، مضارع ایواب مزید ، مضارع
قال (همه در همان ۵ صیغه) .

ب - جمله های فعلی (و نیز جمله های که خبر آنها فعل است)

ج - قید بر صرف فعل ماضی و معانی واقعی آن .

د - حرفی : بالا ، لیس ، مکان که قبلا خوانده شده ، با

شیرتصرف (۲) : فاعلان ، فعلی

تربین : (۱) اعراب گذاری و ترجمه ، ۲ - جمله های

جدولی ، ۲ - مقاله براساس متن ، ۴ - ترجمه از

فارسی

۱۹ - متن با ۲۰ کلمه جدید شامل موارد زیر :

الف - فعل (۶) : مضارع ثلاثی و مزید ، همه صیغه ها

صرف قال یقول ، صرف متصل الواو در ثلاثی و ثلاثی مزید

(متصل یوصل ، اوصل یوصل) ، توضیح اعلال براساس

زبان شناسی

ب - قید : محرفی تعدادی قید جدید که مورد حاجت

است .

ج - ناآینده

د - تاکید ، و کسرات

هند و اصطلاح : اذاب ، جمله شرفی : لو ۰۰۰ ل
- تمرین : ۱- اعراب گذاری و ترجمه ، ۲- جمله های
جدد و لی ، ۳- سوال و جواب بر اساس متن ، ۴- ترجمه
از فارسی به عربی

۴۰- متن با ۲۰ واژه جدید ، شامل موارد زیر :

الف- فعل (۷) : هجاء (سیلاب) در زبان عربی ، هجاء های
موجود در عربی ، هجاء های غیر موجود در عربی ، صورت های
کوتاه ، بلند و هموزنی های مرکب (او ، آی) ، فعل معتل العین و
پیداایش هجاء های غیر موجود هنگام صرف آن فعل (مانند :
يَتَوَلَّنُ و يَقْلُنُ) ، صرف چند فعل معتل العین به ماضی
و مضارع و بیان تغییرات زبانی آنها

ب- لم یسأل سالم ، لم یفعل معتل العین و بیان
اعمال آن بر اساس موازین آواشناسی *

- تمرین : ۱- اعراب گذاری و ترجمه ، ۲- جمله های جدید

۳- سوال و جواب بر اساس درس ، ۴- ترجمه از فارسی به عربی
۰۰- متن همراه با ۲۵ واژه اصطلاح جدید شامل موارد زیر :

الف- تشبیه در اسم ، حذف نون تشبیه هنگام اضافه

ب- فعل (۸) : بازگشت به معتل العین ، معتل اللام ،

معتل اللام بالسم (مجزوم) و چگونگی حذف يك صورت کوتاه

(حرکت) از آخرین فعل ها • فعل ثلاثی مزيد (بابهای

افعل ، فاعل ، استفعل)

- تمرین : ۱- ترجمه و اعراب گذاری ، ۲- سوال و جواب

بر اساس متن درس ، ۳- جمله های جدید و لی ، ۴-

ارائه جمله با مکانهای خالی که توسط دانشجویان پرین شود ،

۵- ترجمه از فارسی به عربی *

۲۲ - متن همراه با ۳۰ واژه و اصطلاح جدید شامل موارد زیر:
الف- فعل هتس یا جمع بالسم (هتوزم) ، هتس محول اللام
بالسم * بررسی هتس و دسته بندی محمول ها ، بیان تغییرات
آواشناختی در آن‌ها *

ب- مصدر ثلاثی و سماعی بزدن آنها ، بررسی هتس از
ثلاثی هتس هتس که تاکنون خوانده شده ، بسته
اضافه باب هتس ، بیان معادراتها (قیاسی اند) *
ج- اسم فاعل ثلاثی هتس و هتس آنها در مقایسه با فارسی
د- هتس و هتس (یک رد و) ، اعداد هتسی (اول تا
پنجم) *

تمرین : (۱- اعراب گذاری و ترجمه ، ۲- جابه های جدولی
۳- سوال و جواب بر اساس درس ، ۴- ترجمه از فارسی به عربی
۵- نگارش ریشه و معنی چند سطر به طور مستقل توسط دانشجو *

۲۳ - متن همراه با ۲۵ کلمه اصطلاحی همراه با مثال
موارد ستوری زیر:

الف- عدد (از سه تا ۱۰)

ب- غیر منصرف (۲) ، وزن افعال ، هتس ، جمع مکسر
مفاعل ، جمع همراه با همزه زائد

ج- جمع (۲) جمع مذکر سالم (رفع و نصب) ، حذف نون
آن در اضافه *

د- جمع مؤنث سالم و اعراب آن

ه- فعل (۹) محول اللام (واوی ، یائس و مختوم به الف)

تمرین : (۱- ترجمه و اعراب گذاری ، ۲- سوال و

- جواب بر اساس متن درس ،
- ۲- جمله های جدولی ، ۴- ترجمه از فارسی به عربی
- ۲۴- متن شامل ۲۵ کلمه جدید شامل موارد ستوری
- زیـــــر :
- الف- فعل (۱۰) : وجه التزامی (فقط با آن ناضیه)
 وفعل رباعی
- ب- مضارع ثلاثی و مزید (جمع بندی کلسی) ،
- ج- جمع در شکل های مختلف (بررسی کلی و جمع بندی)
- هـ- حیث ، کساد
- تمرین : (۱- ترجمه و اعراب گذاری ، ۲- سوال و جواب بر
 اساس متن ، ۳- جمله های جدولی ، ۴- ترجمه
 از فارسی به عربی

تاریخ فرهنگ عربی بزبان فارسی

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
مدت : ۶

سرفصل دروس : (۲.۴ ساعت)

(عبدالطییب : تاریخ ادبیات عرب ، ترجمه
آ. آذرگوش)

تجوید و آشناسی عربی

(۰۳-۳)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

سرفصل دروس : (۴۶ ساعت)

(یکی از سائل تجوید و توضیح میانی

آشناسی در عربی)

مستطابقاً

آشنائی با هیئت کلاسیکه صرف و نحو (مقدّمات) (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف :

(۰۲-۴)

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

(مقدّمات) (دو سیموسه) (تدریس)

(گردد)

عربی
(آمیزش زبان عربی) (۴)

تعداد واحد : ۴ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : عربی (۱)
هدف : فراگیری زبان وادبیات عرب

سرفصل دروس : (۱۸ ساعت)

شامل است بر: ۴۵ درس که کاتبه مشاوران زیری بردارد :
الف - عدد (۲) ، اسماء منزه ، اسم فاعل و مفعول
نصب ، افعال معتدل ، مجهول ، امر ، موصول ، مصدر
عسل آن ، اسم ثاعل و عسل آن ، اتمییز ، حال ، مفعول
مطلق ، مفعول لاجله ، مفعول معه ، افعال و تمییز ،
اسم ثناء ، افعال ناقصه ، آواشناسی (ادغام
حروف در افعال مزید)
ب - شش درس آخر ، هتین برگزیده ای است که بطور
کامل از نظر لغت و نحوی تجزیه و تحلیل شده اند .

موسسه عالی
مؤلفین جوانی (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد است
نوع واحد : فلسفی
پیش نیاز : ندارد
هدف :

سرفصل ترمین : (۲۴ ساعت)

آشنائی با مبانی فلسفه ساده
الف : رمانتیک های ساده از طایفه حسین
مستشرقین و فلسفی ، (۰۰۰)
ب : مقالات چند صفحه ای بیشتر سرسری تا به
تاریخ یا با بحث فقه و فلسفه و عرفان

گوشه دادن به سخنرانی ها و اخبار عربی رادیو تهران
با کمک استاد

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف :

سر فصل دروس : (۲-۴ ساعت)

گوشه دادن به سخنرانی ها و اخبار عربی رادیو تهران
با کمک استاد

مدرسہ

آشنائی باہدین کلاسیک صرف ونحو (۲ ماہی)

تعداد واحد : ۲ واحد
(۰۲-۸)

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : آشنائی باہدین کلاسیک صرف ونحو (۱)

هدف :

مرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

(ہمدایہ ، ۲ ، ۱ - سرریف)

عربی

مکالمه بر اساس متون کلاسیک

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ندارد
هدف :

(۰۳-۹)

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

مکالمه بر اساس متون کلاسیک (متن های ساده تر قرون
چهارم تا هشتم بخصوص آنچه به علوم قدیمه
مربوط است به نحوی که دانشجو با اسلوب کتب قدیم
آشناسود)

عربی

ترجمه از عربی به فارسی

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف :

سرفصل دروس : (۲۶ ساعت)

ترجمه از عربی به فارسی (مقایسه بخشی از ترجمه
کتابخانه‌های دانش تاریخ طبری با اصل آن و ...)

عربی

متن خوانی (۲)

(۱۱-۰۳)

۲ واحد

تعداد واحد :

نظارت

نوع واحد :

متن خرابی (۱)

پیش نیاز :

هدف :

سر فصل دروس : (۲۴ ساعت)

متن خوانی (هین قدیمی بدون اعراب در زمینه های

فلسفی ، تاریخی ، عرفانی ، فقهی

و ادبی)

— — — — —

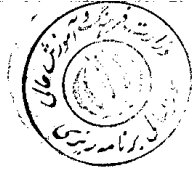
آشنائى با متون كلاسيك صرف و نحو عالى (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظري
پيشنياز : آشنائى با متون كلاسيك صرف و نحو (۲)
هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

آشنائى با متون كلاسيك صرف و نحو عالى (۳)

نحو و كلاسيك : نيمى از كتاب جامع يك جلسه دى
مانند " فخراندى "

عمومي

علوم بلاغت

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظري
پيشنياز : ندارد
هدف :

(۰۳-۱۲)

سر فصل تروس : (۳.۴ ساعت)

علوم بلاغت (البلاغه الواضحه ۰۰۰)

فهرستی

متن خوانسی (۳)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : متن خوانی (۲)
هدف :

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

متن خوانی (مجلات علمی ، مقالات ادبی ، سخنرانی های
علمی و ادبی و قطعات شعری)

عربی

آشنائی با متون کلاسیک صرف و نحو عالی (۴)

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : آشنائی با متون کلاسیک صرف و نحو (۱)
هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

آشنائی با متون کلاسیک صرف و نحو عالی (۴)
نحو کلاسیک : دنباله درم قدم قبیل

عربی

تاریخ فرهنگ و ادب عربی

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف :

(۱۶-۰۲)

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تاریخ فرهنگ و ادب عربی به زبان عربی

(یک کتاب جامع یک جلدی)

یا تاریخ الادب العربی تألیف الخفاجی
یا " " " " " زینبات

متدولوژی

تعداد واحد :	۲ واحد	(۰۴)
نوع واحد :	نظری	
پیشنیاز :	ندارد	
هدف :		

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

متدولوژی یعنی چه ، پیدایش متدولوژی ، علم
چیست ، نسبت میان علم جدید و فلسفه ، طبقه بندیهای
علوم ، موضوع و قایده و غیرین علوم ، علوم ریاضی و روش ریاضیات
علوم طبیعت و روش آن علوم ، علوم انسانی و اجتماعی و
روش آن علوم ، مقام علم جدید در زندگی بشر .

مبانی جامعه شناسی

(۰۰)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشناساختن دانشجویان با کلیات و مبانی جامعه شناسی و ارتباط آن با سایر رشته های نزدیک بنحوی که درعین آشنائی دانشجویان با نقد و تحقیق در آن بردازد و مسائلی را که در محیط فرهنگ ایران و اسلام قابل استفاده است مورد بهره برداری قرار دهد.

سرفصل دروس : (۲۶ ساعت)

موضوع : تعریف ، تعاریف مختلف جامعه شناسی و انتقادات وارد بر آنها

- تکروتحقیق در مورد یک تعریف درست از جامعه شناسی
- روشهای معمول در تحقیقات جامعه شناسی
- شیوه های معمول تحقیقات اجتماعی در ایران و اسلام
- شیوه های جدید تحقیقات اجتماعی در جامعه شناسی (روزگاری ، کیفی)
- نقد این روشها
- جایگاه جامعه شناسی در علوم انسانی - دانش اجتماعی دنیای امروز و ششپ آن :
- کاربرد و ضرورت جامعه شناسی در ایران
- تاریخچه پیدایش علوم اجتماعی در کشورهای اسلامی و مشرب زمین

فرد و جامعه : تحریف جامعه - مکتب اصالت فرد - مکتب اصالت جمع - نظریات پدیدارشناسی - روانشناسی اجتماعی و جامعه شناسی - اشکالات وارده بر این مقولات از دیدگاه اسلام - دیدگاه اسلام در مورد فرد و جامعه *

تابرابریهای اجتماعی - ملل نابرابریها - گروهها و قشرهای مختلف اجتماعی - ارزشهای اسلامی و نابرابریهای اجتماعی - قدرت و منزلت اجتماعی - سازمانهای اجتماعی - نهاد های اجتماعی - نامنجاریهای اجتماعی - مختصری در زمینه ساخت جامعه ایران (شهرورستاد و عشایر) انواع جوامع (سرمایه داری ، سوسیالیستی و جامعه توسعه نیافته) *

جامعه شناسی ایران

۱- شناخت جمعیت ایران و تحول آن (بلاخره درس سال اخیر) با توجه به تحول سنی و جنسی و حرف و مشاغل و ...

۲- آشنائی با مسائل مردم شناسی ایران ، اقوام و مردمان مناطق مختلف ، گویشها ، لهجه ها ، ایلات و عشایر و نحوه زندگی دینس ، زندگی روستائی ایران و مسائل و دشواریهای آن ، جامعه شناسی شهری ایران ، اثرات صنعت و مدرنیزاسیون در زندگی شهری ، اشاره به برخی مسائل حاد جامعه امروز ایران *

زبان تخصصی (۱)

- تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیش نیاز : ندارد
هدف : یادگیری دانشجویان زبان انگلیسی را جهت استفاده و کاربرد

از متون خارجی که بزبان انگلیسی نوشته شده است
موضوعات دروس : (۲۴ ساعت)

ریز مطالب از دایره هاشمی مربوط به رستاخیز مسرفین و کافران و بطور کلی آنچه که برای دانشجویان دانشکده الهیات الزامی است در نظر گرفته شده است که از آنجا که :

- 1- The Believers & Unbelievers
- 2- The reed & Religion
- 3- Islamic thought

احتیاج به مذهب و تفکرات اسلامی میباشد که در هر جلسه حداقل ۲ صفحه تدریس میشود و در خلال تدریس قواعد مورد لزوم دانشجویان یاد آوری میگردد .

زبان تخصصی (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

(۰۶-۲)

پیش نیاز : زبان تخصصی (۱)

هدف : فراگیری دانشجویان زبان انگلیسی را جهت استفاده از متون خارجی اسلامی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

کتاب مذکور همان کتاب مرحوم علامه طباطبائی بوده که حداقل ۶۰ صفحه

آن در کلاس تدریس میشود، و هر جلسه حداقل سه صفحه با توضیحاتی ...

مربوط به قواعد زبان و طرز قرار گرفتن افعال کمکی و معلوم و مجهول

تأیید میگردد.

What is the difference between make and creature.

فرق بین خالق و مبتکر چیست در ساعات باقی مانده

کلاس از انتشارات قم میباشد تدریس میشود.

زبان تخصصی (۲)

(۰۶-۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : زبان تخصصی (۲)

هدف : فراگیری دانشجویان زبان خارجی جهت استفاده از متون

خارجی و بسط اطلاعات اسلامی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

- 1- Why Religion?
- 2- The Eternal need for ALLAH
- 3- ALLAH the Unique
- 4- Dualism and monotheism

متون درس (این بخش بستگی به تعداد صفحه داشته و فی المثل بخش " چرا

مذهب ؟ "

حداقل در دو جلسه تدریس میشود و سعی میگردد که در هر جلسه کمتر از

دو صفحه کامل تدریس گردد و مازاد جلسات صرف تدریس دستور زبان چهارم -

سازی و غیره میگردد .

مبایده فقهه و اصول

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری (۰۷)

بیشترین : ندارد

هدف : آشنائی با این مقدمات و مبایده و اصطلاحات ، دانشجویان را برای ورود به مسائل اصلی فقهه و اصول آماده می‌سازد .

سر فصل دروس : (۲۴ ساعت)

۱- شناختی از مبایده علم ، مبایده فقه و اصول ، مبایده عمومی اصول و فقهه :
تعریف اصول ، موضوع اصول ، بحثی درباره کتاب و سنت و عقل و اجماع
، فایده اصول ، آغاز نگارش اصول در شیعه ، فهرست ابواب و فصول
دو کتاب اصول از قدیم و جدیداً مباحث الفاظ ، تعریف فقه ، حکم شریعی
و اقسام آن ، موضوع فقه ، فایده فقه ، مرتبه فقه ، نگارش فقه در شیعه ،
سبک نگارش فقه ، فهرست دو کتاب مهم فقهی ، شرایع و لمعه ،
اصطلاحات متداول فقه و اصول . شرح حال فقها و اصولیین

کلام (۱)

(۱۸۰)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با اصول عقائد به روش استدلالی

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- وجوب نظری معرفت خدا

۲- اثبات واجب تعالی

۳- خواص واجب

۴- صفات ثبوتی

۵- صحت عدل

۶- صفات سلبی

کلام (۲)

(۲-۰۸)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : کلام (۱)

هدف : آشنائی با اصول عقائد به روش استدلالی

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

۱- نبوت ، ویژگیهای نبی

۲- امامت و صفات امام

۳- دلیل بر امامت حضرت امیر المومنین علیه السلام

۴- معاد

۵- ثواب و عذاب

۶- عفو و شفاعت

۷- توبه

آشنائی با کلیات علوم اسلامی (فلسفه و عرفان)

تعداد واحد: ۲ واحد

(۰۹)

نوع واحد: نظری

پیشنیاز: ندارد

هدف: آشنا کردن دانشجویان به مبادی و مقدمات فلسفه است تا بهنگام فراگیری فلسفه دچار زحمت و سر در گمی نشوند.

سرفصل دروس: (۲۴ ساعت)

۱- تعریف فلسفه، موضوع فلسفه، فائده فلسفه، ویژگیهای فلسفه اسلامی، فرق میان فلسفه اسلامی و علم کلام، فلسفه حقیقی یا علم اعلی. فلسفه در عصر جدید
فلسفه اشراق، فلسفه مشاء، روش های فکری اسلامی حکمت متعالیه مسائل
فلسفه عینی و ذهنی حادث و قدیم متغیر و ثابت وجوب، امکان، امتناع، علت
و معلول

۲- علم کلام و تعریف آن، موضوع علم کلام، آغاز علم کلام، مذاهب و فرق کلامی
معتزله افکار و آراء معتزله، عدل، اشاعره، شیعه
عرفان و تصوف، عرفان نظری، شریعت، طریقت، حقیقت مایه های عرفان اسلامی
، تاریخچه مختصر عرفان و عرفاء، منازل و مقامات، اصطلاحات

فقه مقدماتی (۱)

(اسماء)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنایی با فقه اسلام

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

ظهارت ، صلوٰه ، بضمیمه کلیاتی درباره زکات ، و خمس

فقه مقدماتی (۲)

(۱۰۰)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فقه مقدماتی (۱)

هدف : آشنایی با فقه اسلام

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

تجارت و اجاره و قضا و شهادت ، بضمیمه کلیاتی درباره صوم ،
اعتکاف ، حج ، جهاد ، امر به معروف و نهی از منکر ، زکات ، حجر
، ضمان ، صلح شرکت ، مضاربه ، مزارعه و مساقات ، ودیعه و عاریه

فقه مقدماتی (۲)

(۲ - ۱۰)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فقه مقدماتی (۱)

هدف :

سرفصل دروس : (۲۶ ساعت)

نکاح و طلاق ، بضمیمه کلیات دربارہ اقرار ، ایمان ، نذور

و عهود ، میسده و ذبیحہ ، اطعمه و اشربہ ، غصب ، شفعه

، احیاء ، موارد اقطعه ، موارد

آشنائی با ادیان بزرگ

تعداد واحد : ۲ واحد
 نوع واحد : نظری
 پیش نیاز : ندارد
 هدف : مقدمات درباره ادیان بزرگ جهان - معرفی کتب

(۱۱)

دینی و تحولات تاریخی آنان .

— فصل دروس : (۲۴ ساعت)

- مقدمات درباره ادیان ابتدائی - ادیان قدیم (مصر، بین النهرین ، آریائیان) - یهود - سیرتاریخی از ابراهیم تا دوران اسارت - از اسارت تا عصر جدید - اجزاء کتاب مقدس یهود - فرق عمده - مسیحیت - سیرتاریخی از آغاز تا رنسانس و رفرماسیون - از رفرماسیون تا زمان حاضر - اجزاء کتاب مقدس مسیحیت - ادیان هندی (ویشنوگرستی - شیواپرستی)
- اشاره کلی به وداها، اپانیشادها، مهابهارت، رامانیه - دیانت بودائی - دوفرقه عمده آن - اشاره مختصر به دین برهمنی در چین و ژاپن -
- دین زرتشتی - زرتشت ، اوستا - دیانت زرتشتی در دوران اسلامی -
- ادبیات دینی زرتشتی بزبان پهلوی .

تفسیر قرآن (۱)

(۱۴-۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

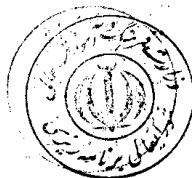
نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف :

— فصل دروس : (۳۴ ساعت)

تفسیر سوره حمد و سوره ماعن و سوره تکوین

تفسیر قرآن (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

(۱۲-۲)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تفسیر قرآن (۱)

هدف :

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

تفسیر سوره دهر و سوره جمعه و سوره تین و سوره طارق

تاریخ قرآن (۱)

(۱۲-)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشیاز : ندارد

هدف : آشنائی به کینیت نزول و جمع و تدوین قرآن کریم

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

مناویس و اسامی قرآن کریم

وحی و مفاهیم آن و کیفیت نزول وحی بر پیامبر اسلام (صلی الله و علیه و آله)

و انبیاء دیگر (علیهم السلام)

آیه و معانی لغوی و اصطلاحی و شمار و ترتیب آن

فوائد شناخت آیات و سوره مکی و مدنی و گزارش معیار آن

سوره و معانی لئوی و اصطلاحی آن و آراء علماء درباره کیفیت ترتیب آن

فواتح سوره و حروف مقطعه قرآن کریم و نقد و بررسی نظریات مختلف درباره

آن

شمار حروف و کلمات قرآن کریم و گذری بر آراء علماء راجع به آن

کیفیت پیدایش خط از دیدگاه دانشمندان قدیم و جدید ، و ورود آن به جزیره

العرب ، خط و کتابت در مکه و مدینه همزمان با نزول ، قرآن کریم

پیامبر امی ، و نقد و بررسی آراء مربوط به آن

نگارش قرآن کریم در زمان نبی اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) ، کتابت

و نویسندگان و حروف نوشت افزارهایی که کتابت وحسی مورد استفاده قرار می گرفت

آراء دانشمندان درباره جمع و تدوین در زمان پیامبر اکرم (ص)

تاریخ قرآن (۲)

(۲-۱۳)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ قرآن (۱)

هدف : آشنائی به کیفیت نزول و جمع و تدوین قرآن کریم

سر فصل دروس : (۲۴ ساعت)

- جمع و تدوین قرآن کریم : حفظ و به خاطر سپردن آن ، و نگارشی دربارهٔ حفاظت قرآن کریم .
- قرائت قرآن کریم و بررسی حدیث " نزل القرآن علی سبعة أحرف " .
- قراء قرآن کریم ، قراء سبعه ، قراء عشره ، و قراء اربعه عشر : بررسی عدم تفاوت قرائت سبعه .
- جمع و تدوین قرآن کریم پس از رحلت نبی اکرم (صلی الله علیه وآله و سلم) .
- امیر المؤمنین علی (علیه السلام) با نخستین جامع و بدون قرآن کریم پس از رحلت پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله و سلم) و کیفیت ترتیب مصحف آن حضرت .
- جمع و نگارش قرآن کریم در زمان خلافت ابی بکر .
- جمع و تدوین قرآن کریم در زمان خلافت عثمان .
- گذری بر تحول و نیز اصلاح شیوه نگارش قرآن کریم .

تاریخ تفسیر قرآن کریم (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد (۱-۱)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی به کیفیت پیدایش علم تفسیر و تدوین و تطور آن و اهم کتب تفسیری که تا کنون نگارش شده است

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

- معنی تفسیر و تأویل و ترجمه و فرق میان تفسیر و تأویل
- تفسیر در عصر نبی اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم)
- تفسیر در عصر صحابه و منابع آنها در تفسیر
- تفسیر در عصر تابعین و کیفیت تفسیر آنها
- تفسیر در عصر معصومین (علیهم السلام)

تاریخ تفسیر قرآن کریم (۲)

(۱۴۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ تفسیر قرآن کریم (۱)

هدف : آشنائی به کیفیت پیدایش تفسیر و تدوین و تطور آن و اهم کتب تفسیری که تا کنون نوشته شده است .

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

- تفسیر در عصر تدوین : نخستین مدون تفسیر ، سیر تدریجی تفسیر

عقلی ، گسترش بخشهای مستقل و تخصصی در تفسیر .

- تفسیر به مأثور : اسباب و علل ضعف پاره ای از تفاسیر به مأثور

اسرائیلیات و شخمیاتی که در ورود آنها به تفسیر مؤثر و دخیل

بوده اند .

- مشهورترین کتب تفسیر به مأثور و معرفی آنها .

- تفسیر به رأی و اهم کتب تفسیر به رأی .

تاریخ تفسیر قرآن کریم (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد (۱۴-۳)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ تفسیر قرآن کریم (۲)

هدف : آشنائی به کیفیت پیدایش تفسیر و تدوین و تطور آن و اهم کتب

تفسیری که تا کنون تدوین شد .

— فصل دروس : (۲۴ ساعت)

- تفسیر معتزله و سوزنخ آنها در تفسیر قرآن کریم .

- اهم کتب تفسیر معتزله .

- تفسیر شیعه امامیه و موقف آنان در تفسیر قرآن کریم .

- تفسیر خوارج

- اشاره ای به تفسیرهای علمی .

تاریخ حدیث

(۱۵)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنایی به کیفیت تدوین کتب حدیث و اصول و مبانی

این کتب .

— فصل دروسی : (۳۴ ساعت)

— انواع علم الحدیث . معنی سنت و حدیث و خبر و اثر و روایت .

— تدوین حدیث : اختلافات نظر درباره تدوین حدیث ، اولین —

کسانی که به تدوین حدیث آغاز کردند .

— سیر تدوین حدیث بوسیله دانشمندان شیعه امامی : اولین کتاب

حدیث شیعه . تدوین اصول اربعه . جوامع حدیثی متقدم (کتب

اربعه) و جوامع حدیثی متأخر (بحار ، وافی ، وسائل الشیعه)

— سیر تدوین حدیث به وسیله دانشمندان اهل سنت . اولین

کسانی که از اهل سنت به تدوین حدیث آغاز کردند . صحاح ست

و جوامع حدیثی دیگر از اهل سنت .

— علل وضع و جعل حدیث و کتابهایی که درباره احادیث موضوعه

نگارش شده است .

درایه الحدیث - یا - مصطلح الحدیث

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

(۱۶)

هدف : آشنایی به انواع حدیث و اصطلاحات مربوط به آن .

— فصل دروس : (۳۴ ساعت)

— تعریف درایه الحدیث . تاریخ تدوین درایه الحدیث .

— معنی " متن " و " سند " و گزارش دربارۀ تحمل حدیث .

اختصار سند ، صحابه ، مخضرم ، تابعین ، اتباع ، مولی ، منسلی و

مستعلی ، مسند ، محدث ، شیخ حدیث و امثال آنها .

— اصطلاحات حدیث : متواتر و اقسام آن ، آحاد ، اقسام چهارگانه

حدیث . و سایر مصطلحات .

— حجیت اخبار آحاد ، شرائط راوی ، الفاظ توثیق ، جرح و تعدیل .

روایات ، تقطیع حدیث ، طرق تحمل حدیث ، آداب محدث ، تصحیح

کتب حدیث .

فقه الحدیث (۱)

(۱-۱۷)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف : آشنائی با منطق و لسان حدیث

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

انتخاب و حدیث در هر یک موضوعات زیر و شرح و تفسیر

آنها :

۱- اصول اعتقادات : توحید ، نبوت ، معاد ، عدل ،

و امامت .

۲- اخلاق .

۳- طهارت .

۴- نماز .

فقه الحدیث (۲)

تعداد واحد : ۲ واحد (۲-۱۲)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فقه الحدیث (۱)

هدف : آشنایی با منطق و لسان حدیث

فصل دروس : (۳۴ ساعت)

شرح و بررسی احادیثی در موضوعات زیر :

۱- روزة

۲- خمس

۳- زکوة

۴- حج

۵- امریه معروف و نهی از منکر

۶- قضاء و شهادت

۷- حدود و دیات

علوم قرآنی (۱)

(۱۸۱)

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی به علوم و معارفی که برای فهم قرآن کریم بدانها نیاز است .

سر فصل دروس : (۶۸ ساعت)

- لغات غیر حجازی در قرآن کریم .
- لغات غیر عربی (مغرب) در قرآن کریم .
- شناخت وجوه و نظامت قرآن کریم .
- شناخت معانی و ادوات و طرقی که مفسر در تفسیر صحیح بدانها نیازمند است .
- محکم و متشابه قرآن کریم . اقوال و آراء دانشمندان در این باره . گزارش راجع به حروف مقطعه قرآن در رابطه با این بحث .

(۱۸۲)

علوم قرآنی (۴)

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : علوم قرآنی (۱)

هدف : آشنائی به علوم و معارفی که برای فهم قرآن کریم بدانها نیاز است .

— فصل دروس : (۶۸ ساعت)

- تقدیم و تأخیر در الفاظ و عبارات قرآن کریم و گزارش حکمت آنها

- عام و خاص در قرآن کریم و انواع آن

- مجمل و مبین در قرآن کریم

- مطلق و مقید در قرآن کریم

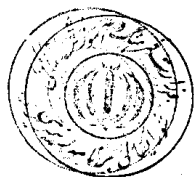
- مفهوم و منطوق در قرآن کریم

- حقیقت و مجاز در قرآن کریم

- تشبیه و استعاره در قرآن کریم

- حمز و اختصاص در قرآن کریم

- کنایه و تحریف در قرآن کریم

علوم قرآنی (۳)

(۳ - ۱۸)

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : علوم قرآنی (۲)

هدف :

سرفصل دروس : (۶۸ ساعت)

- تناسب آیات بایکدیگر *

- آیات عمانند بایکدیگر *

- ناسخ و منسوخ در قرآن کریم *

گزارش مفصل درباره " اسباب النزول " قرآن کریم *

معنی لغوی اسباب و معنی اصطلاحی اسباب النزول *

فائده شناخت اسباب النزول و انواع اسباب النزول

تفسیر قرآن کریم (۱)

(۱ - ۱۹)

تعداد واحد :	۴ واحد
نوع واحد :	نظری
پیشیناز :	ندارد
هدف :	ایجاد آمادگی برای فهم قرآن کریم و آشنائی

به روشهای مختلف تفسیری

— فصل دروس : (۶۸ ساعت)

الف - درجهت بیان بعد اجتماع

تفسیر سوره های " حج " و " جمعه " .

ب - درجهت بیان بعد اخلاقی .

تفسیر سوره های " مومنون " و " حجرات " .

تفسیر قرآن کریم (۲)

(۲ - ۱۹)

تعداد واحد : ۴ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : تفسیر قرآن کریم (۱)

هدف : ایجاد آمادگی برای فهم قرآن کریم و آشنائی به روشهای

مختلف تفسیری

سر فصل دروس : (۶۸ ساعت)

ج - درجهت بیان بعد کلامی

تفسیر بحثهایی از سوره " اسراء " و " انبیاء " و

" یس "

د - درجهت آشنائی به تفاسیر اثری

تفسیر بخش نخست سوره بقره *

تفسیر قرآن کریم (۲)

تعداد واحد : ۴ واحد (۱۹-۲)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تفسیر قرآن کریم (۱)

هدف : ایجاد آمادگی برای فهم قرآن کریم و آشنائی به روش‌های

مختلف تفسیری *

سر فصل دروس : (۶۸ ساعت)

• هدف در جهت بیان بعد عرفانی و فلسفی *

تفسیر بخشی از سورهٔ واقعه * یا تفسیر نمودتین و اخلاص *

• و در جهت بیان بعد عرفانی و فلسفی *

تفسیر سورهٔ (اعلیٰ) و (طارق) *

تأثیر قرآن کریم در بیدایش علوم ادبیسی

تعداد واحد : ۲ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف : بیان انگیزه بیدایش علوم ادبیسی

سر فصل دروس : (۳۴ ساعت)

بررسی بیدایش علوم قرائت و تجوید و صرف و نحو*

مروری بر نهج البلاغه

(۳۱)

تعداد واحد : ۲۰ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با تاریخ جمع و تدوین نهج البلاغه و متعلق و لسان
نهج البلاغه و آشنائی با مباحث کلی آن •

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

کیفیت جمع و تدوین نهج البلاغه ، بررسی منابع خطیب و

رسالات و حکم آن ، و کتابشناسی نهج البلاغه •

انتخاب چند خطبه و یا رساله و یا حکمت نهج البلاغه و شرح و گزارش آنها •

علوم بلاغت (۱)

(۲۴-۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آگاهی به وجوه و اسرار فصاحت و بلاغت قرآن کریم *

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

فصاحت کلمه و کلام و متکلم *

بلاغت کلام و متکلم *

قصر *

وصل و فصل *

توضیحاً یاد آور می شود که از موضوعات فوق الذکر ، آن بخشهایی

از متن جواهر البلاغه تدریس می شود که بر حسب نظر استاد

دارای اولویت و ضرورت بیشتری است *

مروری بر نهج البلاغه (۲)

(۲-۲۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

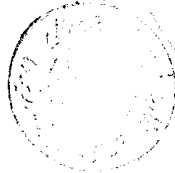
پیشنیاز : مروری بر نهج البلاغه (۱)

هدف : آشنایی به منطلق و لسان نهج البلاغه •

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

انتخاب چند خطبه و یا رساله و یا حکمت نهج البلاغه و

شرح و گزارش آنها •

علوم بلاغت (۲)

(۲۲-۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : علوم بلاغت (۱)

هدف : آگاهی به وجوه و اسرار بلاغت قرآن کریم *

— فصل دروس : (۳۴ ساعت)

• ایجاز، واطاب و مساواة

• تشبیه و ارکان آن

• حقیقت و مجاز، و استعاره و کنایه

توضیحاً یادآور می شود که از موضوعات فوق، آن بخشهایی از

نتن جواهر البلاغه تدریس می شود که بر حسب نظر استاد

مربوط دارای اولویت و ضرورت بیشتری است *

فقه (۱)

(۱ - ۲۲)

تعداد واحد : ۶ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنائی با فقه از متون اصیل فقهی ، و آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی . فقه بک، مشتمل بر سه بخش است

سرفصل دروس : (۱۰۴ ساعت)

فقه ۱ بخش یکم ، مشتمل بر : کتابهای زکات ، خمس ، صوم ، حج

از لمعه

فقه ۱ بخش دوم ، مشتمل بر : جهاد ، امریبه معروف و نهی از منکر

، کفارات ، نذر ، رهن ، حجیر ، ضمان ، صلح ، شرکت ، مضاربه ، و دیعه

مزارعه و مساقات از لمعه

فقه ۱ بخش سوم ، ۲ واحد مشتمل بر : وکالت ، شفعه ، سبق در مسایه ،

جعاله و صابا ، اقرار ، غصب ، لقطه ، احیاء موات از لمعه

فقه (۲) (۲۳-۲)

تعداد واحد : ۶ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فقه (۱) (۱۰۲ ساعت)

هدف : آشنائی با فقه از متون اصیل فقهی و آمادگی برای ورود به

فقه استدلالی و اجتهادی

فقه ۲ مشتمل بر سه بخش است :

فقه ۲ بخش یکم مشتمل بر : صید و نپاحه ، اطعمه و اشربه ،

سیرات و نیم اول از کتاب حدود و تعزیرات از لمعه

فقه ۲ بخش دوم : مشتمل است بر بقیه حدود و تعزیرات و قصاص

و دییات از لمعه

فقه ۲ بخش سوم : مشتمل است بر : نیمه اول کتاب متاجر

از شرایع محقق

فقه (۳)

(۲-۲۳)

تعداد واحد : ۶ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : فقه (۲)

(۱۰۲ ساعت)

هدف : آشنائی با فقه از متون اصیل فقهی و آمادگی برای ورود به

فقه استدلالی و اجتهادی فقه ۲ مشتمل بر سه بخش است

سر فصل دروس :

فقه ۳ بخش یکم مشتمل است بر نیمه دوم متاجر از کتاب شرایع

محقق

فقه ۲ بخش دوم مشتمل است بر : نیمه اول ارث از کتاب شرایع

فقه ۳ بخش سوم ، مشتمل است بر نیمه دوم ارث از کتاب ..

شرایع

فقه تطبیقی

(۲۴)

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : ندارد

هدف :

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

کتاب نکاح از الفقه علی المذاهب الخمسه محمد جوادی -

مغیبه *

اصول فقه (۱)

(۱-۲۵)

تعداد واحد : ۶ واحد
نوع واحد : نظری
پیشنیاز : ندارد
هدف :

سرفصل دروس : (۱۰۶ ساعت)

از مطالب ثانی در اوامر تا خطابات مشافهه مشتمل بر سه بخش
بخش یکم از اصول ۱ مشتمل بر این اصل ها : ۱- صیغه افعال
۲- صیغه امر و وحدت و تکرار ۲- قور و تراخی ۴- مقدمه واجب ۵-
امر بشی + مقتضی نهی از ضد
بخش ۲ از اصول ۱ مشتمل بر این اصل ها : ۱- امر به چند چیز
تخیراً
۲- واجب مرسع ۲- تعلیق امر (حکم) بر شرط ۴- بر وصف ۵-
بر غایت ۶- امر به فعل مشروط ۷- نسخ مدلول امر
بخش ۳ از اصول ۱ مشتمل بر این اصل ها : ۱- مدلول صیغه
نهی ۲- نهی و صده و تکرار ۲- اجتماع امر و نهی ۴- عام و خاص ،
صیغه های عام ۵- جمع معرف و مفرد معرف ۶- جمع منکر ۷- خطاب
مشافهه

اصول فقه (۲)

تعداد واحد : ۶ واحد

(۲-۵۵)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : اصول فقه (۱)

هدف :

سر فصل دروس : (۱۰۲۰ ساعت)

از فصل ۲ مباحث تخصیص تا ثبوت اجماع به خیر واحد مشتمل بر

سه بخش

بخش یکم از اصول ۲ مشتمل بر : فصل ۲ مباحث تخصیص ، نهایت

تخصیص عام ۳ ، عام مخصص آریا مجاز است در باقی ۴ - عمل بسته عام قبل از

محض از مخصص ۵ - مخصص بدنبال بعمل متعهد .

بخش ۲ از اصول ۲ مشتمل بر : ۱ - ضعیفی که بدنبال عام است

و به بعضی افراد آن بر می گردد ۲ - تخصیص عام به مفهوم ۴ . تخصیص ..

کتاب به خیر ۴ - بنای عام بر خاص ۵ - مطلق و مقید ۶ - مجمل .

بخش ۳ از اصول ۲ ( ) مشتمل بر : ۱ - مبین اجماع ۲ - اختلاف علماء

بر دو قول ۴ - عدم تفصیل در دو مسأله ۵ - اختلاف امامیه بر دو قول ۶ ..

ثبوت اجماع به خیر واحد .

اصول فقه (۲)

(۲ - ۲۵)

تعداد واحد : ۶ واحد

نوع واحد : نظری

پیش نیاز : اصول فقه (۱)

هدف :

سرفصل دروس : (۱۰۲ ساعت)

از تقسیم خیر به متواتر و آحاد تا آخر بحث تعادل و تراجم مشتمل بر سه بخش

- بخش یکم از اصول ۲ - مشتمل بر : ۱ - تقسیم تواتر و آحاد
- ۲ - خیر واحد ۳ - تجرد خیر واحد از قرینه ۴ - شرایط عمل به خیر واحد
- بخش دوم از اصول ۲ - مشتمل بر : ۱ - جرح و تعدیل بدون ذکر سبب
- ۲ - تعارض جرح و تعدیل ۳ - روایت حدیث ۴ - نقل حدیث به معنی ۵ - ارسال حدیث ۶ - اقسام خیر واحد ۷ - جواز نسخ ۸ - نسخ کتاب و سنت ۹ - معنی نسخ ۱۰ - قیاس
- بخش سوم از اصول ۳ - مشتمل بر : ۱ - استصحاب ۲ - استصحاب حال
- ۳ - اجتهاد ۴ - شرایط آن ۵ - تقلید ۶ - منع تقلید در اصول عقاید ۷ - شرایط مفتی ۸ - بنای مجتهد بر اجتهاد سابق ۹ - تعادل و تراجم

آیات الاحکام (۱)

(۲۶۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنایی با آیات احکام فقهی و طریقه بدست آوردن حکم فقهی از آیه

— فصل دروس : (۳۴ ساعت)

آیات احکام :

آیات مربوطه : ۱- اجاره ۲- مضاربه و ابضاع

۳- ودیعه ۴- عاریه ۵- شفعه ۶- لقطه

۷- غصبا ۸- وقف ۹- اقرار ۱۰- وصیت

آیات الاحکام (۲)

(۲۶-۲)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : آیات الاحکام (۱)

هدف : آشنائی با آیات احکام فقهی و طریقه بدست آوردن حکم فقهی از آیه .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

آیات الاحکام :

آیات مربوط به

۱-حجر

۲-نذر

۳-عهد

۴-مطاعم و مشارب

تاریخ فقه و فقها (۱)

تعداد واحد : ۲ واحد

(۲۷-۱)

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : ندارد

هدف : آشنایی با سیر و تحول فقه و اصول و دانشمندان بزرگ که در پیشبرد آن دو علم سهم وافری داشته اند .

سرفصل دروس : (۳۴ ساعت)

مشمول بر تاریخ فقه و اصول ، ادوار فقه • آشنایی با مراحل که این علم (فقه) از زمان تشریح احکام تا تدوین نخستین کتاب فقهی و از آغاز اجتهاد تا دوره شکوفایی و کمال آن پیموده است ، شناخت مکاتب مختلف فقهی .

تاریخ فقه و فقها ۲ (۲ - ۶۷)

تعداد واحد : ۲ واحد

نوع واحد : نظری

پیشنیاز : تاریخ فقه و فقها (۱)

هدف : آشنائی با سیر و تحول فقه و اصول دانشمندان بزرگ که در پیشبرد

آن دو علم سهم وافری داشته اند .

سرفصل دروس : (۲۴ ساعت)

تاریخ فقه و فقها (فقهای مذاهب معروف ادوار مختلف اسلامی

بلا لاخص فقهای شیعه در طول تاریخ فقه

